

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe [Grupy Asseco](#)
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

ASSECO

Obecność
w **56 krajach**

Uzyskana sprzedaż
10 667 mln PLN

26 843 osób pracujących
na uzyskane wyniki

Wypracowany wynik
netto dla Akcjonariuszy
Jednostki Dominującej
322,4 mln PLN

Portfel zamówień na
2020 rok **7 601 mln PLN**

5,3 mld PLN kapitalizacji
rynkowej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Asseco

Za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ORAZ SPRAWOZDANIE Z POZOSTAŁYCH DOCHODÓW CAŁKOWITYCH	5
SKONSOLIDOWANY BILANS	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W SKONSOLIDOWANYM KAPITALE WŁASNYM	8
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	10
DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	13
1. PODSTAWOWE INFORMACJE	13
2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	14
2.1. Podstawa sporządzenia	14
2.2. Oświadczenie o zgodności	14
2.3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	14
2.4. Profesjonalny osąd i szacunki	15
2.5. Stosowane zasady rachunkowości	19
2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	24
2.7. Zmiany stosowanych zasad prezentacji	24
2.8. Korekta błędów	24
2.9. Zmiany danych porównawczych	24
3. ORGANIZACJA I ZMIANY W STRUKTURZE GRUPY KAPITAŁOWEJ ASSECO, ZE WSKAZANIEM JEDNOSTEK PODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI	27
4. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI	38
5. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW I STRAT	41
5.1. Struktura przychodów operacyjnych	41
5.2. Struktura kosztów operacyjnych	47
5.3. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	50
5.4. Przychody i koszty finansowe	50
5.5. Podatek dochodowy	52
5.6. Zysk przypadający na jedną akcję	55
5.7. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy	56
6. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO BILANSU	57
6.1. Rzeczowe aktywa trwałe	57
6.2. Wartości niematerialne	58
6.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	63
6.4. Nieruchomości inwestycyjne	65
6.5. Wartość firmy	65
6.6. Testy z tytułu utraty wartości	77
6.7. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	81
6.8. Jednostki z istotnymi udziałami niekontrolującymi	82
6.9. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami	84
6.10. Czynne rozliczenia międzyokresowe	87
6.11. Pozostałe aktywa	88
6.12. Zapasy	92
6.13. Środki pieniężne	92
6.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	93
6.15. Kapitał zakładowy	93
6.16. Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	94
6.17. Zobowiązania z tytułu leasingu	98
6.18. Pozostałe zobowiązania finansowe	101
6.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania budżetowe oraz pozostałe zobowiązania	103
6.20. Zobowiązania z tytułu umów z klientami	104

6.21. Rezerwy.....	105
6.22. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów.....	107
6.23. Transakcje z podmiotami powiązаныmi.....	108
7. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	110
7.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	110
7.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	110
7.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	111
8. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO CELÓW I ZASAD ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	114
8.1. Ryzyko zmian kursów walutowych	114
8.2. Ryzyko zmian stopy procentowej	116
8.3. Ryzyko kredytowe.....	119
8.4. Ryzyko związane z płynnością.....	119
8.5. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na pozycje bilansowe.....	121
9. POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	123
9.1. Zobowiązania pozabilansowe	123
9.2. Sezonowość i cykliczność	126
9.3. Zatrudnienie.....	126
9.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych.....	127
9.5. Wynagrodzenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej.....	127
9.6. Zarządzanie kapitałem	128
9.7. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym.....	129
9.8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.....	130
ZATWIERDZENIE DO PUBLIKACJI PRZEZ ZARZĄD	131

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z pozostałych dochodów całkowitych

Grupa Kapitałowa Asseco

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	Noty	12 miesięcy do	12 miesięcy do
		31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
		mln PLN	mln PLN
Przychody operacyjne	<u>5.1</u>	10 667,4	9 328,6
Koszt własny sprzedaży	<u>5.2</u>	(8 366,4)	(7 339,4)
Zysk brutto ze sprzedaży		2 301,0	1 989,2
Koszty sprzedaży	<u>5.2</u>	(568,3)	(503,9)
Koszty ogólnego zarządu	<u>5.2</u>	(745,2)	(676,1)
Zysk netto ze sprzedaży		987,5	809,2
Pozostałe przychody operacyjne	<u>5.3</u>	41,1	38,7
Pozostałe koszty operacyjne	<u>5.3</u>	(52,4)	(51,1)
Zysk z działalności operacyjnej		976,2	796,8
Przychody finansowe	<u>5.4</u>	46,6	93,4
Koszty finansowe	<u>5.4</u>	(134,7)	(116,2)
Zysk przed opodatkowaniem i udziałem w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		888,1	774,0
Podatek dochodowy <i>(bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)</i>	<u>5.5</u>	(191,0)	(182,3)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć (po uwzględnieniu podatku)	<u>6.7</u>	6,3	2,0
Zysk za okres sprawozdawczy		703,4	593,7
<i>Przypadający:</i>			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		322,4	333,3
Udziałowcom niekontrolującym		381,0	260,4
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	<u>5.6</u>	3,88	4,02
POZOSTAŁE DOCHODY CAŁKOWITE			
Zysk za okres sprawozdawczy		703,4	593,7
<i>Elementy, które mogą podlegać przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>			
Zysk/strata netto z tytułu wyceny aktywów finansowych		0,4	(0,1)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć		28,7	87,5
<i>Elementy, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat</i>			
Amortyzacja wartości niematerialnych rozpoznana bezpośrednio w kapitale własnym		(2,4)	(0,8)
Zyski/straty aktuarialne		(1,1)	1,4
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych dochodów całkowitych		0,5	(0,1)
Razem pozostałe dochody całkowite:		26,1	87,9
SUMA DOCHODÓW CAŁKOWITYCH przypadająca:		729,5	681,6
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		307,8	397,7
Udziałowcom niekontrolującym		421,7	283,9

Skonsolidowany bilans Grupa Kapitałowa Asseco

AKTYWA	Noty	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
		mln PLN	(przekształcone)* mln PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>6.1</u>	822,7	828,4
Wartości niematerialne	<u>6.2</u>	2 095,5	1 991,0
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>6.3</u>	686,6	-
Nieruchomości inwestycyjne	<u>6.4</u>	20,6	21,0
Wartość firmy	<u>6.5</u>	4 576,1	4 254,0
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	<u>6.7</u>	145,0	111,5
Pozostałe należności i należności z tytułu dostaw i usług	<u>6.9</u>	110,3	127,5
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>5.5</u>	177,7	84,8
Rozliczenia międzyokresowe	<u>6.10</u>	68,4	59,2
Inne aktywa niefinansowe	<u>6.11</u>	0,5	0,1
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.11</u>	142,2	175,1
		8 845,6	7 652,6
Aktywa obrotowe			
Zapasy	<u>6.12</u>	122,6	94,3
Rozliczenia międzyokresowe	<u>6.10</u>	242,9	168,5
Należności z tytułu dostaw i usług	<u>6.9</u>	2 632,4	2 432,7
Aktywa z tytułu umów z klientami	<u>6.9</u>	212,6	214,3
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	<u>6.9</u>	71,5	47,6
Należności budżetowe	<u>6.9</u>	34,5	37,3
Pozostałe należności	<u>6.9</u>	73,4	39,1
Inne aktywa niefinansowe	<u>6.11</u>	12,8	9,0
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.11</u>	194,8	139,3
Środki pieniężne i depozyty	<u>6.13</u>	2 153,5	1 800,5
		5 751,0	4 982,6
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	<u>6.14</u>	1,3	10,9
Suma aktywów obrotowych i aktywów przeznaczonych do sprzedaży		5 752,3	4 993,5
SUMA AKTYWÓW		14 597,9	12 646,1

* Szczegóły dotyczące przekształceń zostały zaprezentowane w punkcie 2.9 Dodatkowych objaśnień do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany bilans Grupa Kapitałowa Asseco

PASYWA	Noty	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
		mln PLN	(przekształcone)* mln PLN
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej)			
Kapitał podstawowy	<u>6.15</u>	83,0	83,0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		4 180,1	4 180,1
Transakcje na udziałach niekontrolujących		(174,2)	(177,6)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych		8,2	20,3
Zyski zatrzymane		1 665,3	1 611,9
		5 762,4	5 717,7
Udziały niekontrolujące	<u>6.7</u>	2 218,6	1 944,6
Kapitał własny ogółem		7 981,0	7 662,3
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	<u>6.16</u>	1 366,2	1 082,9
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>6.17</u>	472,3	32,1
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>6.18</u>	246,9	180,3
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	<u>5.5</u>	474,0	410,7
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>6.20</u>	57,7	32,3
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	<u>6.22</u>	1,9	1,5
Pozostałe zobowiązania	<u>6.19</u>	10,4	13,1
Rezerwy	<u>6.21</u>	81,9	67,9
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	<u>6.22</u>	41,0	43,3
		2 752,3	1 864,1
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	<u>6.16</u>	689,4	581,6
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>6.17</u>	216,7	28,9
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>6.18</u>	264,9	199,3
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	<u>6.19</u>	983,5	938,2
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	<u>6.20</u>	627,3	451,1
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	<u>6.19</u>	89,5	73,7
Zobowiązania budżetowe	<u>6.19</u>	231,0	204,8
Pozostałe zobowiązania	<u>6.19</u>	372,8	314,3
Rezerwy	<u>6.21</u>	39,2	45,4
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	<u>6.22</u>	9,8	7,8
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	<u>6.22</u>	340,5	274,6
		3 864,6	3 119,7
SUMA ZOBOWIĄZAŃ		6 616,9	4 983,8
SUMA PASYWÓW		14 597,9	12 646,1

* Szczegóły dotyczące przekształcenia zostały zaprezentowane w punkcie 2.9 Dodatkowych objaśnień do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym Grupa Kapitałowa Asseco

	Nota	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Transakcje na udziałach niekontrolujących	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych, stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięć	Zyski/straty z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
		mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku		83,0	4 180,1	(177,6)	20,3	1 611,9	5 717,7	1 944,6	7 662,3
Wpływ wdrożenia MSSF 16		-	-	-	-	(11,7)	(11,7)	(11,4)	(23,1)
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (po ujęciu wpływu wdrożenia MSSF 16)		83,0	4 180,1	(177,6)	20,3	1 600,2	5 706,0	1 933,2	7 639,2
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	322,4	322,4	381,0	703,4
Pozostałe dochody całkowite za okres sprawozdawczy		-	-	-	(12,1)	(2,5)	(14,6)	40,7	26,1
Suma dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy		-	-	-	(12,1)	319,9	307,8	421,7	729,5
Dywidenda za rok 2018	<u>5.7</u>	-	-	-	-	(254,8)	(254,8)	(236,7)	(491,5)
Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych		-	-	-	-	-	-	21,3	21,3
Transakcje na udziałach niekontrolujących (w tym rozliczenie warunkowego zobowiązania finansowego wobec udziałowców niekontrolujących (opcje put))		-	-	3,4	-	-	3,4	66,5	69,9
Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi		-	-	-	-	-	-	13,4	13,4
Utrata kontroli nad spółkami zależnymi		-	-	-	-	-	-	(0,8)	(0,8)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku		83,0	4 180,1	(174,2)	8,2	1 665,3	5 762,4	2 218,6	7 981,0

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym Grupa Kapitałowa Asseco

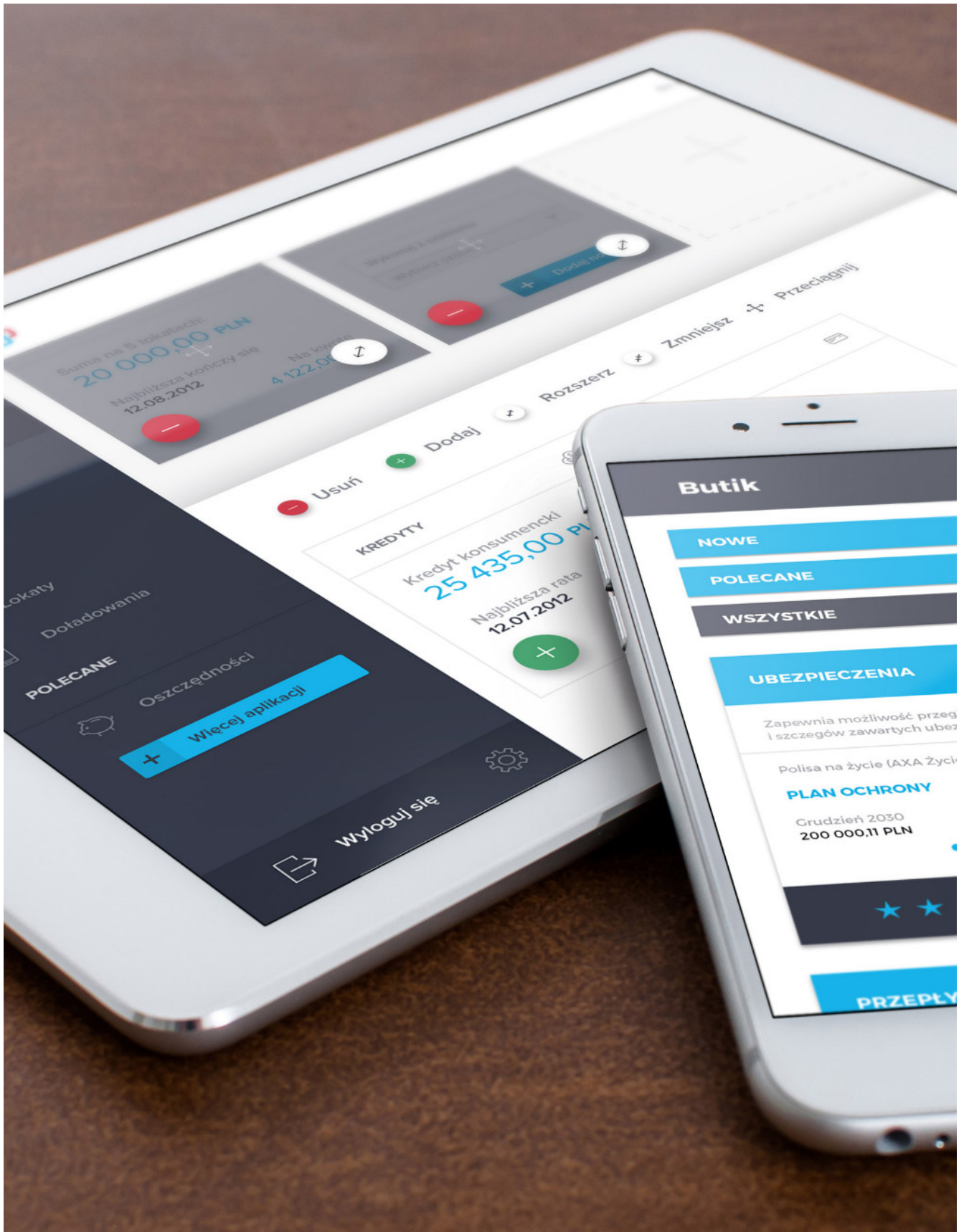
	Nota	Kapitał podstawowy mln PLN	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej mln PLN	Transakcje na udziałach niekontrolujących mln PLN	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych mln PLN	Zyski/straty z lat ubiegłych oraz zysk okresu bieżącego mln PLN	Kapitał własny Jednostki Dominującej mln PLN	Udziały niekontrolujące mln PLN	Kapitał własny ogółem mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2018 roku (po ujęciu wpływu wdrożenia MSSF 15 i MSSF 9)		83,0	4 180,1	(147,8)	(44,6)	1 528,9	5 599,6	1 732,6	7 332,2
Zysk za okres sprawozdawczy		-	-	-		333,3	333,3	260,4	593,7
Pozostałe dochody całkowite za okres sprawozdawczy		-	-	-	64,9	(0,5)	64,4	23,5	87,9
Suma dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy		-	-	-	64,9	332,8	397,7	283,9	681,6
Dywidenda za rok 2017	<u>5.7</u>	-	-	-	-	(249,8)	(249,8)	(198,7)	(448,5)
Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych		-	-	-	-	-	-	25,9	25,9
Transakcje na udziałach niekontrolujących (w tym rozliczenie warunkowego zobowiązania finansowego wobec udziałowców niekontrolujących (opcje put))		-	-	(29,8)	-	-	(29,8)	97,0	67,2
Objęcie kontroli nad spółkami zależnymi		-	-	-	-	-	-	6,3	6,3
Utrata kontroli nad spółkami zależnymi		-	-	-	-	-	-	(2,4)	(2,4)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku		83,0	4 180,1	(177,6)	20,3	1 611,9	5 717,7	1 944,6	7 662,3

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

Grupa Kapitałowa Asseco

	Nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem i udziałem w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć		888,1	774,0
Korekty o pozycje:		881,6	403,8
Amortyzacja	5.2	635,4	459,5
Zmiany stanu kapitału pracującego	7.1	130,3	(83,2)
Przychody/koszty z tytułu odsetek		83,7	26,6
Przychody/koszty z różnic kursowych		3,2	(25,6)
Przychody/koszty z tytułu aktywów finansowych (wycena, sprzedaż, itp.)		(4,7)	(0,9)
Pozostałe przychody/koszty finansowe		15,7	12,7
Zyski/straty na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		(2,7)	(4,0)
Zysk/strata na sprzedaży spółki zależnej		-	(9,0)
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych		16,6	21,6
Zyski/straty z tytułu likwidacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		3,9	6,1
Pozostałe korekty zysku brutto		0,2	-
Środki pieniężne z działalności operacyjnej		1 769,7	1 177,8
Zapłacony podatek dochodowy		(268,4)	(177,1)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 501,3	1 000,7
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wpływy			
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych		28,2	7,9
Wpływy ze sprzedaży akcji/udziałów w jednostkach powiązanych pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty w sprzedawanych jednostkach		12,5	27,6
Wpływy ze sprzedaży/rozliczenia aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		0,2	16,6
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		12,9	-
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w pozostałe instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie		6,6	4,1
Pożyczki spłacone	7.2	61,0	35,3
Otrzymane odsetki		9,2	8,6
Dywidendy otrzymane (od jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć)		1,6	1,7
Wypływy			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych (w tym wydatki na R&D) i nieruchomości inwestycyjnych	7.2	(319,7)	(240,3)
Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych i stowarzyszonych powiększone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty w nabytych jednostkach zależnych	7.2	(328,2)	(248,6)
Wydatki na nabycie/rozliczenia aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy		(1,6)	(0,2)
Nabycie aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(88,7)	(17,5)
Nabycie inwestycji w pozostałe instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie		(16,2)	(9,8)

Pożyczki udzielone	<u>7.2</u>	(37,0)	(85,4)
Pozostałe przepływy z działalności inwestycyjnej		(10,5)	(0,1)
Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej		(669,7)	(500,1)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy			
Wpływy z tytułu emisji kapitału	<u>7.3</u>	-	96,5
Wpływy z realizacji programu opcji pracowniczych		5,6	0,9
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	<u>7.3</u>	555,3	392,1
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	<u>7.3</u>	320,9	164,3
Dotacje otrzymane do zakupu środków trwałych lub/i projektów rozwojowych	<u>7.3</u>	5,1	1,0
Pozostałe przepływy z działalności finansowej		-	0,2
Wyływy			
Wydatki z tytułu nabycia udziałów niekontrolujących	<u>7.3</u>	(29,0)	(58,0)
Wykup dłużnych papierów wartościowych	<u>7.3</u>	(119,3)	(34,0)
Spłata pożyczek/kredytów	<u>7.3</u>	(439,1)	(302,3)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu	<u>7.3</u>	(206,5)	(29,3)
Zapłacone odsetki (w tym z leasingu zgodnie z MSSF 16)	<u>7.3</u>	(83,5)	(40,6)
Dywidendy wypłacone przez Jednostkę Dominującą	<u>7.3</u>	(254,8)	(249,8)
Dywidendy wypłacone dla udziałowców niekontrolujących		(251,4)	(195,8)
Zwrócone dotacje otrzymane do zakupu środków trwałych lub/i projektów rozwojowych	<u>7.3</u>	-	(9,5)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(496,7)	(264,3)
Zwiększenie/(Zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		334,9	236,3
Różnice kursowe netto		15,8	47,2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto na dzień 1 stycznia		1 767,5	1 484,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto na dzień 31 grudnia	<u>6.13</u>	2 118,2	1 767,5

Dodatkowe objaśnienia do [skonsolidowanego sprawozdania finansowego](#)

Dodatkowe objaśnienia do **skonsolidowanego sprawozdania finansowego**

1. Podstawowe informacje

Grupa Kapitałowa Asseco („Grupa Asseco”, „Grupa”) to grupa kapitałowa, której Jednostką Dominującą jest Asseco Poland S.A. („Jednostka Dominująca”, „Spółka”, „Emitent”).

Podstawowe informacje o Jednostce Dominującej	
Nazwa	Asseco Poland S.A.
Siedziba	Rzeszów, ul. Olchowa 14
KRS	0000033391
Regon	010334578
NIP	522-000-37-82
Podstawowy przedmiot działalności	Produkcja oprogramowania

Jednostka Dominująca została utworzona w dniu 18 stycznia 1989 roku. W dniu 4 stycznia 2007 roku Emitent dokonał zmiany nazwy z Softbank Spółka Akcyjna na Asseco Poland Spółka Akcyjna.

Czas trwania Spółki jest nieograniczony.

Od 1998 roku akcje Spółki notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Asseco Poland S.A. jest jedną z największych spółek informatycznych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Spółka stała się również istotnym graczem na europejskim rynku producentów oprogramowania.

Asseco Poland S.A. jako lider Grupy prowadzi działalność akwizycyjną na rynku krajowym i zagranicznym dążąc do wzmocnienia swojej pozycji w Europie i na świecie. Spółka poszerza spektrum inwestycyjne o spółki informatyczne, mające wzbogacić Asseco Poland o znajomość lokalnych rynków i klientów, jak również dostęp do nowych, unikatowych rozwiązań informatycznych.

Oferta Grupy jest skierowana do sektora finansowego, instytucji publicznych oraz przemysłu, handlu i usług. Grupa posiada bogaty portfel własnych produktów, unikatowe doświadczenie w realizacji najbardziej złożonych projektów informatycznych oraz szeroką bazę klientów, wśród których znaleźć można największe instytucje finansowe, czołowe przedsiębiorstwa, a także jednostki administracji publicznej.

2. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1. Podstawa sporządzenia

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy lub pozostałe dochody całkowite, aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, zobowiązań finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy, a także nieruchomości inwestycyjnych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

2.2. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jednolity: Dz. U. 2018 r. poz.757) („Rozporządzenie”) i obejmuje roczny okres sprawozdawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 roku i okres porównawczy od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

Niektóre jednostki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez przepisy lokalne. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelnie sytuację finansową i majątkową Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

2.3. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w milionach złotych. Ewentualne różnice w wysokości 0,1 mln PLN przy sumowaniu wynikają z przyjętych zaokrągleń.

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i zarazem walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Walutami funkcjonalnymi jednostek zależnych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym są waluty podstawowych środowisk gospodarczych, w których jednostki te działają. Dla celów konsolidacji sprawozdania jednostek zagranicznych są przeliczane na PLN przy użyciu kursów wymiany kwotowanych dla tych walut przez Narodowy Bank Polski na koniec okresu sprawozdawczego dla pozycji bilansowych oraz kursu wyliczonego, jako średnia arytmetyczna kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca okresu objętego sprawozdaniem (dla pozycji sprawozdania z dochodów całkowitych oraz rachunku przepływów pieniężnych), a skutki takich przeliczeń ujmowane są w kapitale własnym w pozycji „Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych”.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy dla euro i dolara amerykańskiego (oraz analogiczne kursy dla innych walut kwotowane przez Narodowy Bank Polski):

- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2019 roku 1 EUR = 4,2585 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2018 roku 1 EUR = 4,3000 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2019 roku 1 USD = 3,7977 PLN
- ✓ kurs obowiązujący w dniu 31 grudnia 2018 roku 1 USD = 3,7597 PLN

2.4. Profesjonalny osąd i szacunki

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym. Mimo, że przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy kierownictwa Grupy na temat bieżących działań i zdarzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Poniżej przedstawiono profesjonalny osąd kierownictwa w odniesieniu do sprawowania kontroli nad spółkami, w których Grupa posiada mniej niż 50% udziałów w kapitale zakładowym. Osąd ten ma wpływ na dane zaprezentowane w każdej pozycji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Tym samym w odniesieniu do tego obszaru zmiana szacunków może mieć istotny wpływ na wyniki Grupy w przyszłości.

W odpowiednich pozycjach not objaśniających przedstawiono natomiast główne obszary, w których w procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości oprócz szacunków księgowych, duże znaczenie miał także profesjonalny osąd kierownictwa, i co do których zmiana szacunków może mieć istotny wpływ na zaprezentowane w tych notach dane finansowe Grupy w przyszłości.

Poniższa tabela stanowi spis stosowanych w Spółce szacunków wraz ze wskazaniem noty, w której opis stosowanych zasad został zamieszczony.

Wybrane szacunki	Nota	Numer strony
Przychody operacyjne	<u>5.1</u>	41
Podatek dochodowy	<u>5.5</u>	52
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>6.1</u>	57
Wartości niematerialne	<u>6.2</u>	58
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>6.3</u>	63
Testy na utratę wartości	<u>6.6</u>	77
Aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałe	<u>6.9</u>	84
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.11</u>	88
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>6.17</u>	98
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>6.18</u>	101
Zobowiązanie z tytułu umów z klientami	<u>6.20</u>	104
Rezerwy	<u>6.21</u>	105
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	<u>6.22</u>	107

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nie nastąpiły istotne zmiany w sposobie dokonywania szacunków w porównaniu do danych zaprezentowanych w sprawozdaniu skonsolidowanym za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

i. Konsolidacja podmiotów, w których Grupa ma mniej niż 50% głosów

Grupa doszła do wniosku, że pomimo braku bezwzględnej większości w głosach na walnym zgromadzeniu spółek: Formula Systems (1985) Ltd (dalej „Formula”), Sapiens International Corporation N.V. (dalej „Sapiens”), Magic Software Enterprise Ltd (dalej „Magic”), Matrix IT Ltd. (dalej „Matrix”), Asseco Business Solutions S.A., Asseco Resovia S.A. oraz Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A., zgodnie z MSSF 10 Grupa kontroluje te podmioty.

Formula Systems (1985) Ltd

Jednostka Dominująca kontrolowała przez okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku spółkę Formula Systems (1985) Ltd, w której posiadała mniej niż 50% udziałów w kapitale zakładowym. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Asseco Poland posiadało 25,35% akcji w kapitale zakładowym spółki Formula Systems.

Wniosek Zarządu Spółki na temat sprawowania kontroli wynikał z opisanych poniżej okoliczności.

Dnia 11 października 2017 roku Zarząd Asseco Poland S.A. podpisał porozumienie Akcjonariuszy (dalej: Porozumienie) pomiędzy Asseco i drugim największym akcjonariuszem spółki Formula panem Guyem Bernsteinem (CEO Grupy Formula) oraz podmiotem przez niego kontrolowanym - Emil Sharvit (2001) Consulting and Project Management Ltd. Na mocy wymienionego wyżej Porozumienia pan Guy Bernstein udzielił Asseco Poland S.A. pełnomocnictwa do głosowania na WZA z całości swojego pakietu tj. z 13,4% akcji spółki Formula (obecnie pakiet ten stanowi 12,89%). Na mocy niniejszego pełnomocnictwa wykonując prawo głosu ze wszystkich akcji pana Bernsteina, pan Marek Panek, wiceprezes Zarządu Asseco Poland S.A. oznaczony w Porozumieniu jako 'Voting Nominee', zobowiązany jest głosować na każdym Walnym Zgromadzeniu Formula Systems zgodnie z rekomendacją Zarządu Asseco Poland S.A.

W umowie zastrzeżono również, że pełnomocnictwo dla Asseco jest ważne do czasu, kiedy:

- *Pan Adam Góral jest Prezesem Zarządu lub Przewodniczącym Rady Nadzorczej Asseco, oraz*
- *Asseco Poland posiada udział wyższy niż 20% w kapitale zakładowym spółki Formula.*

W przypadku, gdyby którykolwiek z opisanych wyżej warunków przestał zachodzić, Asseco Poland na mocy Porozumienia jest zobligowane do udzielenia pełnomocnictwa do głosowania na WZA spółki Formula panu Guyowi Bernsteinowi z całego posiadanego przez siebie pakietu akcji.

Umowa została zawarta na okres 36 miesięcy z możliwością automatycznego przedłużenia na kolejne 12-miesięczne okresy. Oznacza to więc, że na dzień publikacji niniejszego sprawozdania skonsolidowanego z podstawowego 36-miesięcznego okresu umowy pozostało jeszcze niespełna 7 miesięcy obowiązywania umowy. Zarząd Asseco Poland S.A. nie ma jednak podstaw by wątpić, że po tym okresie umowa zostanie automatycznie przedłużona na 12 kolejnych miesięcy.

Umowa może zostać rozwiązana (i) w każdym momencie za obustronną zgodą, (ii) przez którąkolwiek ze stron w przypadku, gdy druga strona istotnie naruszy warunki umowy i nie naprawi naruszenia w ciągu 10 dni od otrzymania wezwania do zaprzestania naruszania, (iii) przez którąkolwiek ze stron na 6 miesięcy przed upływem okresu 36 miesięcy lub okresu automatycznego wydłużenia umowy jak to opisano w poprzednim akapicie. Dodatkowo umowa może zostać wypowiedziana: (i) przez Pana Guya Bernsteina w przypadku wygaśnięcia pełnomocnictwa dla Spółki w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji przez obecnego Prezesa Zarządu Spółki, lub zaprzestaniem pełnienia przez obecnego Prezesa Zarządu Spółki funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki w przypadku powołania tej osoby do składu organu nadzorczego, lub (ii) przez Jednostkę Dominującą w przypadku, gdy udział Pana Guya Bernsteina w kapitale zakładowym Formula spadnie poniżej 8%.

Dodatkowo, strony zapisały w Porozumieniu prawo pierwokupu akcji dla każdej ze stron porozumienia (right of first refusal) oraz prawo przyłączenia się do transakcji zbycia przez Asseco akcji Formula dla pozostałych stron porozumienia (tag along right).

W konsekwencji Zarząd Asseco Poland S.A. uważa, że na dzień bilansowy dysponuje prawami, które są wystarczające do zapewnienia mu kontroli nad Formula Systems. W ocenie Zarządu Asseco ma bowiem praktyczną możliwość kierowania istotnymi działaniami spółki Formula w sposób jednostronny.

W swojej ocenie Zarząd uwzględnił wszystkie fakty i okoliczności, w tym zwłaszcza:

- fakt, iż sumaryczny udział procentowy w kapitale zakładowym Formula, którym Asseco dysponuje z tytułu posiadania akcji oraz podpisanego Porozumienia tj. 38,24% akcji w porównaniu z wielkością i stopniem rozproszenia pakietów akcji posiadanych przez inne podmioty jest wystarczający, by mieć praktyczną możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami spółki Formula. Na wysnucie takiego wniosku złożyły się przede wszystkim następujące aspekty:

1. fakt, iż pozostałymi posiadaczami pakietów przekraczających 5% udział w kapitale zakładowym spółki Formula są wyłącznie izraelskie fundusze inwestycyjne, których strategia nie zakłada aktywnego uczestniczenia w bieżącym kierowaniu istotnymi działaniami spółek - można więc je postrzegać jako inwestorów co do zasady biernych;
2. fakt, iż Zarządowi nie wiadomo o żadnych porozumieniach umownych pomiędzy akcjonariuszami mniejszościowymi w spółce Formula;

3. fakt, iż aby przegłosować pakiet posiadany przez Asseco przynajmniej 7 funduszy musiałyby wejść w porozumienie i uzgodnić głosowania na WZA, porozumienie takie podlegałoby uprzedniemu ogłoszeniu;
4. fakt, iż frekwencja w przeciągu ostatnich lat na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy wynosiła odpowiednio: 83,9% w roku 2019, 83,8% w 2018 roku, 74% w roku 2016, 74% w roku 2015, 75% w roku 2014 oraz odpowiednio 77% i 70% na dwóch kolejnych WZA w roku 2013;
5. fakt, iż rozkład głosów podczas poprzednich WZA na przestrzeni lat 2013-2019 wskazuje, że we wszystkich głosowaniach, których nie obejmowała klauzula wyłączająca akcjonariusza większościowego z głosowania, ponad 90% wszystkich akcjonariuszy obecnych na WZA głosowało tak samo jak Asseco, w tym 99,9% akcjonariuszy mniejszościowych obecnych na WZA głosowało za powołaniem do składu Board of Directors przedstawicieli Asseco, a to właśnie BoD jest kluczowym organem odpowiedzialnym za podejmowanie istotnych decyzji w spółce, w tym także decyzji o wypłacie dywidendy;
6. fakt, iż na mocy obowiązującego w Izraelu ustawodawstwa Asseco Poland S.A. posiada status akcjonariusza kontrolującego (z ang. controlling shareholder), który według lokalnego prawa wynika z faktu, że Asseco Poland jest największym akcjonariuszem spółki i posiada więcej niż 25% udziału w jej głosach.

Biorąc pod uwagę wszystkie wymienione wyżej fakty i okoliczności Zarząd Asseco uznał, że od dnia podpisania Porozumienia z drugim największym akcjonariuszem tj. od dnia 11 października 2017 roku sprawuje kontrolę de facto nad Formula Systems S.A.

W przypadku spółek Sapiens, Magic i Matrix dyskusja o sprawowaniu kontroli sprowadza się do ustalenia, że Formula Systems (1985) Ltd. – spółka posiadająca w tych podmiotach bezpośredni udział kontrolowała je w rozumieniu MSSF 10 w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku.

Sapiens International Corporation NV

W przypadku Sapiens International Corporation NV (dalej „Sapiens”) decyzja o istnieniu kontroli w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnie z MSSF 10 została podjęta w oparciu o następujące czynniki:

1. Organy spółki Sapiens:

- decyzje na walnym zgromadzeniu podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na walnym zgromadzeniu;
- coroczne (zwyyczajne) walne zgromadzenie akcjonariuszy podejmuje uchwały w sprawie wyboru poszczególnych dyrektorów, wybiera audytora spółki na najbliższy rok oraz zatwierdza sprawozdania spółki oraz raport z działalności dyrektorów;
- zgodnie ze statutem rada dyrektorów spółki Sapiens jest odpowiedzialna za zarządzanie bieżącą działalnością spółki i może podejmować zasadniczo wszystkie te decyzje, które nie są zarezerwowane w statucie dla akcjonariuszy, w tym m.in. decyduje o wypłacie dywidendy;
- rada dyrektorów spółki składa się z 6 członków, 4 z nich to niezależni dyrektorzy. Formula Systems konsekwentnie (w ciągu ostatnich 6 lat) ponownie wybiera do składu rady tych samych dyrektorów.

2. Akcjonariat spółki Sapiens:

- akcjonariat spółki jest rozproszony, tzn. tylko jeden akcjonariusz poza spółką Formula Systems posiada ok. 5% głosów na walnym zgromadzeniu;
- nie ma dowodów na to, że między jakimikolwiek akcjonariuszami istnieje lub istniało jakiegokolwiek porozumienie co do wspólnego głosowania na walnym zgromadzeniu;
- w ciągu pięciu lat, tj. w latach 2015-2019, procent akcjonariuszy obecnych na walnych zgromadzeniach mieścił się w przedziale od 70% do 80%. Oznacza to, że aktywność akcjonariuszy jest stosunkowo umiarkowana lub niska. Biorąc pod uwagę, że Formula Systems posiada obecnie ok. 47,91% głosów na walnym zgromadzeniu, frekwencja musiałaby być większa niż 95,8%, żeby Formula Systems nie miała bezwzględnej

większości głosów na walnym zgromadzeniu. Osiągnięcie takiej frekwencji w ocenie Zarządu wydaje się być mało prawdopodobne.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, w opinii Grupy, Formula Systems, pomimo braku bezwzględnej większości w kapitale zakładowym spółki Sapiens w trakcie 2019 roku, nadal ma możliwość wpływania na wybór dyrektorów spółki Sapiens, a tym samym może wpływać na kierunki rozwoju oraz bieżące działania operacyjne spółki.

Magic Software Enterprises Ltd

W przypadku spółki Magic Software Enterprises Ltd (dalej „Magic”, spółka zależna od spółki Formula Systems (1985) Ltd) decyzja o istnieniu kontroli w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 zgodnie z MSSF 10 została podjęta w oparciu o następujące czynniki:

1. Organy spółki Magic:

- decyzje na walnym zgromadzeniu podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na walnym zgromadzeniu;
- coroczne (zwyczajne) walne zgromadzenie akcjonariuszy podejmuje uchwały w sprawie wyboru poszczególnych dyrektorów, wybiera audytora spółki na najbliższy rok oraz zatwierdza sprawozdania spółki oraz raport z działalności dyrektorów;
- zgodnie ze statutem rada dyrektorów spółki Magic jest odpowiedzialna za zarządzanie bieżącą działalnością spółki i może podejmować zasadniczo wszystkie te decyzje, które nie są zarezerwowane w statucie dla akcjonariuszy, w tym m.in. decyduje o wypłacie dywidendy;
- rada dyrektorów spółki składa się z 5 członków, wśród których 2 z nich to niezależni dyrektorzy. Formula Systems konsekwentnie w ciągu ostatnich lat w większości przypadków ponownie wybiera do składu rady tych samych dyrektorów. Wyjątek stanowi wybór w 2018 roku pana Avi Zakaya, który to zastępuje po 9 latach służby pana Yechezkeła Zeiry.

2. Akcjonariat spółki Magic:

- akcjonariat spółki Magic może być uznany za rozproszony; poza spółką Formula, tylko 3 fundusze posiadają więcej niż 5% głosów (z tym, że pakiet udziałów żadnego z nich nie przekracza 9%);
- nie ma dowodów na to, że między jakimikolwiek akcjonariuszami istnieje lub istniało jakiegokolwiek porozumienie co do wspólnego głosowania na walnym zgromadzeniu;
- w ciągu pięciu lat, tj. w latach 2015-2019, procent akcjonariuszy obecnych na walnych zgromadzeniach nie przekraczał 77%. Oznacza to, że aktywność akcjonariuszy jest stosunkowo umiarkowana. Biorąc pod uwagę, że Formula posiada obecnie ok. 45,34% głosów na walnym zgromadzeniu, frekwencja musiałaby być większa niż 90,6%, żeby Formula nie miała bezwzględnej większości głosów na walnym zgromadzeniu. Osiągnięcie takiej frekwencji w ocenie Zarządu wydaje się być mało prawdopodobne.

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Grupy, Formula Systems, pomimo braku bezwzględnej większości w kapitale zakładowym spółki Magic, nadal ma możliwość wpływania na wybór dyrektorów spółki Magic, tym samym może wpływać na kierunki rozwoju oraz bieżące działania operacyjne spółki.

Matrix IT Ltd.

W przypadku spółki Matrix IT Ltd. (dalej: Matrix IT) na dzień 31 grudnia 2019 roku udział Grupy wynosił 48,88%. Decyzja o istnieniu kontroli zgodnie z MSSF 10 została podjęta w oparciu o następujące czynniki:

1. Organy spółki Matrix IT:

- decyzje na walnym zgromadzeniu podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na walnym zgromadzeniu;
- coroczne (zwyczajne) walne zgromadzenie akcjonariuszy podejmuje uchwały w sprawie wyboru poszczególnych dyrektorów, wybiera audytora spółki na najbliższy rok oraz zatwierdza sprawozdania spółki oraz raport z działalności dyrektorów;
- zgodnie ze statutem rada dyrektorów spółki Matrix jest odpowiedzialna za zarządzanie bieżącą działalnością spółki i może podejmować zasadniczo wszystkie te decyzje, które nie są zarezerwowane w statucie dla akcjonariuszy, w tym m.in. decyduje o wypłacie dywidendy;

- rada dyrektorów spółki składa się z 5 członków, 4 z nich to niezależni dyrektorzy, a piątym jest CEO Fromuli Pan Guy Bernstein.

2. Akcjonariat spółki Matrix IT:

- akcjonariat spółki Matrix IT może być uznany za rozproszony; poza Formułą tylko jeden z akcjonariuszy posiada więcej niż 5% głosów na walnym zgromadzeniu (10,5%).
- nie ma dowodów na to, że między jakimkolwiek akcjonariuszami istnieje lub istniało jakiegokolwiek porozumienie co do wspólnego głosowania na walnym zgromadzeniu;
- w ciągu pięciu lat, tj. w latach 2015-2019, procent obecnych akcjonariuszy na walnym zgromadzeniu kształtował się w przedziale od 75% do 82%. Oznacza to, że aktywność akcjonariuszy jest stosunkowo umiarkowana. Biorąc pod uwagę, że Formula posiada obecnie ok. 48,88% głosów na walnym zgromadzeniu, frekwencja musiałaby być większa niż 97,8%, żeby Formula nie miała bezwzględnej większości głosów na walnym zgromadzeniu. Osiągnięcie takiej frekwencji w ocenie Zarządu wydaje się być mało prawdopodobne.

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Grupy, Formula Systems, pomimo braku bezwzględnej większości w kapitale zakładowym spółki Matrix, nadal ma możliwość wpływania na wybór dyrektorów spółki Matrix, tym samym może wpływać na kierunki rozwoju oraz bieżące działania operacyjne spółki.

Asseco Business Solutions S.A.

W przypadku spółki Asseco Business Solutions S.A. decyzja o istnieniu kontroli w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku zgodnie z MSSF 10 została podjęta w oparciu o następujące czynniki:

- decyzje na walnym zgromadzeniu podejmowane są zwykłą większością głosów obecnych na walnym zgromadzeniu;
- akcjonariat spółki jest rozproszony i poza spółką Asseco Enterprise Solutions, a.s. (spółką pośrednio zależną od Asseco Poland) istnieją tylko dwaj akcjonariusze posiadający więcej niż 5% głosów na walnym zgromadzeniu, kolejny największy akcjonariusz posiada ok. 13,5% głosów;
- nie ma dowodów na to, że między jakimkolwiek akcjonariuszami istnieje lub istniało jakiegokolwiek porozumienie co do wspólnego głosowania na walnym zgromadzeniu;
- w ciągu ostatnich pięciu lat, tj. w latach 2015-2019, procent akcjonariuszy obecnych na walnych zgromadzeniach mieścił się w przedziale od 58,8% do 76,2%. Oznacza to, że aktywność akcjonariuszy jest stosunkowo umiarkowana lub niska. Biorąc pod uwagę, że Asseco posiada obecnie 46,47% głosów na walnym zgromadzeniu, frekwencja musiałaby być większa niż 92,9%, żeby Asseco nie miało bezwzględnej większości głosów na walnym zgromadzeniu. Osiągnięcie takiej frekwencji w ocenie Zarządu wydaje się być mało prawdopodobne.

Biorąc pod uwagę powyższe, w opinii Grupy, Asseco Poland, pomimo braku bezwzględnej większości w kapitale zakładowym spółki Asseco Business Solutions S.A. może wpływać na kierunki rozwoju oraz bieżące działania operacyjne spółki.

Tym samym w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane finansowe spółki Asseco Business Solutions zostały ujęte metodą pełną.

Podmioty powiązane poprzez fakt uzależnienia od finansowania

Ponadto Grupa przeprowadziła analizę swoich relacji z innymi podmiotami, które w ocenie Zarządu Asseco Poland są zależne od finansowania Spółki i doszła do wniosku, że zgodnie z MSSF 10, sprawuje na dzień 31 grudnia 2019 roku kontrolę nad spółkami Asseco Resovia S.A. oraz Gdyński Klub Koszykówki Arka S.A. Ocena została powzięta w związku z faktem, iż obie wymienione spółki są w znaczącym stopniu uzależnione od finansowania otrzymanego od Asseco Poland S.A. lub spółek z Grupy Asseco.

Tym samym w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dane finansowe spółek: Asseco Resovia oraz Arka Gdynia zostały ujęte metodą pełną.

2.5. Stosowane zasady rachunkowości

W poniższej tabeli znajduje się zestawienie wybranych zasad rachunkowości wraz z przypisaniem do noty, w której zostały one przedstawione.

Wybrane zasady rachunkowości	Nota	Numer strony
Przychody operacyjne	<u>5.1</u>	41
Koszty operacyjne	<u>5.2</u>	47
Pozostała działalność operacyjna	<u>5.3</u>	50
Przychody i koszty finansowe	<u>5.4</u>	50
Podatek dochodowy	<u>5.5</u>	52
Zysk przypadające na jedną akcję	<u>5.6</u>	55
Rzeczowe aktywa trwałe	<u>6.1</u>	57
Wartości niematerialne	<u>6.2</u>	58
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	<u>6.3</u>	63
Nieruchomości inwestycyjne	<u>6.4</u>	65
Wartość firmy	<u>6.5</u>	65
Testy na utratę wartości	<u>6.6</u>	77
Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	<u>6.7</u>	81
Jednostki zależne z istotnym udziałem niekontrolującym	<u>6.8</u>	82
Należności i aktywa z tytułu umów z klientami	<u>6.9</u>	84
Czynne rozliczenia międzyokresowe	<u>6.10</u>	87
Pozostałe aktywa finansowe	<u>6.11</u>	88
Zapasy	<u>6.12</u>	92
Środki pieniężne	<u>6.13</u>	92
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	<u>6.14</u>	93
Kapitał zakładowy	<u>6.15</u>	93
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papierów wartościowych	<u>6.16</u>	94
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>6.17</u>	98
Pozostałe zobowiązania finansowe	<u>6.18</u>	101
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania budżetowe oraz pozostałe zobowiązania	<u>6.19</u>	103
Zobowiązanie z tytułu umów z klientami	<u>6.20</u>	104
Rezerwy	<u>6.21</u>	105
Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	<u>6.22</u>	107

Zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie uległy zmianom w stosunku do zasad, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku za wyjątkiem przyjętego nowego standardu rachunkowości tj. MSSF 16 *Leasing*, którego wpływ na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe został opisany poniżej.

i. MSSF 16 – zastosowanie po raz pierwszy

Grupa Asseco wdrożyła MSSF 16 Leasing z dniem 1 stycznia 2019 roku zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w standardzie. Wpływ wdrożenia standardu na skonsolidowane dane Grupy został przedstawiony w tabeli poniżej.

Grupa zastosowała MSSF 16 retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu pierwszego zastosowania niniejszego standardu jako korekty bilansu otwarcia zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z paragrafem C8(b) MSSF 16 Grupa w odniesieniu do poszczególnych umów leasingowych wyceniła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania albo w wartości bilansowej, tak jakby MSSF 16 był stosowany od daty rozpoczęcia umowy albo w kwocie równej odpowiednio wyliczonemu zobowiązaniu z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania standardu, czyli na 1 stycznia 2019 roku.

W Grupie Asseco występowały na dzień 31 grudnia 2018 roku zarówno umowy, które zgodnie z MSR 17 klasyfikowane były jako leasing operacyjny, w tym umowy prawa wieczystego użytkowania gruntów (zobowiązania z tych umów ujawniane były w sprawozdaniach finansowych jako zobowiązania pozabilansowe), jak i umowy klasyfikowane jako leasing finansowy.

Największy wpływ na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe miało przeliczenie umów, które do dnia 31 grudnia 2018 uznawane były za leasing operacyjny (a zobowiązania z ich tytułów ujawniane jako

zobowiązania pozabilansowe) – były to przede wszystkim umowy najmu nieruchomości biurowych, a także odpowiednie przeliczenie umów prawa wieczystego użytkowania gruntów, które uznane zostały za spełniające definicję leasingu w rozumieniu MSSF 16. Grupa nie przeliczyła natomiast umów najmu sprzętu IT dla tych umów, w których jednostkową wartość wynajmowanego sprzętu uznano za niską. Do przeliczenia umów Grupa wykorzystwała krańcową stopę pożyczkową obliczoną jako suma marży kredytu inwestycyjnego odpowiednio zabezpieczonego na wynajmowanym aktywie (odpowiednio dla każdej ze spółek Grupy) oraz stopy kwotowanej dla instrumentów IRS lub kwoty oprocentowania obligacji dla waluty, w której zawarta jest umowa leasingu. Zarówno marża jak i stopa IRS/oprocentowanie obligacji dobrane zostały tak, aby odpowiadały okresom leasingu.

Wyjtki praktyczne dopuszczone przez MSSF 16 zastosowane na dzień przejścia

- Grupa nie zastosowała MSSF 16 do umów, które wcześniej nie zostały zidentyfikowane jako umowy zawierające leasing zgodnie z MSR 17 oraz KIMSF 4,
- Grupa zastosowała jednolitą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnym charakterze (tj. umów na podobny okres, zawartych w tej samej walucie i dla tego samego typu przedmiotu leasingu),
- Umowy leasingu operacyjnego, z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy na dzień 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostały jako leasing krótkoterminowy i tym samym ich ujęcie w sprawozdaniu finansowym nie uległo zmianie,
- Umowy leasingu operacyjnego, w przypadku których bazy składnik aktywów ma niską wartość na dzień nabycia składnika aktywów (np. wyposażenie biurowe, drobny sprzęt IT) nie zostały przeliczone i ich ujęcie nie uległo zmianie,
- Grupa wykorzystwała wiedzę zdobytą po fakcie w określaniu okresu leasingu (na przykład, jeżeli umowa przewidywała opcję przedłużenia umowy lub jej wypowiedzenia),
- Grupa wykluczyła początkowe koszty bezpośrednio z wyceny składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania,
- Grupa nie wydzieliła elementów leasingowych i nieleasingowych.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ na bilans Grupy z wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku. Wpływ zaprezentowany w tabeli różni się od oczekiwanego wpływu prezentowanego w sprawozdaniu skonsolidowanym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku ze względu na fakt, iż finalny osąd zarządów spółek z Grupy Formula oraz z Grupy Asseco International uległ jeszcze zmianie, zwłaszcza w obszarze opcji przedłużenia niektórych umów i w konsekwencji ostatecznie na bilansie Grupy na dzień 1 stycznia 2019 roku rozpoznano większe aktywa i zobowiązania wynikające z umów leasingu.

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ na bilans Grupy z wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku:

Wpływ MSSF 16 na bilans Grupy	1 stycznia 2019 mln PLN
Aktywa	693,3
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	693,4
<i>w tym aktywa ujęte uprzednio w rzeczowych aktywach trwałych</i>	<i>(79,5)</i>
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	79,6
Rozliczenia międzyokresowe	(0,2)
Zobowiązania	716,4
Zobowiązania z tytułu leasingu (bez zobowiązania ujętego na dzień 31 grudnia 2018 z tytułu leasingu finansowego wg MSR 17)	648,5
- długoterminowe	489,2
- krótkoterminowe	159,3
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	76,3
Pozostałe rezerwy	0,1
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i pozostałe zobowiązania	(8,5)

Wpływ netto na kapitał własny, w tym:	(23,1)
Zyski zatrzymane	(11,7)
Udziały niekontrolujące	(11,4)

Jak wspomniano we wcześniejszej części, powyższy wpływ związany jest głównie z faktem, iż Grupa wynajmuje powierzchnie biurowe oraz faktem, iż część budynków Grupy stoi na gruntach użytkowanych wieczysto, które dotychczas ujmowane były jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17. W związku z faktem, iż prawie wszystkie umowy najmu zawarte są na okresy dłuższe niż 12 miesięcy, Grupa dokonała odpowiedniego przeliczenia i przeklasyfikowania zobowiązań dotychczas ujawnianych jako zobowiązania pozabilansowe oraz zobowiązań wynikających z umów wieczystego użytkowania gruntów na zobowiązania z tytułu leasingu przy użyciu krańcowej stopy pożyczkowej. Wpływ na zyski zatrzymane wynika z faktu przeliczenia części umów tak jakby MSSF 16 obowiązywał od momentu ich zawarcia, co jest równoznaczne z ujęciem naliczonych w latach poprzednich kosztów odsetkowych oraz wartości amortyzacji do dnia 1 stycznia 2019 roku na saldzie zysków zatrzymanych.

W tabeli poniżej Grupa zaprezentowała uzgodnienie pomiędzy zobowiązaniem z tytułu leasingu wynikającego z MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018 roku, a zobowiązaniem oszacowanym na dzień 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSSF 16:

	Zobowiązania z tytułu leasingu
	mln PLN
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2018 roku (MSR 17)	61,0
Zobowiązania (i ich zmiany) nieujęte na bilansie na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym:	648,5
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 roku (MSR 17)	444,6
Wartość dyskonta przy zastosowaniu krańcowej stopy pożyczkowej i zmiana osądu Grupy w stosunku do opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umów najmu klasyfikowanych uprzednio jako leasing operacyjny	204,1
Zobowiązanie z tytułu umów prawa wieczystego użytkowania gruntów ujęte po raz pierwszy na bilansie na dzień 1 stycznia 2019 roku	36,0
Leasing krótkoterminowy (wyjątek praktyczny skutkujący brakiem ujęcia zobowiązania na dzień 1 stycznia 2019 roku)	(34,4)
Leasing aktywów o niskiej wartości (wyjątek praktyczny skutkujący brakiem ujęcia zobowiązania na dzień 1 stycznia 2019 roku)	(0,2)
Umowy sklasyfikowane jako usługi	(0,8)
Korekta wynikająca ze zmiany indeksu lub stopy procentowej wpływających na zmienne płatności z tytułu leasingu	(0,8)
Wartość zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku	709,5

Średnia ważona krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy zastosowana do zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi 3,4 %.

Wpływ wdrożenia MSSF 16 na rachunek zysków i strat za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ zastosowania MSSF 16 na rachunek zysków i strat Grupy Asseco za okres roku zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Wpływ MSSF 16 na rachunek zysków i strat Grupy	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku (zgodnie z MSSF 16)	Korekta z tytułu zastosowania MSSF 16	Rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku (bez zastosowania MSSF 16 - kwoty zgodnie z MSR 17)
	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Przychody operacyjne (razem)	10 708,5	-	10 708,5
Koszty operacyjne (razem)	(9 732,3)	(9,5)	(9 741,8)
w tym amortyzacja aktywów wynajmowanych, dzierżawionych i użytkowanych wieczyście	(197,7)	185,3	(12,4)
w tym czynsze	(24,6)	(194,8)	(219,4)
Zysk/strata z działalności operacyjnej	976,2	(9,5)	966,7
Działalność finansowa (netto)	(88,1)	23,5	(64,6)
Zysk/strata brutto	888,1	14,0	902,1
Podatek dochodowy (bieżące i odroczone obciążenie podatkowe)	(191,0)	(2,7)	(193,7)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	6,3	-	6,3
Zysk/strata netto	703,4	11,3	714,7
Przypisany:			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	322,4	3,8	326,2
Udziałom niekontrolującym	381,0	7,5	388,5

*amortyzacja aktywów w leasingu finansowym zgodnie z MSR 17

W 2019 roku, Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej ('KIMSF') dyskutował między innymi na temat następujących kwestii związanych ze stosowaniem MSSF 16: prawa do części podziemnej gruntu ('subsurface rights'), krańcowa stopa procentowa dla leasingobiorcy, a także okres trwania umowy leasingu i okres ekonomicznej użyteczności inwestycji w obce środki trwałe i zdecydował o nie dodawaniu ich do agendy zmian w Standardzie. Grupa przeanalizowała argumentację Komitetu i uznała, że polityki rachunkowości i sprawozdawczości Grupy w zakresie powyższych zagadnień są w zgodzie z rozważaniami Komitetu.

ii. Pozostałe zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej obowiązujące od dnia 1 stycznia 2019 roku

- Interpretacja KIMSF 23 *Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego*
- *Zmiany do MSSF 9: Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą*
- *Zmiany do MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu*
- *Zmiany do MSR 28: Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017:*
  - ✓ *MSSF 3 Połączenia jednostek – w zakresie nabyć wieloetapowych*
  - ✓ *MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne – w zakresie uzyskania wspólnej kontroli nad wspólnym działaniem*
  - ✓ *MSR 12 Podatek dochodowy – w zakresie skutków podatkowych dywidend*
  - ✓ *MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego*

Zmiany nie mają istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

2.6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzania standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 i MSSF 7: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych (opublikowano dnia 26 września 2019 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych: Podział zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe (opublikowano dnia 23 stycznia 2020 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – data wejścia w życie nie została jeszcze określona.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Grupa jest w trakcie analizy, jaki wpływ powyższe zmiany będą miały na jej sprawozdania finansowe.

2.7. Zmiany stosowanych zasad prezentacji

W okresie sprawozdawczym nie dokonano innych zmian w zakresie stosowanych zasadach prezentacji.

2.8. Korekta błędów

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zdarzenia skutkujące koniecznością dokonania korekty błędów.

2.9. Zmiany danych porównawczych

W 2019 roku Grupa zakończyła proces alokacji ceny nabycia w Grupie Michpal i Grupie Matrix IT (segment Formula Systems) oraz w grupie ACE (segment Asseco International). W wyniku tego procesu zmianie uległy niektóre pozycje aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2018 roku, co wiązało się z koniecznością przekształcenia tych danych. Szczegółowe informacje o nabytych aktywach i zobowiązaniach zostały przedstawione w punkcie 6.5. not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W tabeli poniżej zaprezentowano wpływ powyższych zmian na dane porównawcze.

Przekształcenie danych porównawczych na dzień 31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2018 roku	Zakończenie procesu alokacji ceny nabycia w segmencie Formula Systems	Zakończenie procesu alokacji ceny nabycia w segmencie Asseco International	31 grudnia 2018 roku (przekształcone)
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa trwałe	7 649,5	(1,8)	4,9	7 652,6
Rzeczowe aktywa trwałe	828,4	-	-	828,4
Wartości niematerialne	1 994,2	(4,5)	1,3	1 991,0
Nieruchomości inwestycyjne	21,0	-	-	21,0
Wartość firmy	4 248,9	2,7	2,4	4 254,0
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	111,5	-	-	111,5
Należności długoterminowe	127,5	-	-	127,5
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	83,6	-	1,2	84,8
Rozliczenia międzyokresowe	59,2	-	-	59,2
Inne aktywa niefinansowe	0,1	-	-	0,1
Pozostałe aktywa finansowe	175,1	-	-	175,1
Aktywa obrotowe	4 993,3	0,2	-	4 993,5
Zapasy	94,3	-	-	94,3
Rozliczenia międzyokresowe	168,5	-	-	168,5
Należności z tytułu dostaw i usług	2 432,7	-	-	2 432,7
Aktywa z tytułu umów z klientami	214,3	-	-	214,3
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	47,6	-	-	47,6
Należności budżetowe	37,3	-	-	37,3
Pozostałe należności	38,9	0,2	-	39,1
Inne aktywa niefinansowe	9,0	-	-	9,0
Pozostałe aktywa finansowe	139,3	-	-	139,3
Środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe	1 800,5	-	-	1 800,5
Aktywa długoterminowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	10,9	-	-	10,9
SUMA AKTYWÓW	12 642,8	(1,6)	4,9	12 646,1
Kapitał własny ogółem	7 663,3	0,2	(1,2)	7 662,3
Kapitał własny (przypisany akcjonariuszom Jednostki Dominującej)	5 717,7	-	-	5 717,7
Udziały niekontrolujące	1 945,6	0,2	(1,2)	1 944,6
Zobowiązania długoterminowe	1 865,2	(1,4)	0,3	1 864,1
Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	1 082,9	-	-	1 082,9
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	32,1	-	-	32,1
Pozostałe zobowiązania finansowe	180,3	-	-	180,3
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	411,8	(1,4)	0,3	410,7
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	32,3	-	-	32,3
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	1,5	-	-	1,5
Pozostałe zobowiązania	13,1	-	-	13,1
Rezerwy	67,9	-	-	67,9
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	43,3	-	-	43,3
Zobowiązania krótkoterminowe	3 114,3	(0,4)	5,8	3 119,7

Kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	581,6	-	-	581,6
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	28,9	-	-	28,9
Zobowiązania finansowe	199,7	(0,4)	-	199,3
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	938,2	-	-	938,2
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	451,1	-	-	451,1
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	73,7	-	-	73,7
Zobowiązania budżetowe	204,8	-	-	204,8
Pozostałe zobowiązania	314,3	-	-	314,3
Rezerwy	39,6	-	5,8	45,4
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	7,8	-	-	7,8
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	274,6	-	-	274,6
SUMA ZOBOWIĄZAŃ	4 979,5	(1,8)	6,1	4 983,8
SUMA PASYWÓW	12 642,8	(1,6)	4,9	12 646,1

3. Organizacja i zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej Asseco, ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji

Wybrane zasady rachunkowości

Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Asseco obejmuje aktywa, zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty oraz przepływy środków pieniężnych Jednostki Dominującej Asseco Poland S.A. oraz jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych).

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez Grupę ma miejsce wtedy, gdy: (i) Grupa posiada władzę nad danym podmiotem, (ii) Grupa podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce, (iii) Grupa ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

W sytuacji, gdy Grupa posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę.

W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wyniki za tę część roku objętego sprawozdaniem, w którym to okresie Grupa posiadała taką kontrolę. Nabycie jednostek zależnych rozliczane jest metodą pełną.

Zmiany udziału w kapitałach/głosach, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny (transakcje na udziałach niekontrolujących) i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

Połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych dotyczące jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach którego wszystkie łączące się jednostki znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa.

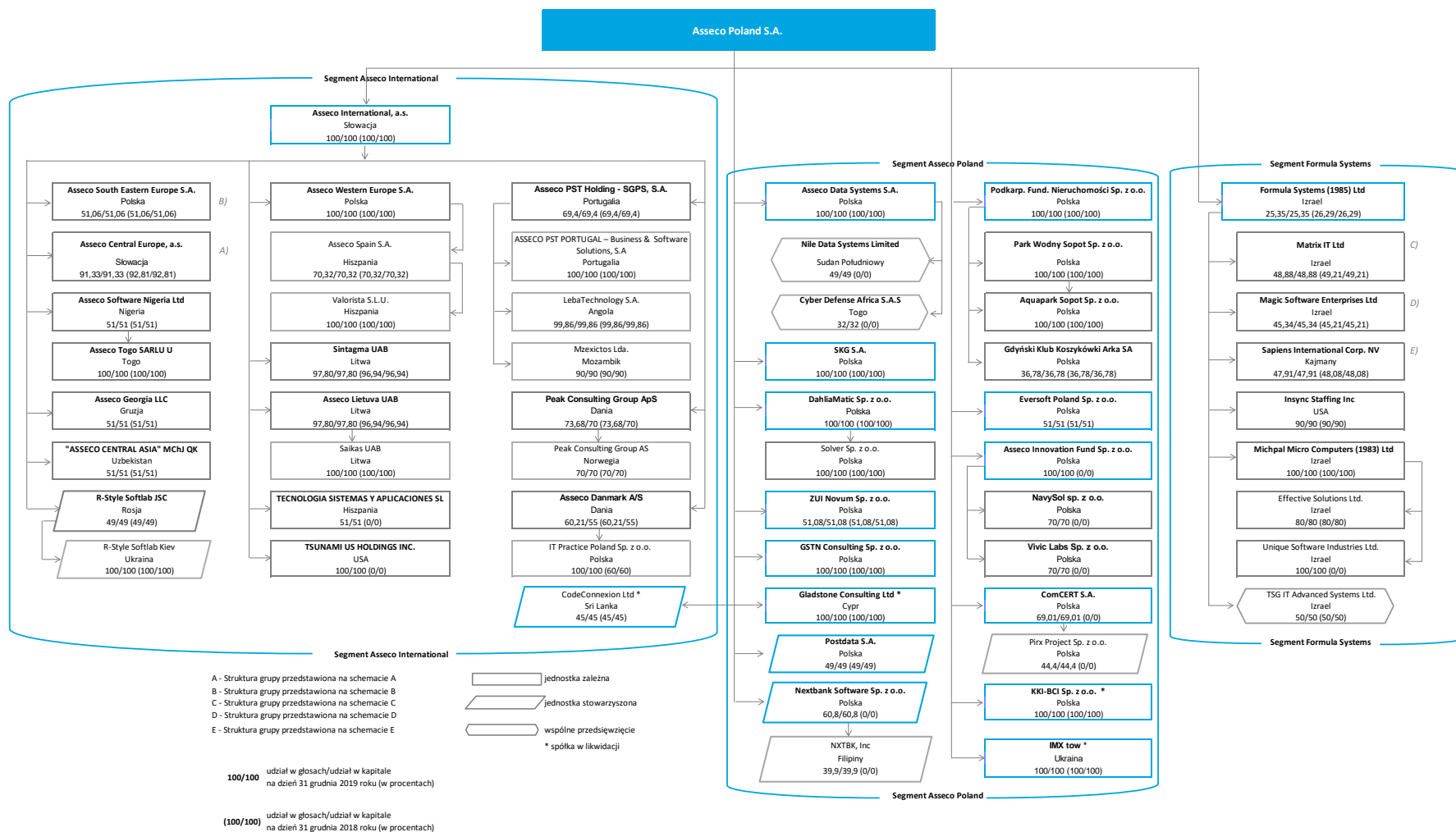
W szczególności, chodzi tu o takie transakcje, jak transfer spółek lub przedsięwzięć pomiędzy jednostkami Grupy lub połączenie jednostki dominującej z jej jednostką zależną.

W przypadku przekształceń polegających na wniesieniu aportem inwestycji w jedną jednostkę zależną od drugiej jednostki zależnej lub połączenia dwóch jednostek zależnych (pośrednio lub bezpośrednio) od Asseco Poland S.A., następuje jedynie przeksięgowanie wartości inwestycji w przejmowaną jednostkę zależną na poziomie jednostkowego sprawozdania finansowego. Tym samym przeniesienie jednej jednostki zależnej pod drugą jednostkę zależną nie ma wpływu na wynik finansowy Grupy.

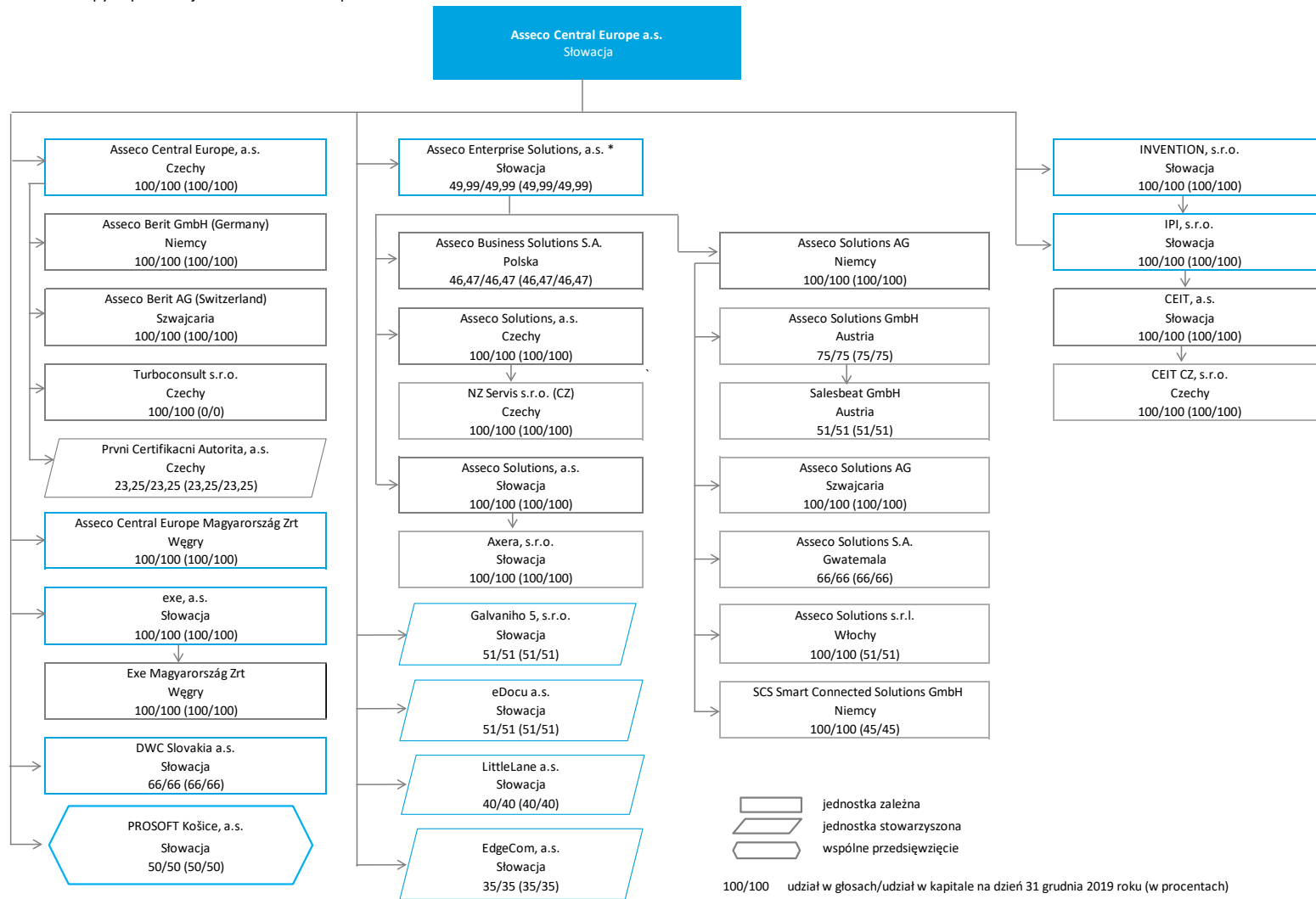
Do rozliczenia skutków połączeń pomiędzy jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą Grupa stosuje metodę łączenia udziałów, która zakłada, że:

- aktywa i zobowiązania łączących się jednostek wycenione są w wartościach bilansowych pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych Grupy. Oznacza to, że wartość firmy rozpoznawana wcześniej w sprawozdaniu skonsolidowanym oraz wszystkie inne wartości niematerialne rozpoznane w ramach procesu rozliczania połączenia są przenoszone do sprawozdania jednostkowego, a na poziomie skonsolidowanym nie jest dokonywana ponowna wycena aktywów netto na moment transakcji do wartości godziwej,
- koszty transakcyjne związane z połączeniem są odnoszone do rachunku zysków i strat (koszty finansowe);
- wzajemne salda należności/zobowiązań są eliminowane;
- jakakolwiek różnica pomiędzy kwotą zapłaconą lub przekazaną i objętymi aktywami netto (w wartościach pochodzących ze sprawozdań skonsolidowanych) jest odzwierciedlona w kapitałach własnych jednostki przejmującej (kwota osadzona w kapitale nie stanowi elementu kapitału zapasowego, stąd nie podlega podziałowi);
- rachunek zysków i strat prezentuje wyniki połączonych jednostek od momentu, kiedy nastąpiło połączenie a dane za wcześniejsze okresy nie są przekształcane.

Struktura Grupy Kapitałowej Asseco została przedstawiona w tabeli poniżej (udział w głosach i kapitale na dzień 31 grudnia 2019 oraz na dzień 31 grudnia 2018 zaprezentowany jest na grafice pod nazwą spółki):

A. Struktura Grupy Kapitałowej Asseco Central Europe

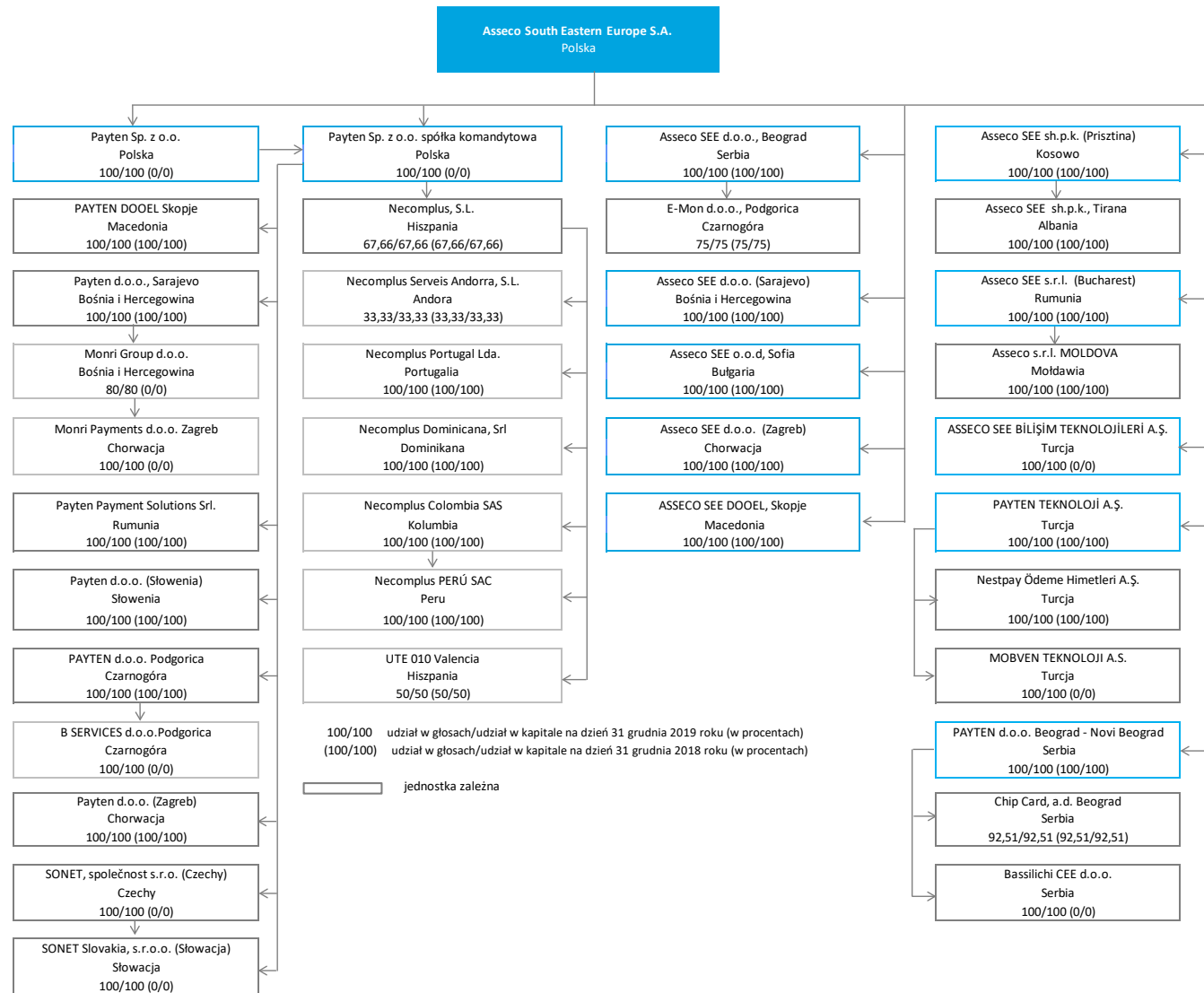

[Rectangle] jednostka zależna
 [Trapezoid] jednostka stowarzyszona
 [Hexagon] wspólne przedsięwzięcie

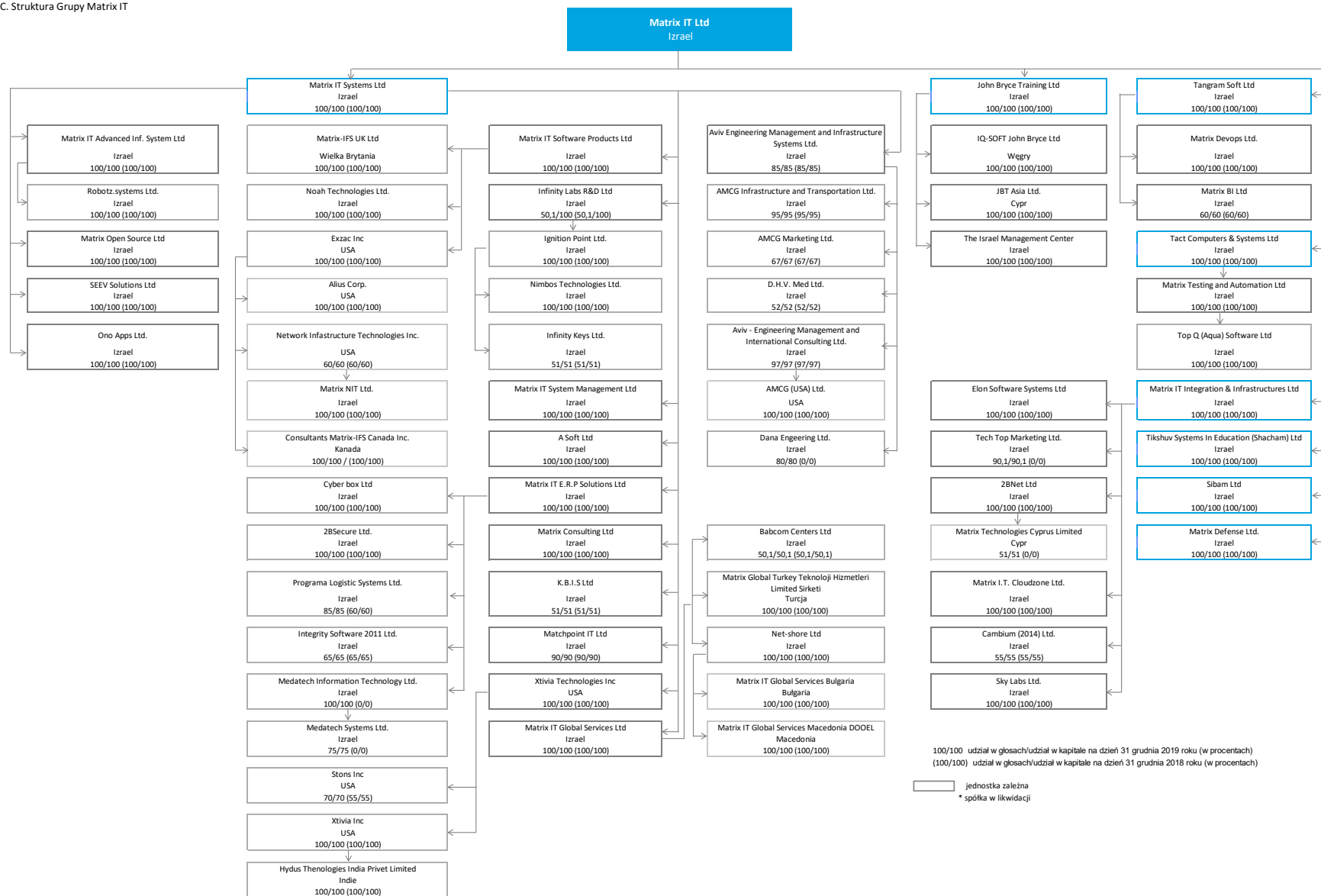
100/100 udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2019 roku (w procentach)
 (100/100) udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2018 roku (w procentach)

* Asseco Central Europe, a.s. posiada 49,999999% udziałów w Asseco Enterprise Solutions,
 pozostałe 50,00001% udziałów jest własnością Asseco International, a.s.
 Asseco Central Europe, a.s. sprawuje bezpośrednią kontrolę nad Asseco Enterprise Solutions, a.s

B. Struktura Grupy Kapitałowej Asseco South Eastern Europe

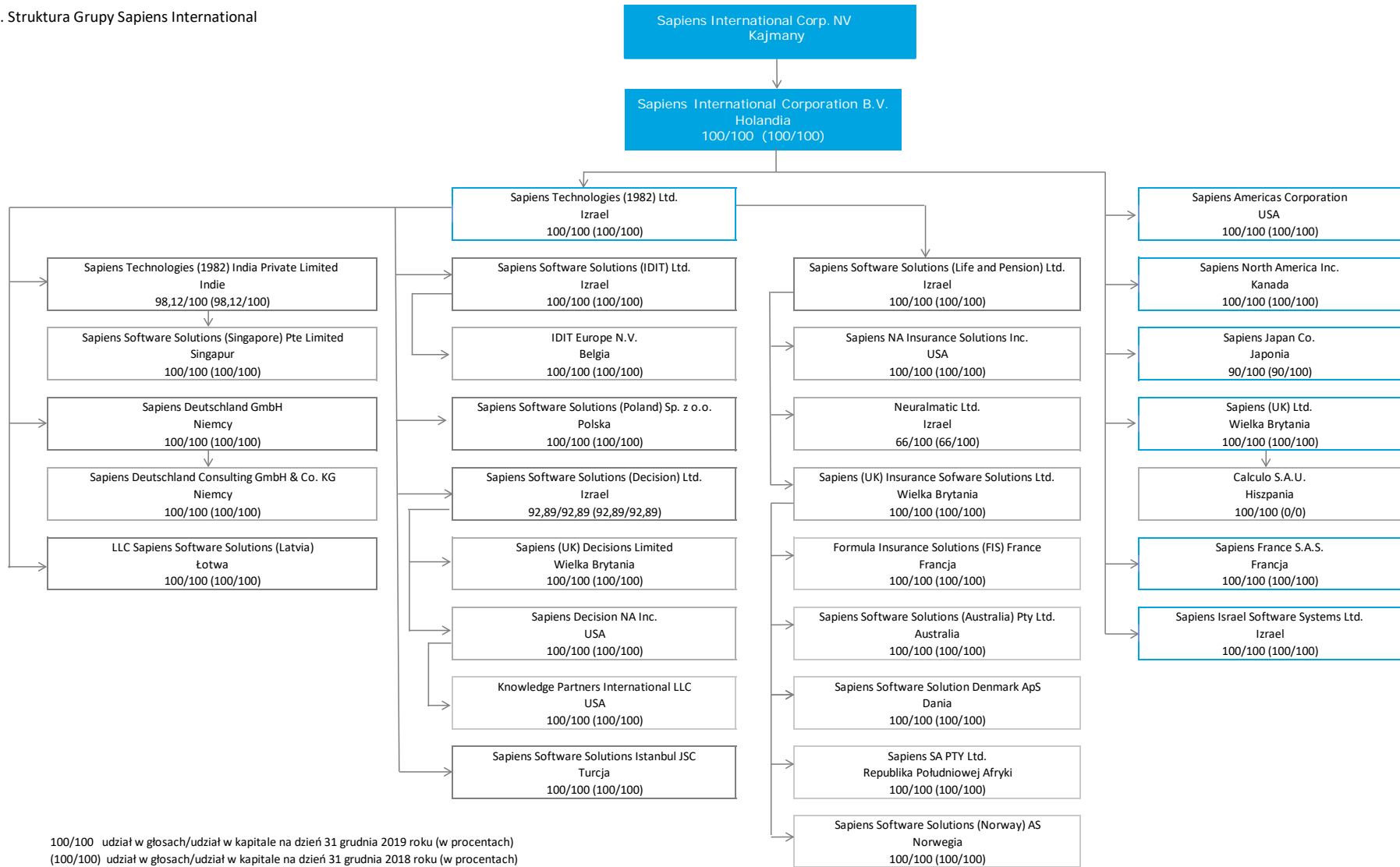
C. Struktura Grupy Matrix IT

E. Struktura Grupy Sapiens International

100/100 udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2019 roku (w procentach)
 (100/100) udział w głosach/udział w kapitale na dzień 31 grudnia 2018 roku (w procentach)

☐ jednostka zależna
 * spółka w likwidacji

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku miały miejsce następujące zmiany w składzie Grupy:

Segment Asseco Poland

Zmiany w segmencie Asseco Poland	Data transakcji	Udział w liczbie głosów po transakcji	Wpływ na kapitały Grupy
Nabycie udziałów w nowych spółkach			
Szczegóły dotyczące transakcji nabycia zaprezentowano w nocie 6.5. do niniejszego sprawozdania finansowego.			
W dniu 25 lutego 2019 roku (na skutek podwyższenia kapitału zakładowego spółki Nextbank Software Sp. z o.o.) dokonano rejestracji dodatkowej emisji udziałów spółki Nextbank Software Sp. z o.o. skierowanej do Asseco Poland S.A. W związku z przeprowadzoną transakcją, Asseco Poland S.A. w dniu 25 lutego 2019 roku nabyło 9,8% udziałów Nextbank Software Sp. z o.o. Następnie w dniu 4 marca 2019 roku w związku z realizacją drugiego warunku umowy inwestycyjnej (zawartej dnia 28 listopada 2018 roku), Asseco Poland S.A. nabyło efektywnie kolejne 51% udziałów spółki. Po dokonanej transakcji (tj. na dzień 4 marca 2019 roku) Asseco Poland S.A. posiada łącznie 60,8% udziałów Nextbank Software Sp. z o.o. Ze względu jednak na postanowienia umowne Asseco Poland S.A. nie będzie sprawowało kontroli nad Nextbank Software Sp. z o.o. w rozumieniu MSSF 10, ponieważ Asseco Poland S.A. nie może przez okres minimum 4 lat zmienić składu zarządu w spółce. Grupa będzie natomiast konsolidować wyniki spółki metodą praw własności.	od 25 lutego 2019 do 4 marca 2019	60,8%	-
Asseco Poland S.A. nabyło 69,01% udziałów spółki ComCERT S.A. Dodatkowo spółka Asseco Poland S.A. podpisała warunkową umowę nabycia pozostałych 30,99% udziałów spółki ComCERT S.A., w ramach której to umowy Asseco Poland S.A. zakupi pozostałą część udziałów po spełnieniu przez sprzedającego określonego warunku, którego maksymalny termin wypełnienia upłynie dnia 30 czerwca 2021 roku.	20 maja 2019	69,01%	-
Założenie spółek			
Asseco Poland S.A. utworzyło spółkę Asseco Innovation Fund Sp. z o.o.	13 lutego 2019	100%	-
Asseco Data Systems S.A. utworzyło spółkę Nile Data Systems Limited	22 marca 2019	49%	-
Asseco Data Systems S.A. utworzyło spółkę Cyber Defense Africa S.A.S.	18 września 2019	32%	-
Asseco Innovation Fund Sp. z o.o. utworzyło spółkę NavySol Sp. z o.o.	25 września 2019	70%	-
Asseco Innovation Fund Sp. z o.o. utworzyło spółkę Vivic Labs Sp. z o.o.	25 listopada 2019	70%	-
Likwidacja spółek			
Rozpoczęto proces likwidacji spółki Gladstone Consulting Ltd. Transakcja ta nie miała wpływu na kapitały własne Grupy, ponieważ całość aktywności (zintegrowany zespół działań i aktywów w rozumieniu MSSF 3) wykonywanych dotychczas przez spółkę Gladstone Consulting Ltd. została przejęta przez spółkę GSTN Consulting Sp. z o.o. Zmiana ta miała na celu przeniesienie całej działalności do spółki zlokalizowanej w Polsce.	8 marca 2019	100%	-

Segment Asseco International

Zmiany w segmencie Asseco International	Data transakcji	Udział w liczbie głosów po transakcji	Wpływ na kapitały Grupy
Nabycie udziałów w nowych spółkach			
Szczegóły dotyczące transakcji nabycia zaprezentowano w nocie 6.5. do niniejszego sprawozdania finansowego.			
Nabycie przez Asseco International, a.s. udziałów spółki TECNOLOGIA SISTEMAS Y APLICACIONES SA.	23 lipca 2019	51%	-
Nabycie przez Payten d.o.o. Beograd -Novi Beograd udziałów spółki Bassilichi CEE d.o.o. Belgrade.	30 lipca 2019	100%	-
Nabycie przez Payten d.o.o. Podgorica udziałów spółki B SERVICES d.o.o. Podgorica.	31 lipca 2019	100%	-
Nabycie przez Payten Teknoloji A.S. udziałów spółki MOBVEN TEKNOLOJI A.S.	9 sierpnia 2019	100%	-
Nabycie przez Payten sp. z o. o. spółka komandytowa udziałów spółki SONET, Spolecnost s.r.o.	5 września 2019	100%	-
Payten sp. z o. o. spółka komandytowa nabyła spółkę SONET SLOVAKIA, s.r.o. Nowo nabyta spółka jest w 50% zależna od Payten sp. z o.o. spółka komandytowa. Pozostałe 50% udziałów spółki SONET SLOVAKIA, s.r.o jest własnością Spółki SONET, spolecnost s.r.o.	5 września 2019	100%	-
Nabycie przez Payten d.o.o., Sarajevo udziałów spółki Monri Group d.o.o., która to jednostka dodatkowo posiada 100% udziałów w spółce Monri Payments d.o.o. Zagreb.	15 listopada 2019	80%	-
Nabycie przez Asseco Central Europe a.s. udziałów spółki Turboconsult s.r.o.	11 grudnia 2019	100%	-
Zmiana udziałów w spółkach			
Asseco Danmark A/S zwiększyło udziały w spółce IT-Practice Poland Sp. z o.o.	8 stycznia 2019	100%	-
Asseco South Eastern Europe S.A. nabyło od Asseco Western Europe S.A 67,66% udziałów w spółce Necomplus, S.L. W związku z faktem, iż obie spółki (zbywająca i nabywająca udziały w Necomplus, S.L) pozostają pod kontrolą Asseco Poland S.A. transakcja ta została rozliczona jako transakcja pod wspólną kontrolą bez wpływu na wynik finansowy Grupy.	29 stycznia 2019	67,66%	1,8 mln PLN
Asseco International, a.s. zwiększyło udziały w spółce Sintagma UAB oraz w spółce Asseco Lietuva UAB.	8 marca 2019	97,80%	(0,2 mln PLN)
PAYTEN d.o.o. Beograd - Novi Beograd zwiększyło udziały w spółce Multicard d.o.o., Beograd. W wyniku tej transakcji Grupa objęła kontrolę nad Multicard.	17 kwietnia 2019	100%	-
Asseco Central Europe utraciło kontrolę nad spółką Prosoft s.r.o. w wyniku czego spółka Prosoft Kosice s.r.o stanowi wspólne przedsięwzięcie wyceniane metodą praw własności.	14 kwietnia 2019	50%	0,2 mln PLN
W dniu 28 czerwca 2019 roku przeniesiono do spółki Payten Sp. z o.o. spółka komandytowa udziały spółek Grupy Payten oraz Necomplus.	28 czerwca 2019	n/d	-
Asseco Solutions AG nabyło 55% udziałów spółki SCS Smart Connected Solutions GmbH	30 września 2019	100%	-
Asseco Solutions AG zwiększyło udział w spółce Asseco Solutions s.r.l. z 51% do 100%.	III kwartał 2019	100%	-
Połączenie spółek			
Połączenie Multicard d.o.o. (Beograd) z Payten d.o.o. (Beograd) – Novi Beograd jako spółką przejmującą.	1 października 2019	n/d	-
Sprzedaż udziałów spółek			

Asseco International, a.s. dokonało sprzedaży 51% udziałów spółki Asseco Kazakhstan LLP. Ze względu na fakt nieistotności wyniku na dokonanej transakcji, dekonsolidacja aktywów netto Asseco Kazakhstan LLP (w kwocie -0,7 mln PLN) została dokonana na dzień 31 marca 2019 roku.	24 kwietnia 2019	0%	-
Asseco International, a.s. sprzedało 1,49% akcji spółki Asseco Central Europe, a.s. spółce KIUK, spol. s.r.o.	12 września 2019	91,33%	2,5 mln PLN
Zmiana nazwy spółek			
Zmiana nazwy spółki ASSECO SEE TEKNOLOJÍ A.Ş. na PAYTEN TEKNOLOJÍ A.Ş.	2 stycznia 2019	100%	-
Zmiana formy prawnej oraz nazwy spółki Prosoft Kosice, s.r.o. na PROSOFT Košice, a.s.	25 października 2019	50%	-
Założenie spółek			
Asseco South Eastern Europe S.A. utworzyło spółkę ASSECO SEE BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ A.Ş.	2 stycznia 2019	100%	-
Asseco South Eastern Europe S.A. utworzyło spółkę Payten Sp. z o. o.	29 stycznia 2019	100%	-
Asseco South Eastern Europe S.A. utworzyło spółkę Payten Sp. z o.o. spółka komandytowa	20 marca 2019	100%	-
Asseco International utworzyło spółkę TSUNAMI US HOLDINGS INC.	25 października 2019	100%	-
Likwidacja spółek			
Likwidacja spółki T EMPLEAMOS ETT, S.L.	30 stycznia 2019	n/d	-
Likwidacja spółki Logis IT S.L.U	1 lutego 2019	n/d	-

Segment Formula Systems

Zmiany w segmencie Formula Systems	Data transakcji	Udział w liczbie głosów po transakcji	Wpływ na kapitały Grupy
Nabycie udziałów w nowych spółkach Szczegóły dotyczące transakcji nabycia zaprezentowano w nocie 6.5. do niniejszego sprawozdania finansowego.			
Nabycie przez Aviv Engineering Management and Infrastructure Systems Ltd. udziałów spółki Dana Engineering Ltd.	6 lutego 2019	80%	-
Nabycie przez Matrix IT E.R.P Solutions Ltd udziałów spółki Medatech Information Technology Ltd.	20 lutego 2019	100%	-
Nabycie przez Magic Software Enterprises Ltd. udziałów spółki OnTarget Group Inc.	28 lutego 2019	100%	-
Nabycie przez Magic Software Enterprises Inc udziałów spółki PowWow, Inc.	1 kwietnia 2019	100%	-
Nabycie przez CommIT Embedded Ltd. (Grupa Magic) udziałów spółki BA Microwave	20 czerwca 2019	56,66%	-
Nabycie przez Coretech Consulting Group LLC. (Grupa Magic) udziałów spółki NETEFFECTS INC.	1 lipca 2019	100%	-
Nabycie przez Michpal Micro Computers (1983) Ltd. udziałów spółki Unique Software Industries Ltd.	12 sierpnia 2019	100%	-
Nabycie przez Sapiens (UK) Ltd. udziałów spółki Calculo S.A.U.	30 września 2019	100%	-
Nabycie przez 2bsecure Ltd., udziałów spółki Matrix Technologies Cyprus Limited	10 grudnia 2019	51%	-
Zmiana udziałów w spółkach			
Medatech Information Technology Ltd. zwiększyło udziały w spółce Medatech Systems Ltd.	7 kwietnia 2019	75%	-

<p>Obligatariusze spółki Formuli Systems dokonali konwersji posiadanych obligacji na akcje spółki o łącznej wartości nominalnej 80,3 mln NIS (20,5 mln USD). Na skutek dokonywanych konwersji, spółka Formula Systems przeprowadziła dodatkową emisję 544 tys. sztuk nowych akcji. Przeprowadzona transakcja skutkowałą zmianą posiadanego przez Asseco Poland S.A. udziału w akcjonariacie spółki.</p> <p>Opisane zdarzenie nie zmieniło osądu Zarządu Asseco Poland S.A. co do sprawowania kontroli nad spółką Formula Systems S.A. Wszystkie obligacje, które na dzień 31 grudnia 2019 roku spółka Formula ma jeszcze na bilansie, są zwykłymi instrumentami dłużnymi niezamiennymi na akcje spółki</p>	od 1 stycznia 2019 do 10 marca 2019	25,35%	15,1 mln PLN
Matrix IT E.R.P. Solutions Ltd. zwiększyło udziały w spółce Programa Logistic Systems Ltd.	15 maja 2019	85%	-
Xtivia Technologies Inc zwiększyło udziały w spółce Stons Inc	11 grudnia 2019	70%	-
Połączenie spółek			
Spółki Maximum Processing Inc, 4Sight Business Intelligence Inc., StoneRiver Inc., Adaptik Corporation oraz Sapiens Americas Corporation rozpoczęły funkcjonowanie w ramach jednego podmiotu. Podmiotem przejmującym pozostałe spółki jest Sapiens Americas Corporation.	1 stycznia 2019	n/d	-
Połączenie Eliav Systems Engineering Ltd. z Matrix Defense Ltd.	27 lutego 2019	n/d	-
Połączenie Matrix I.T. Solutions Ltd z Matrix I.T. Systems Ltd.	27 lutego 2019	n/d	-
Zmiana nazwy spółek			
Zmiana nazwy Grupy Matrix z Comprise Technologies Lts na Matrix Open Source Ltd.	26 maja 2019	100%	-
Założenie spółek			
Utworzenie przez Matrix IT Integration & Infrastructures Ltd. spółki Tech Top Marketing Ltd z siedzibą w Izraelu. Dodatkowo w dniu 7 kwietnia 2019 roku Grupa Matrix nabyła aktywa spółki TechTop Marketing Ltd, spełniające definicję przedsięwzięcia, co zostało opisane w notcie 6.5. do niniejszego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako nabycie spółki TechTop Marketing Ltd. Zakupione aktywa zostały następnie przeniesione do utworzonej wcześniej (jak opisano to powyżej) spółki o takiej samej nazwie.	3 marca 2019	90,1%	-

4. Informacje dotyczące segmentów działalności

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Grupy, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

W Grupie Asseco wyodrębnia się następujące segmenty operacyjne:

Segment Asseco Poland – segment obejmujący podmioty osiągające przychody głównie na rynku polskim, którego wyniki są regularnie analizowane przez Zarząd Jednostki Dominującej jako główny organ decyzyjny. W skład tego segmentu wchodzi między innymi następujące podmioty: Asseco Poland, Asseco Data Systems, DahliaMatic, ZUI Novum, SKG oraz GSTN Consulting. Poszczególne podmioty wchodzące w skład segmentu oferują kompleksowe usługi informatyczne skierowane do szerokiego spektrum podmiotów działających w sektorze instytucji finansowych, przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych.

Segment Asseco International – segment obejmuje wszystkie spółki osiągające przychody przede wszystkim na rynkach Europy centralnej, Europy południowo-wschodniej oraz Europy zachodniej i wschodniej. Wyniki spółek wchodzących w skład tego segmentu są przedmiotem okresowej weryfikacji przez zarząd spółki Asseco International, a.s. Skład segmentu jest tożsamy ze składem grupy Asseco International, a.s. Wyniki segmentu jako całości są przedmiotem regularnej weryfikacji przez Zarząd Asseco Poland. Poszczególne podmioty wchodzące w skład segmentu oferują kompleksowe usługi informatyczne skierowane do szerokiego spektrum podmiotów działających przede wszystkim w sektorze instytucji finansowych, instytucji publicznych i przedsiębiorstw.

Segment Formula Systems – segment obejmuje spółki osiągające przychody przede wszystkim na rynkach Izraela, Ameryki Północnej, Japonii oraz Bliskiego Wschodu, Europy i Afryki (region EMEA). Wyniki spółek wchodzących w skład tego segmentu są przedmiotem okresowej weryfikacji przez zarząd spółki Formula Systems, stąd skład segmentu jest tożsamy z grupą Formula Systems. Wyniki segmentu jako całości są przedmiotem regularnej weryfikacji przez Zarząd Asseco Poland.

Przychody od żadnego z klientów Grupy nie przekraczały 10% przychodów ze sprzedaży wypracowanych przez Grupę w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku.

Wybrane dane dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku w podziale na segmenty operacyjne:

12 miesięcy do 31 grudnia 2019	Segment Asseco Poland mln PLN	Segment Asseco International mln PLN	Segment Formula Systems mln PLN	Eliminacje mln PLN	Razem mln PLN
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 199,7	2 926,2	6 541,5	-	10 667,4
Sprzedaż pomiędzy segmentami	12,6	3,2	12,9	(28,7)	-
Przychody segmentu łącznie	1 212,3	2 929,4	6 554,4	(28,7)	10 667,4
Zysk/strata netto z działalności operacyjnej segmentu	153,1	349,9	472,7	0,5	976,2
Przychody z tytułu odsetek ¹⁾	5,2	6,7	4,6	-	16,5
Koszty z tytułu odsetek ²⁾	(8,4)	(8,6)	(65,3)	0,4	(81,9)
Podatek dochodowy	(29,0)	(72,4)	(89,6)	-	(191,0)
Pozycje niepieniężne:					
Amortyzacja (ujęta w rachunku przepływów pieniężnych)	(91,7)	(148,7)	(399,6)	4,6	(635,4)
<i>w tym amortyzacja wartości niematerialnych rozpoznanych w wyniku procesu alokacji ceny nabycia (PPA)</i>	<i>(16,7)</i>	<i>(9,6)</i>	<i>(185,3)</i>	-	<i>(211,6)</i>
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	(2,1)	(14,5)	-	(16,6)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów segmentu	0,7	(10,2)	(3,3)	-	(12,8)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współzależnych	(1,4)	0,7	7,0	-	6,3
Zysk/strata netto segmentu przypisany Jednostce Dominującej	113,7	175,6	32,3	0,8	322,4
Środki pieniężne z działalności operacyjnej³⁾	295,7	493,2	982,1	(1,3)	1 769,7

¹⁾ Przychody odsetkowe od pożyczek udzielonych, papierów dłużnych, leasingu, należności handlowych oraz depozytów bankowych

²⁾ Koszty odsetkowe od kredytów, pożyczek, papierów dłużnych, leasingu oraz zobowiązań handlowych

³⁾ Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed zapłaconym podatkiem dochodowym

Wybrane dane dotyczące pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku w podziale na segmenty operacyjne:

31 grudnia 2019	Segment Asseco Poland mln PLN	Segment Asseco International mln PLN	Segment Formula Systems mln PLN	Eliminacje mln PLN	Razem mln PLN
Aktywa trwałe	3 319,9	2 210,6	3 332,1	(17,0)	8 845,6
w tym wartość firmy	2 260,6	1 434,8	880,7	-	4 576,1
Aktywa obrotowe	640,5	1 384,2	3 741,3	(13,7)	5 752,3
w tym:					
należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami	327,7	609,8	1 913,8	(6,3)	2 845,0
środki pieniężne	215,2	546,7	1 391,6	-	2 153,5
Zobowiązania długoterminowe	178,8	414,0	2 174,0	(14,5)	2 752,3
w tym:					
zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji	-	86,0	1 280,2	-	1 366,2
zobowiązania z tytułu leasingu	62,1	140,9	281,5	(12,2)	472,3
Zobowiązania krótkoterminowe	306,4	940,1	2 632,9	(14,8)	3 864,6
w tym:					
zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji	-	92,6	596,8	-	689,4
zobowiązania z tytułu leasingu	31,6	51,0	135,5	(1,4)	216,7
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz umów z klientami	154,9	488,4	973,8	(6,3)	1 610,8

Wybrane dane dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku w podziale na segmenty operacyjne:

12 miesięcy do 31 grudnia 2018	Segment Asseco Poland	Segment Asseco International	Segment Formula Systems	Eliminacje	Razem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	1 347,3	2 589,5	5 391,8	-	9 328,6
Sprzedaż pomiędzy segmentami	11,5	2,7	10,9	(25,1)	-
Przychody segmentu łącznie	1 358,8	2 592,2	5 402,7	(25,1)	9 328,6
Zysk/strata netto z działalności operacyjnej segmentu	220,7	273,9	301,1	1,1	796,8
Przychody z tytułu odsetek ¹⁾	6,5	6,4	2,4	(0,3)	15,0
Koszty z tytułu odsetek ²⁾	(7,0)	(3,8)	(42,9)	0,3	(53,4)
Podatek dochodowy	(55,7)	(61,2)	(65,4)	-	(182,3)
Pozycje niepieniężne:					
Amortyzacja (ujęta w rachunku przepływów pieniężnych)	(83,1)	(105,0)	(275,0)	3,6	(459,5)
<i>w tym amortyzacja wartości niematerialnych rozpoznanych w wyniku procesu alokacji ceny nabycia (PPA)</i>	<i>(17,8)</i>	<i>(9,0)</i>	<i>(203,2)</i>	<i>-</i>	<i>(230,0)</i>
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych (SBP)	-	(2,5)	(19,1)	-	(21,6)
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów segmentu	(2,4)	(8,5)	(5,0)	-	(15,9)
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i współzależnych	0,1	0,5	1,4	-	2,0
Zysk/strata netto segmentu przypisany Jednostce Dominującej	161,6	149,6	20,6	1,5	333,3
Środki pieniężne z działalności operacyjnej ³⁾	354,4	395,7	426,1	1,6	1 177,8

¹⁾ Przychody odsetkowe od pożyczek udzielonych, papierów dłużnych, leasingu finansowego, należności handlowych oraz depozytów bankowych

²⁾ Koszty odsetkowe od kredytów, pożyczek, papierów dłużnych, leasingu finansowego oraz zobowiązań handlowych

³⁾ Środki pieniężne z działalności operacyjnej przed zapłaconym podatkiem dochodowym

Wybrane dane dotyczące pozycji bilansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku w podziale na segmenty operacyjne:

31 grudnia 2018	Segment Asseco Poland	Segment Asseco International	Segment Formula Systems	Eliminacje	Razem
(przekształcone)	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa trwałe	3 248,2	1 914,0	2 493,7	(3,3)	7 652,6
w tym wartość firmy	2 257,1	1 367,7	629,2	-	4 254,0
Aktywa obrotowe	766,9	1 239,0	3 000,8	(13,2)	4 993,5
<i>w tym m.in.:</i>					
należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów z klientami	400,8	532,4	1 721,5	(7,7)	2 647,0
środki pieniężne	284,2	506,9	1 009,4	-	1 800,5
Zobowiązania długoterminowe	171,7	238,5	1 454,1	(0,2)	1 864,1
<i>w tym m.in.:</i>					
zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji	38,8	88,9	955,2	-	1 082,9
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	23,9	8,2	-	-	32,1
Zobowiązania krótkoterminowe	317,6	765,0	2 052,2	(15,1)	3 119,7
<i>w tym m.in.:</i>					
zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji	22,4	79,9	479,3	-	581,6
zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24,9	4,0	-	-	28,9
zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz umów z klientami	147,8	447,8	803,2	(9,5)	1 389,3

5. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania z zysków i strat

5.1. Struktura przychodów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Standard MSSF 15 ustanowił model rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami, tzw. „Model Pięciu Kroków”. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które, zgodnie z oczekiwaniami Grupy, przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa prowadzi działalność w obszarze sprzedaży licencji i szeroko pojętych usług IT i wyróżnia następujące rodzaje przychodów:

- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług własnych,
- przychody ze sprzedaży licencji i/lub usług obcych, oraz
- przychody ze sprzedaży sprzętu.

a) Sprzedaż licencji i usług własnych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi własne" prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami, których przedmiotem jest dostarczanie oprogramowania własnego i/lub świadczenie usług z nim związanych.

▪ Kompleksowe projekty IT

W przypadku tych przychodów znaczącą część stanowią przychody z kompleksowych projektów IT, w których Grupa zobowiązuje się do dostarczenia klientowi funkcjonalnego systemu IT. Dla klienta wartość ma bowiem dopiero dostarczony system, czyli finalny produkt, na który złożyły się dostarczone licencje własne i związane z nimi istotne usługi (np. modyfikacyjne czy wdrożeniowe). Praktycznie zawsze w przypadku takich umów Grupa jest zobowiązana do dostarczenia do klienta kompleksowych dóbr lub usług, na które składają się dostawy: licencji własnych i/lub własnych usług modyfikacyjnych i/lub własnych usług wdrożeniowych. Oznacza to, że z tzw. kompleksowych kontraktów IT wynika najczęściej odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu klientowi funkcjonalnego systemu IT. W przypadku zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT szczególnej analizie poddawane jest przyrzeczenie udzielenia licencji z każdej umowy. Grupa dokonuje analizy pod kątem odrębności licencji od innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie. Co do zasady Grupa stwierdza, że samo zobowiązanie do sprzedaży licencji w ramach takiego zobowiązania do wykonania świadczenia nie spełnia warunków odrębności - przekazanie licencji jest jedynie częścią większego zobowiązania do wykonania świadczenia a sprzedawane wraz z licencją usługi mają na tyle istotną wartość, iż nie można stwierdzić, że sama licencja jest zobowiązaniem dominującym.

Przychody z tytułu zobowiązania do dostarczenia funkcjonalnego systemu IT są w Spółce rozpoznawane w okresie, w którym budowany jest taki system. Zgodnie bowiem z MSSF 15 przychód może być rozpoznawany w okresie przekazywania kontroli nad świadczonymi dobrami/usługami, o ile w wyniku działań jednostki nie powstają składniki o alternatywnym zastosowaniu i jednocześnie przez cały okres trwania umowy jednostce przysługują egzekwulne prawo do uzyskania wynagrodzenia za dostarczone świadczenia. W ocenie Zarządu w przypadku dostarczania kompleksowych projektów IT nie można mówić o alternatywnym ich zastosowaniu z punktu widzenia dostawcy, ponieważ systemy te wraz z towarzyszącymi im usługami wdrożeniowymi są „szyte na miarę”. Jednocześnie przeprowadzona dotychczas analiza wykazała, że właściwie we wszystkich przypadkach dla umów zawieranych przez Grupę spełnione jest kryterium przysługiwania egzekwulnego prawa do zapłaty za wykonane świadczenie przez cały okres trwania umowy. Oznacza to, że przychody z kompleksowych systemów IT, w których sprzedawane są licencje własne i usługi własne rozpoznawane są zgodnie ze stopniem zaawansowania (metodą bazującą na nakładach, opartą o procent zaawansowania kosztowego) w okresie, kiedy klient nabywa kontrolę nad sprzedawanym dobrem/usługą. Szczególnym przypadkiem są stosunkowo nieduże projekty IT, które zazwyczaj zamykają się w ciągu jednego roku lub z których przychód nie stanowi istotnej wartości w ocenie Zarządu Grupy – wówczas przychód z takich projektów rozpoznawany jest w kwocie, którą Grupa ma prawo zafakturować.

▪ Sprzedaż licencji własnych bez istotnych usług towarzyszących

W przypadku gdy licencje własne sprzedawane są odrębnie, tzn. nie towarzyszą tej sprzedaży istotne usługi modyfikacyjne i/lub wdrożeniowe i tym samym sprzedaż licencji własnej jest odrębnym zobowiązaniem do wykonania świadczenia, Grupa rozważa, czy przyrzeczenie udzielenia licencji ma na celu zapewnienie klientowi:

- ✓ prawa do dostępu do własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona przez cały okres ważności licencji; czy
- ✓ prawa do korzystania z własności intelektualnej jednostki w formie, w jakiej istnieje ona w momencie udzielenia licencji.

Zdecydowana większość licencji własnych sprzedawanych w Grupie oddzielnie, i tym samym stanowiących odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, ma charakter licencji z prawem do korzystania z własności intelektualnej, co oznacza, że przychód ze sprzedaży takich licencji rozpoznawany jest jednorazowo w momencie przekazania kontroli nad

licencją klientowi. Jest to równoznaczne ze stwierdzeniem, że w przypadkach licencji własnych sprzedawanych bez istotnych usług towarzyszących niezależnie od okresu, na jaki sprzedawana jest licencja, momentem rozpoznania przychodu jest moment przekazania kontroli, co w konsekwencji powoduje jednorazowe rozpoznanie przychodu w tym właśnie momencie. W Spółce istnieją również jednak przypadki sprzedaży licencji, które mają naturę przyznania prawa do dostępu do własności intelektualnej. Licencje takie sprzedawane są co do zasady na czas określony. Na bazie MSSF 15 Grupa rozpoznaje przychód w oparciu o ocenę, czy licencja stanowi dla klienta prawo do dostępu, czy prawo do korzystania.

▪ **Usługi utrzymania i gwarancje**

W ramach kategorii licencje i usługi własne prezentowane są również przychody z własnych usług utrzymania, w tym także przychody z gwarancji. Polityka rachunkowości w zakresie rozpoznania przychodów z usług utrzymaniowych nie uległa zmianie po wprowadzeniu MSSF 15 – w ocenie Zarządu usługi takie stanowią co do zasady odrębne zobowiązanie do wykonania świadczenia, w przypadku którego klient korzysta z dostarczanych dóbr/usług w miarę jak są one do niego dostarczane, co w konsekwencji powoduje rozpoznanie przychodu po stronie dostawcy w okresie świadczenia usługi.

Grupa w wielu przypadkach udziela również gwarancji na sprzedawane dobra i usługi. Grupa przeprowadziła analizę, w wyniku której ustaliła, że w jej działalności przeważają gwarancje spełniające definicję usługi – tj. są to gwarancje, które mają zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, tzw. gwarancje ponadstandardowe. Konkluzja o tym, że gwarancje mają charakter ponadstandardowy, jest podejmowana zawsze, gdy Grupa na mocy umów zobowiązuje się do naprawy błędów w dostarczonym oprogramowaniu w ściśle ustalonym rygorze czasowym i/lub gdy gwarancja taka ma wymiar szerszy niż wymagane przez prawo minimum. W kontekście MSSF 15 fakt, iż Grupa zobowiązała się do gwarancji ponadstandardowej oznacza, że de facto świadczy dodatkową usługę. W rozumieniu MSSF 15 oznacza to więc dla Grupy konieczność ujęcia rozszerzonej gwarancji jako zobowiązania do wykonania świadczenia i przypisania do takiej usługi części ceny transakcyjnej z umowy. We wszystkich przypadkach, w których jednocześnie z gwarancją rozszerzoną świadczona jest usługa utrzymania, która co do zasady stanowi kategorię jeszcze obszerniejszą niż gwarancja rozszerzona, przychód rozpoznawany jest w czasie, ponieważ klient korzysta ze świadczonej usługi w miarę jej świadczenia przez dostawcę. W takich przypadkach Grupa niezmiennie dokonuje alokacji części ceny z umowy do usługi utrzymaniowej. Analogicznie w przypadkach, w których usługa gwarancyjna świadczona jest po zakończeniu projektu, któremu nie towarzyszy usługa utrzymania część ceny transakcyjnej i tym samym rozpoznanie części przychodów z umowy jest odroczone do momentu faktycznego świadczenia usługi gwarancyjnej. Dla gwarancji, w przypadku których zakres gwarancji nie przekracza wymaganego prawem minimum polityka rachunkowości pozostała niezmienna – na takie przyszłe i niepewne zobowiązania tworzone są rezerwy na naprawy gwarancyjne, których odzwierciedleniem po stronie wynikowej są koszty operacyjne.

b) Sprzedaż licencji i usług obcych

W ramach kategorii "Licencje i/lub usługi obce" prezentowane są przychody z tytułu sprzedaży licencji obcych oraz ze świadczenia usług, które ze względów technologicznych lub prawnych muszą być realizowane przez podwykonawców (dotyczy to usług utrzymania sprzętu i licencji oraz outsourcingu świadczonych przez ich producentów). Przychody ze sprzedaży licencji obcych są co do zasady rozpoznawane jak przychody ze sprzedaży towarów, co oznacza, że w momencie przekazania kontroli nad licencją przychód ujmowany jest jednorazowo. Jednocześnie przychody z tytułu usług obcych, wśród których dominuje utrzymanie obce, rozpoznawane są przez okres świadczenia usługi do klienta. Każdorazowo w przypadku sprzedaży usług i licencji obcych Grupa rozważa zagadnienie zleciodawca - pośrednik, w większości jednak przypadków konkluzja jest taka, że to Grupa jest głównym zobowiązanym do realizacji tego obowiązku świadczenia i tym samym przychód rozpoznawany jest w wartości brutto.

c) Sprzedaż sprzętu

W kategorii przychody ze sprzedaży sprzętu prezentowane są przychody z tytułu umów z klientami na dostawę infrastruktury. Przychody w tej kategorii są zasadniczo rozpoznawane w momencie przekazania kontroli nad sprzętem. Nie dotyczy to jedynie przypadków, kiedy sprzęt nie stanowi świadczenia odrębnego od dostarczanych razem z nim usług, wówczas bowiem przychody z jego sprzedaży są elementem zobowiązania do wykonania świadczenia polegającego na dostawie kompleksowego systemu infrastrukturalnego. W Grupie takie kompleksowe projekty są jednak rzadkością - dominuje sprzedaż sprzętu na zasadzie dystrybucji.

W przypadku umów zawierających w sobie element świadczenia usługi oraz udostępniania sprzętu, Grupa rozważa czy takie umowy zawierają w sobie element leasingu (tj. czy na ich mocy Grupa przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na danych okres w zamian za wynagrodzenie). Grupa nie zidentyfikowała elementów leasingu w umowach zawieranych z klientami.

Zmienne wynagrodzenie

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Grupa oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie,

w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Grupa jest stroną wielu umów, w przypadku których przewidziano kary umowne za niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie zobowiązań umownych. Spodziewane kary umowne mogą więc powodować, że wynagrodzenie, które w umowie zakwotowano w kwocie stałej, będzie jednak podlegać zmianom właśnie ze względu na spodziewane kary. W ramach szacowania wysokości wynagrodzenia, do którego Grupa jest uprawniona na podstawie umowy szacuje się w Grupie wartość oczekiwaną zapłaty uwzględniając prawdopodobieństwo zapłacenia takich kar umownych i inny elementów, które mogłyby potencjalnie zmienić wynagrodzenie. Wpływa to więc na pomniejszenie wartości przychodów, nie zaś, jak to było do tej pory, powiększenie wartości rezerw i odpowiednich kosztów. Poza karami umownymi nie występują znaczące inne czynniki mogące wpływać na wysokość wynagrodzenia (jak na przykład rabaty czy upusty), w przypadku, gdyby je jednak zidentyfikowano, również wpływałyby one na wysokość rozpoznawanych w Grupie przychodów.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniami Grupy – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Istotny element finansowania

Ustalając cenę transakcyjną, Grupa koryguje przyrzoną kwotę wynagrodzenia o zmianę wartości pieniądza w czasie, jeśli rozkład w czasie płatności uzgodniony przez strony umowy (w sposób wyraźny lub domyślny) daje klientowi lub spółce z Grupy istotne korzyści z tytułu finansowania przekazania dóbr lub usług klientowi. W takich okolicznościach uznaje się, że umowa zawiera istotny element finansowania

Grupa stosuje wyjątek praktyczny i nie koryguje przyrzonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeżeli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

Istotny element finansowania nie występuje w umowie z klientem m.in. wtedy, gdy różnica między przyrzoną kwotą wynagrodzenia a ceną sprzedaży gotówkowej dobra lub usługi wynika z powodów innych niż udostępnienie finansowania klientowi oraz różnica między tymi kwotami jest proporcjonalna do jej przyczyny. Zazwyczaj ma to miejsce, gdy poprzez umowne uzgodnienie warunków płatności ustanawia się zabezpieczenie przed brakiem właściwego wywiązania się z części lub całości zobowiązań umownych przez drugą stronę umowy.

Koszty umów z klientami

Koszty pozyskania umowy (doprowadzenia do zawarcia umowy) to dodatkowe (przyrostowe) koszty pozyskania umowy ponoszone przez Grupę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Grupa nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Grupa ujmuje te koszty jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Okres amortyzacji aktywowanych kosztów z tytułu pozyskania umowy to okres, w którym Grupa wypełnia obowiązki świadczenia wynikające z tej umowy.

Z praktycznego punktu widzenia Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, tylko, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy to koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem. Grupa ujmuje te koszty jako składnik aktywów, gdy nie są objęte zakresem innego standardu (np. MSR 2 Zapasy, MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne), oraz gdy spełniają one wszystkie następujące kryteria: (i) koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową z klientem, (ii) koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Grupy, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełnienia) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz (iii) Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Inne zastosowane w Grupie wyjątki praktyczne

Grupa w uzasadnionych przypadkach stosuje również rozwiązanie praktyczne dozwolone przez MSSF 15 polegające na tym, że jeżeli Grupa ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Grupę (na przykład w przypadku umowy o świadczenie usług, w ramach której jednostka nalicza klientowi stałą kwotę za każdą godzinę wykonanej usługi), Grupa może ująć przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Przychody inne niż przychody z tytułu umów z klientami (nieobjęte MSSF 15)

Przychody inne niż przychody z tytułu umów z klientami Grupa uzyskuje przede wszystkim z usług outsourcingu sprzętu IT (np. bankomatów, serwerów i terminali płatniczych). Grupa za każdym razem rozstrzyga czy na klienta zostało przeniesione całe ryzyko i korzyści wynikające z korzystania z wynajętego sprzętu. Najczęściej Grupa dochodzi do wniosku, że umowy outsourcingu mają charakter umów leasingu operacyjnego i rozpoznaje przychody z takich usług zgodnie

z MSSF 16 (Grupa jako leasingodawca).

Inne zastosowane w Grupie wyjątki praktyczne

Grupa uzyskuje przychody m.in. z umów polegających na odpłatnym udostępnianiu klientom posiadanych przez Grupę składników majątku (umowy leasingu). Zgodnie z MSSF 16 Grupa ocenia, czy w konsekwencji zawartej umowy na klienta przeniesione zostało praktycznie całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z prawa własności aktywów i w konsekwencji dokonuje odpowiedniej klasyfikacji umów jako umowy leasingu operacyjnego lub finansowego.

Szacunki

Tak jak zostało to opisane powyżej, Grupa realizuje zobowiązania do wykonania świadczenia, wśród których znaczną część, między innymi te polegające na dostarczeniu funkcjonalnego systemu IT, podlega wycenie zgodnie ze stopniem zaawansowania. Wycena taka wymaga oszacowania przyszłych przepływów operacyjnych w celu dokonania pomiaru stopnia zaawansowania prac na projekcie. Stopień zaawansowania prac ustala się jako stosunek poniesionych kosztów (zwiększających postęp realizacji prac) do kosztów planowanych lub stosunek przepracowanych roboczodni w stosunku do całkowitego czasu pracy. Dokonanie wyceny i co za tym idzie - rozpoznanie przychodu każdorazowo wymaga zaangażowania profesjonalnego osądu oraz znaczącej dozy szacunków.

Podobnie zaangażowania szacunków i profesjonalnego osądu wymaga określenie wartości oczekiwanej przychodów z tytułu umów z klientami, w przypadkach, gdy wynagrodzenie z umowy ma charakter zmienny, zazwyczaj polegający na określeniu w umowach kar za opóźnienia w dostawach systemów IT lub usług z nimi związanych.

Szacunki w zakresie przychodów innych niż przychody z tytułu umów z klientami dotyczą oceny charakteru umów polegających na udostępnianiu składników majątku klientom (Grupa jako leasingodawca). Okres leasingu jest w przeważającej ilości przypadków krótszy niż zasadnicza część okresu ekonomicznej użyteczności udostępnianych składników majątku, a istotne ryzyka i korzyści wynikające z prawa własności składników majątkowych będących przedmiotem niniejszych umów nie zostały przeniesione na klientów Grupy, dlatego też Grupa doszła do wniosku, że umowy te mają charakter leasingu operacyjnego.

Przychody operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym kształtowały się następująco:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przychody operacyjne według rodzaju		
Oprogramowanie i usługi własne	8 647,9	7 504,8
Oprogramowanie i usługi obce	782,1	677,4
Sprzęt i infrastruktura	1 237,4	1 146,4
Razem	10 667,4	9 328,6
Przychody operacyjne według sektorów		
Bankowość i Finanse	4 061,6	3 693,2
Przedsiębiorstwa	4 064,6	3 549,3
Instytucje Publiczne	2 541,2	2 086,1
Razem przychody operacyjne	10 667,4	9 328,6

i. Struktura sprzedaży segmentów w rozbiciu na rodzaje przychodów

Przychody ze sprzedaży poszczególnych segmentów operacyjnych w rozbiciu na rodzaj przychodów w okresie 12 miesięcy zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym kształtowały się następująco:

	Segment Asseco Poland mln PLN	Segment Asseco International mln PLN	Segment Formula Systems mln PLN	Eliminacje mln PLN	Razem mln PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2019					
Oprogramowanie i usługi własne	1 055,1	1 987,6	5 626,2	(21,0)	8 647,9
Oprogramowanie i usługi obce	106,9	378,6	305,0	(8,4)	782,1
Sprzęt i infrastruktura	50,3	563,2	623,2	0,7	1 237,4
Razem przychody operacyjne	1 212,3	2 929,4	6 554,4	(28,7)	10 667,4

	Segment Asseco Poland mln PLN	Segment Asseco International mln PLN	Segment Formula Systems mln PLN	Eliminacje mln PLN	Razem mln PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2018					
Oprogramowanie i usługi własne	1 143,2	1 714,8	4 653,4	(6,6)	7 504,8
Oprogramowanie i usługi obce	126,8	324,8	240,6	(14,8)	677,4
Sprzęt i infrastruktura	88,8	552,6	508,7	(3,7)	1 146,4
Razem przychody operacyjne	1 358,8	2 592,2	5 402,7	(25,1)	9 328,6

ii. Struktura przychodów operacyjnych segmentów w rozbiciu na sektory

Przychody operacyjne poszczególnych segmentów w rozbiciu na sektory w okresie 12 miesięcy zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym kształtowały się następująco:

	Segment Asseco Poland mln PLN	Segment Asseco International mln PLN	Segment Formula Systems mln PLN	Eliminacje mln PLN	Razem mln PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2019					
Bankowość i Finanse	443,5	996,3	2 637,7	(15,9)	4 061,6
Przedsiębiorstwa	277,9	1 265,8	2 530,6	(9,7)	4 064,6
Instytucje Publiczne	490,9	667,3	1 386,1	(3,1)	2 541,2
Razem przychody operacyjne	1 212,3	2 929,4	6 554,4	(28,7)	10 667,4

	Segment Asseco Poland mln PLN	Segment Asseco International mln PLN	Segment Formula Systems mln PLN	Eliminacje mln PLN	Razem mln PLN
12 miesięcy do 31 grudnia 2018					
Bankowość i Finanse	473,9	901,7	2 333,6	(16,0)	3 693,2
Przedsiębiorstwa	334,7	1 136,6	2 085,1	(7,1)	3 549,3
Instytucje Publiczne	550,2	553,9	984,0	(2,0)	2 086,1
Razem przychody operacyjne	1 358,8	2 592,2	5 402,7	(25,1)	9 328,6

iii. Struktura przychodów operacyjnych w podziale na kraje, w których zostały wygenerowane

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 roku mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przychody operacyjne w podziale na kraje		
Izrael	4 037,0	3 232,3
USA	1 752,7	1 474,8
Polska	1 426,5	1 562,9
Hiszpania	464,6	397,0
Słowacja	416,6	443,0
Czechy	358,7	246,4
Serbia	251,5	201,1
Niemcy	226,2	188,1
Wielka Brytania	211,0	191,4
Dania	188,9	232,9
Rumunia	149,3	150,2
Chorwacja	104,5	123,5
Pozostałe kraje	1 079,9	885,0
Razem	10 667,4	9 328,6

iv. Przychody z tytułu umów z klientami w przychodach operacyjnych ogółem według metody ujęcia w rachunku zysków i strat

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przychody z umów z klientami rozpoznawane zgodnie z MSSF 15, w tym:	10 581,2	9 249,0
Z tytułu dóbr i usług przekazanych w określonym momencie	4 192,0	1 835,2
<i>Segment Asseco Poland</i>	121,7	212,4
<i>Segment Asseco International</i>	949,8	892,8
<i>Segment Formula Systems</i>	3 127,4	734,0
<i>Transakcje wewnątrzgrupowe</i>	(6,9)	(4,0)
Z tytułu dóbr i usług przekazywanych w miarę upływu czasu	6 389,2	7 413,8
<i>Segment Asseco Poland</i>	1 090,6	1 146,4
<i>Segment Asseco International</i>	1 893,4	1 619,8
<i>Segment Formula Systems</i>	3 427,0	4 668,7
<i>Transakcje wewnątrzgrupowe</i>	(21,8)	(21,1)
Pozostałe przychody operacyjne (gł. przychody z leasingu)*	86,2	79,6
Razem przychody operacyjne	10 667,4	9 328,6

*Pozostałe przychody operacyjne w całości dotyczą segmentu Asseco International

Pozostałe przychody operacyjne ujęte w powyższej tabeli, z których przychody nie są rozpoznawane zgodnie z MSSF 15, dotyczą przychodów segmentu Asseco International (w tym zwłaszcza Grupy Asseco South Eastern Europe) z tytułu usług outsourcingu bankomatów i terminali płatniczych. Umowy takie traktowane są jako umowy leasingu operacyjnego.

v. Pozostałe zobowiązania do wykonania świadczenia

W tabeli poniżej przedstawiono informacje na temat łącznej ceny transakcyjnej przypisanej do pozostałych zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec

okresu sprawozdawczego. Grupa zastosowała praktyczny wyjątek, zgodnie z którym nie musi ona ujawniać informacji o cenie transakcyjnej przypisanej do niewykonanych zobowiązań, jeśli zobowiązanie do wykonania świadczenia stanowi część umowy, której przewidywany okres obowiązywania wynosi jeden rok lub krócej lub też Grupa ujmuje przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w wysokości, którą ma prawo zafakturować.

Wartość niewykonanych zobowiązań, z których przychody będą rozpoznane w kolejnych latach	31 grudnia 2019 roku mln PLN
rok 2020*	430,8
rok 2021	387,9
rok 2022 i później	201,6
Razem	1 020,3

* W linii rok 2020 ujęta została jedynie kwota przypadająca na najbliższy rok z umów, które kończą się po 1 stycznia 2021 lub później, co oznacza, że kwota nie zawiera żadnych przychodów z umów, których data zakończenia przypada w trakcie roku 2020 lub z dniem jego zakończenia.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa przeanalizowała łączną kwotę ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązań do wykonania świadczenia, które pozostały niespełnione (lub częściowo niespełnione) na koniec okresu sprawozdawczego. W efekcie przeprowadzonej analizy stwierdzono, iż na dzień 31 grudnia 2019 roku znacząca część zobowiązań do wykonania świadczenia polegającego na dostawie kompleksowego systemu IT (wycenianych według stopnia zaawansowania) wynika z umów kończących się przed dniem lub dnia 31 grudnia 2020 roku. Podobnie w przypadku umów na utrzymanie systemów IT znaczącą większość stanowią umowy na czas nieokreślony z terminem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy lub umowy na czas określony kończące się przed dniem lub dnia 31 grudnia 2020 roku. W związku z powyższym Grupa uznaje takie zobowiązania do wykonania świadczenia za krótkoterminowe i tym samym podlegające opisanemu powyżej wyjątkowi praktycznemu. Oznacza to, że wskutek zastosowania wyjątku praktycznego w tabeli zaprezentowano w podziale na lata jedynie tę część zobowiązań, która dotyczy umów kończących się w 2021 roku lub później lub umów na czas nieokreślony z terminami wypowiedzenia dłuższymi niż rok.

vi. *Minimalne przyszłe płatności leasingowe (Grupa jako leasingodawca)*

W tabeli poniżej przedstawiono analizę terminów zapadalności przyszłych opłat leasingowych z tytułu leasingu operacyjnego, wykazując niezdyktowane opłaty leasingowe, które będą otrzymane przez Grupę w przyszłości.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN
Przyszłe niezdyktowane płatności leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego, w tym:	
w okresie krótszym niż 1 rok	80,4
od 1 do 2 roku	48,4
od 2 do 3 roku	20,7
od 3 do 4 roku	16,7
od 4 do 5 roku	11,7
w okresie dłuższym niż 5 lat	7,7
Razem przyszłe płatności leasingowe	185,6

5.2. Struktura kosztów operacyjnych

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa ujawnia koszty w układzie rodzajowym oraz w układzie kalkulacyjnym. Koszt własny sprzedaży obejmuje koszty bezpośrednio związane z nabyciem sprzedanych towarów i wytworzeniem sprzedanych usług. Koszty sprzedaży obejmują koszty handlowe i koszty marketingowe. Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z kierowaniem Grupą oraz koszty administracji.

Wartość sprzedanych towarów, materiałów, usług (COGS) to koszty zakupu towarów lub usług podwykonawców (z wyłączeniem outsourcingu personalnego) wykorzystywanych do realizacji projektów. Koszty dotyczą zarówno

przychodów prezentowanych jako przychody własne (dot. przychodów z usług, które są realizowane przez podwykonawców, jeśli wykorzystanie zasobów obcych wynika z decyzji Grupy, która traktuje zasoby obce jako substytut zasobów własnych), jak i przychodów obcych (usługi, które muszą być realizowane przez zasoby obce - najczęściej producentów oprogramowania lub sprzętu).

Świadczenia na rzecz pracowników to wszystkie formy świadczeń spółek z Grupy oferowane w zamian za pracę wykonaną przez pracowników lub z tytułu rozwiązania stosunku pracy. W przypadku wykonywania przez pracownika pracy na rzecz spółek z Grupy, ujmuje się w wyniku przewidywaną niezdykontowaną wartość świadczeń pracowniczych, które zostaną wypłacone w zamian za tę pracę. Poza wynagrodzeniem, koszty świadczeń na rzecz pracowników obejmują wszystkie płatne nieobecności, świadczenia wynikające z systemów premiowych występujących w Grupie, a także świadczenia po okresie zatrudnienia.

Koszty związane z funkcjonowaniem Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) oraz Pracowniczych Planów Emerytalnych (PPE) w spółkach prowadzących działalność na terenie Polski i koszty związane z podobnymi programami emerytalnymi w innych krajach to koszty świadczeń po okresie zatrudnienia w formie programu określonych składek i ujmowane są w pozycji Koszty świadczeń emerytalnych (odpowiednie zobowiązanie pokazywane jest w zobowiązaniach budżetowych).

Szacunki

W związku z faktem, iż Grupa ujmuje koszty zgodnie z metodą memoriałową część kosztów ujętych w Rachunku zysków i strat, to koszty ujęte wskutek dokonania szacunków dotyczących na przykład spodziewanych kosztów związanych z systemem premiowym, którym objęta jest część pracowników spółek z Grupy.

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę kosztów operacyjnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym.

Koszty działalności operacyjnej	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Wartość odsprzedanych towarów, materiałów i usług obcych (COGS)	(1 695,2)	(1 525,1)
Świadczenia na rzecz pracowników	(5 260,7)	(4 571,3)
Amortyzacja	(627,2)	(451,1)
Usługi obce*	(1 480,3)	(1 267,0)
Pozostałe	(616,5)	(704,9)
Razem	(9 679,9)	(8 519,4)
Koszt własny sprzedaży	(8 356,5)	(7 334,6)
Koszty sprzedaży	(568,3)	(503,9)
Koszty ogólnego zarządu	(745,2)	(676,1)
Odpis (odwrócenie odpisu) z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(9,9)	(4,8)
Razem	(9 679,9)	(8 519,4)

* W kosztach usług obcych zostały ujęte koszty outsourcingu zasobów ludzkich i koszty podwykonawców wykorzystywanych w projektach IT w kwocie 1 074,6 mln PLN w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku, a w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2018 roku w kwocie 871,7mln PLN.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku pozostałe koszty działalności operacyjnej obejmowały przede wszystkim koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych w wysokości 334,2 mln PLN oraz koszty podróży służbowych w wysokości 102,7 mln PLN. W okresie porównawczym pozostałe koszty operacyjne zawierały głównie koszty utrzymania majątku i samochodów służbowych w wysokości 459,2 mln PLN oraz koszty podróży służbowych w wysokości 100,1 mln PLN.

i. Koszty świadczeń na rzecz pracowników

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Wynagrodzenia	(4 454,7)	(3 856,2)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(317,1)	(284,6)
Koszty świadczeń emerytalnych	(366,2)	(312,5)
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	(16,6)	(21,6)

Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(106,1)	(96,4)
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem	(5 260,7)	(4 571,3)

Przeciętne zatrudnienie w okresie sprawozdawczym w etatach pobierających wynagrodzenie, tj. zatrudnienie w etatach skorygowane (pomniejszone) o etaty, za które spółki Grupy nie wypłacają wynagrodzenia (np. urlop bezpłatny, urlop macierzyński, inne), z wyłączeniem spółek, których wyniki ujmowane są w pozostałej działalności operacyjnej lub w działalności zaniechanej, natomiast z uwzględnieniem spółek, które dołączyły do Grupy w trakcie okresu sprawozdawczego (skalkulowane proporcjonalnie do okresu ich konsolidacji), wynosi 26 226, a w okresie porównawczym było to 23 180.

ii. Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych

Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych dotyczą programów, jakie zostały przyznane pracownikom i członkom kierownictwa spółek z segmentu Formula Systems oraz segmentu Asseco International. Koszt z tytułu tych programów wyniósł w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku 16,6 mln PLN, a w okresie porównawczym 21,6 mln PLN.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Program dla kadry zarządzającej spółek z segmentu Formula Systems	(14,5)	(19,1)
Program dla kadry zarządzającej spółek z segmentu Asseco International	(2,1)	(2,5)
Razem koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	(16,6)	(21,6)

iii. Uzgodnienie kosztów amortyzacji

Poniższa tabela prezentuje uzgodnienie odpisu amortyzacyjnego ujętego w rachunku zysków i strat z tabelami ruchu środków trwałych oraz wartości niematerialnych:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Odpis amortyzacyjny wynikający z tabeli ruchu środków trwałych	(140,9)	(145,3)
Odpis amortyzacyjny wynikający z tabeli ruchu wartości niematerialnych	(303,8)	(317,1)
Odpis amortyzacyjny wynikający z tabeli ruchu aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(197,7)	-
Odpis amortyzacyjny odniesiony bezpośrednio na pozostałe dochody całkowite	2,4	0,8
Pomniejszenie kosztu amortyzacji z tytułu rozliczenia dotacji do wewnętrznie wytworzonych licencji	1,9	2,1
Kapitalizacja kosztów amortyzacji w ramach realizowanych projektów rozwojowych	2,7	-
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w rachunku przepływów pieniężnych	(635,4)	(459,5)
Odpis amortyzacyjny przeniesiony do pozostałej działalności operacyjnej	8,2	8,4
Razem odpis amortyzacyjny ujęty w kosztach działalności operacyjnej	(627,2)	(451,1)

5.3. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Wybrane zasady rachunkowości

W pozostałej działalności Grupa ujmuje przede wszystkim przychody i koszty niezwiązane z podstawową działalnością operacyjną w obszarze IT, w tym zwłaszcza działalność sportowo-rekreacyjną.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym kształtowały się następująco:

Pozostałe przychody operacyjne	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Zysk na sprzedaży aktywów trwałych	2,7	4,0
Rozwiązanie rezerwy	0,8	-
Przychody związane z wynajmem powierzchni biurowej	3,6	3,8
Otrzymane premie pieniężne, upusty i bonusy	0,1	-
Przychody z działalności sportowo-rekreacyjnej	25,5	23,0
Pozostałe	8,4	7,9
Razem	41,1	38,7

Pozostałe koszty operacyjne	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Koszty likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych, zapasów	-	(1,0)
Utworzone rezerwy w okresie sprawozdawczym	(0,4)	-
Darowizny przekazane podmiotom niepowiązanym	(1,2)	(1,0)
Koszty związane z przychodami z tytułu wynajmu powierzchni biurowych	(4,0)	(7,8)
Koszty związane z przychodami z działalności sportowo-rekreacyjnej	(39,9)	(35,3)
Odpis z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	(0,1)	-
Pozostałe	(6,8)	(6,0)
Razem	(52,4)	(51,1)

5.4. Przychody i koszty finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Przychody z odsetek stanowią głównie odsetki od inwestycji w instrumenty dłużne (w tym zwłaszcza udzielone pożyczki) oraz depozyty. Przychody te naliczane są w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Pozostałe przychody odsetkowe stanowią odsetki od należności z tytułu dostaw i usług, odsetki od leasingu finansowego oraz rozliczone (odwijane) zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej dyskonto kosztów (zobowiązań). Koszty odsetek wynikających z uzyskanego przez Grupę finansowania oraz zobowiązań leasingowych są naliczane według zamortyzowanego kosztu.

Struktura przychodów finansowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresach porównawczych kształtowała się następująco:

Przychody finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Przychody odsetkowe od inwestycji w instrumenty dłużne oraz depozyty wyceniane w zamortyzowanym koszcie	14,2	12,9
Przychody odsetkowe od pozostałych inwestycji w instrumenty dłużne, leasingu finansowego oraz należności z tytułu dostaw i usług	2,3	2,1
Pozostałe przychody odsetkowe	0,3	0,4
Różnice kursowe	18,7	59,6
Zyski z realizacji i/lub wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	5,0	5,6
Zyski z przeszacowania odroczonej płatności za pakiet kontrolny w spółkach zależnych	0,5	0,1
Zysk za sprzedaży jednostek zależnych i stowarzyszonych	0,2	9,3
Zysk z przeszacowania zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych (opcje put)	2,8	1,0
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	0,2	-
Pozostałe przychody finansowe	2,4	2,4
Przychody finansowe ogółem	46,6	93,4

Struktura kosztów finansowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresach porównawczych kształtowała się następująco:

Koszty finansowe	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Koszty odsetkowe od kredytów, pożyczek, papierów dłużnych, leasingu oraz zobowiązań handlowych	(81,9)	(53,4)
Pozostałe koszty odsetkowe	(10,5)	(8,0)
Ujemne różnice kursowe	(19,4)	(20,5)
Koszty związane z objęciem kontroli nad spółkami zależnymi	(5,5)	(3,5)
Straty z realizacji i/lub wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	(2,5)	(8,7)
Straty z przeszacowania odroczonej płatności za pakiet kontrolny w spółkach zależnych	(2,6)	(6,7)
Straty z przeszacowania zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych (opcje put)	(5,6)	(8,6)
Dywidenda wypłacona udziałowcom niekontrolującym	-	(6,1)
Odpis z tytułu utraty wartości instrumentów finansowych	-	(0,3)
Pozostałe koszty finansowe	(6,7)	(0,4)
Koszty finansowe ogółem	(134,7)	(116,2)

Dodatnie i ujemne różnice kursowe prezentowane są netto (jako nadwyżka dodatnich nad ujemnymi lub odwrotnie) na poziomie poszczególnych spółek zależnych.

Zyski/straty z przeszacowania odroczonej i warunkowej płatności za pakiet kontrolny w spółkach zależnych wynikają ze zmiany szacunków dotyczących odroczonej warunkowych zobowiązań z tytułu nabycia pakietu kontrolnego akcji/udziałów w spółkach zależnych.

5.5. Podatek dochodowy

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz odroczone. Bieżący podatek dochodowy jest to kwota ustalona na podstawie przepisów podatkowych, która jest naliczona od dochodu do opodatkowania za dany okres i ujmowana jako zobowiązanie w kwocie, w jakiej nie zostało zapłacone lub należność, jeśli kwota dotychczas zapłacona z tytułu bieżącego podatku dochodowego przekracza kwotę do zapłaty. Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego traktowane są w całości jako długoterminowe i nie podlegają dyskontowaniu. Podlegają one kompensacie, jeżeli istnieje możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzania kompensat ujmowanych kwot.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) prawnie lub faktycznie obowiązujące na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Dnia 15 lipca 2019 roku Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ang. European Securities and Markets Authority, ESMA) wydał Publiczne Stanowisko w zakresie ujmowania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niewykorzystanej straty podatkowej („DTA”, „DTA na stracie”). Grupa ujmuje, zgodnie ze Stanowiskiem ESMA i MSR 12 Podatek dochodowy, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, służący przeniesieniu nierozliczonej straty podatkowej w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że będzie dostępny przyszły dochód do opodatkowania, od którego można odpisać nierozliczone straty podatkowe. Oceniając, czy jest prawdopodobne, że dostępny przyszły dochód do opodatkowania będzie wystarczający, Grupa bierze pod uwagę charakter, pochodzenie i harmonogram takiego dochodu oraz upewnia się, że zgromadzone zostały przekonujące dowody.

Szacunki

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy realizowalność aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ocena ta wymaga zaangażowania profesjonalnego osądu i szacunków m.in. w zakresie przyszłych wyników podatkowych.

Zgodnie z KIMSF 23, jeżeli w ocenie Grupy jest prawdopodobne, że podejście spółek z Grupy do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, każda spółka z Grupy określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym. Oceniając to prawdopodobieństwo, spółka przyjmuje, że organy podatkowe uprawnione do skontrolowania i zakwestionowania sposobu traktowania podatkowego przeprowadzą taką kontrolę i będą miały dostęp do wszelkich informacji.

Jeżeli Grupa stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas spółka z Grupy odzwierciedla skutki niepewności w ujęciu księgowym podatku w okresie, w którym to ustaliła. Grupa ujmuje więc zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego z wykorzystaniem jednej z dwóch niżej wymienionych metod, w zależności od tego, która z nich lepiej odzwierciedla sposób, w jaki niepewność może się zmaterializować:

- Grupa określa najbardziej prawdopodobny scenariusz – jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników lub
- Grupa ujmuje wartość oczekiwaną – jest to suma kwot ważonych prawdopodobieństwem spośród możliwych wyników.

Główne składniki obciążenia wyniku z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (bieżącego i odroczonego):

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Bieżący podatek dochodowy oraz korekty lat ubiegłych	(264,2)	(219,9)
Odroczony podatek dochodowy	73,2	37,6
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	(191,0)	(182,3)

W tabeli poniżej zaprezentowano kwotę bieżącego obciążenia podatkowego z tytułu podatku dochodowego za rok 2019 w podziale na rodzaje działalności oraz pozostałe pozycje:

Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wykazane w rachunku zysków i strat	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN
Bieżący podatek dochodowy - działalność podstawowa	(256,8)
Bieżący podatek dochodowy - zyski kapitałowe	(4,1)
Korekty deklaracji CIT dotyczące ubiegłych okresów	(1,8)
Rezerwa na podatek od zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC)	(1,5)
Razem obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych wykazane w rachunku zysków i strat	(264,2)

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Przepisy dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, czy składek na ubezpieczenia społeczne podlegają częstym zmianom, wskutek czego niejednokrotnie brak jest odniesienia do utrwalonej linii orzecznictwa. Obowiązujące przepisy nie zawsze są jednoznaczne, co dodatkowo powoduje rozbieżności w ich interpretacji. Rozliczenia podatkowe są przedmiotem kontroli organów podatkowych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych, podatnik zobowiązany jest do uiszczenia kwoty zaległości wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Zapłata zaległych zobowiązań nie zawsze zwalnia z odpowiedzialności karno-skarbowej. Opisane zjawiska powodują, że rozliczenia podatkowe są obarczone stosunkowo wysokim ryzykiem. Rozliczenia podatkowe mogą zostać poddane kontroli przez okres pięciu lat, licząc od końca roku, w którym zostały złożone deklaracje podatkowe. W efekcie kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym mogą ulec zmianie w późniejszym terminie po ostatecznym ustaleniu ich wysokości przez organy skarbowe.

Uzgodnienie podatku dochodowego do wyniku przed opodatkowaniem i udziałem w wynikach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy, zaprezentowano w poniższej tabeli:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Wynik finansowy brutto przed opodatkowaniem	888,1	774,0
Obowiązująca stawka podatku dochodowego od osób prawnych	19%	19%
Podatek dochodowy według obowiązującej ustawowej stawki podatkowej	168,7	147,1
Różnica wynikająca z innej stawki podatku dochodowego odprowadzanego poza granicami Polski	17,7	12,1
Podatek od dywidend	2,8	2,3

Odpis aktywa /(Wykorzystanie wcześniej nierozpoznanego aktywa) z tytułu podatku odroczonego dotyczącego strat z lat ubiegłych	1,3	3,0
Rezerwa na podatek od zagranicznych jednostek kontrolowanych (CFC)	(1,5)	1,5
Zmiany w kalkulacji podatku dochodowego dotyczące lat poprzednich	(1,8)	(0,5)
Koszty transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	1,7
Korekta podatku VAT	1,7	-
Koszty reprezentacji	1,4	1,3
Koszty amortyzacji, różnice w stawkach amortyzacji, odpisy i inne różnice dotyczące ST i WN	1,5	1,8
Zawinione kary umowne – rozwiązanie aktywa	0,8	4,4
Zmiana szacunku rozpoznania podatku odroczonego związanego z tzw. "zewnątrznymi różnicami przejściowymi" dotycząca transakcji wypłat dywidendy w grupie kapitałowej	2,4	-
Koszty uzyskania przychodu związane z dywidendami zwolnionymi z podatku	2,2	-
Ulga B+R (w tym korekta lat ubiegłych)	(7,3)	-
Wykorzystanie pozostałych ulg podatkowych	(2,9)	-
Specjalna strefa technologiczna	(1,9)	-
Zysk ze sprzedaży spółek w grupie ACE	-	(1,3)
Pozostałe różnice trwałe	5,9	8,9
Według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej: w 2019: 21,5%; w 2018: 23,6%	191,0	182,3

W poniższej tabeli zaprezentowano informację dotyczącą aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego		Aktywo brutto z tytułu podatku odroczonego	
	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	(przekształcone)		(przekształcone)	
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	33,9	38,9	11,3	11,2
Nieruchomości inwestycyjne	0,1	0,1	3,6	3,6
Wartości niematerialne	415,1	394,9	4,7	10,0
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	95,7	-	-	-
Wartość akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych	-	-	0,7	0,7
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy	0,7	0,3	1,2	0,7
Pożyczki udzielone	0,7	0,9	0,1	-
Zapasy	-	-	2,3	2,2
Rozliczenia międzyokresowe	7,8	5,0	6,5	6,4
Należności z tytułu dostaw i usług	3,9	4,3	10,5	9,2
Aktywa z tytułu umów z klientami	19,7	30,2	-	-
Pozostałe należności	9,9	1,9	4,9	3,5
Środki pieniężne	0,8	1,7	-	-
Aktywa długoterminowe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	0,3	-	0,2
Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki, dłużne papiery wartościowe	0,5	0,4	0,1	0,7
Rezerwy	-	-	19,6	17,2
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	9,6	5,5
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	0,1	0,5	16,5	10,4
Zobowiązania finansowe	0,2	0,3	104,8	11,0

Pozostałe zobowiązania	4,1	4,2	1,1	1,0
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	-	46,3	37,9
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	-	-	-	0,1
Podatek odroczoney wynikający z transakcji płatności w formie akcji	-	-	17,6	15,4
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	-	-	166,5	129,8
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	593,2	483,9	n/d	n/d
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	n/d	n/d	427,9	276,7
Odpis dotyczący braku możliwości realizacji aktywów z tytułu podatku odroczonego	n/d	n/d	(131,0)	(118,7)
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	n/d	n/d	296,9	158,0
Rezerwa/Aktywo netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	474,0	410,7	177,7	84,8

Grupa dokonała szacunków w zakresie planowanego do osiągnięcia w przyszłości dochodu do opodatkowania i uznała, że wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy jest możliwa do odzyskania.

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN (przekształcone)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	177,7	84,8
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(474,0)	(410,7)
Aktywa (+)/Rezerwa (-) netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(296,3)	(325,9)

Aktywo podatkowe z tytułu podatku odroczonego dotyczące strat podatkowych z lat ubiegłych, które zostało odpisane wynosiło w Grupie na dzień 31 grudnia 2019 roku 130,4 mln PLN, a na dzień 31 grudnia 2018 roku 118,1 mln PLN. Odpis wynikał głównie z braku możliwości realizacji skumulowanej straty podatkowej spółki Formula Systems (1985) Ltd, w której, w związku z prowadzoną działalnością wyłącznie holdingową, przychody nie podlegają opodatkowaniu i tym samym zakumulowana strata podatkowa nie ma szans na realizację w rozliczeniu podatkowym.

5.6. Zysk przypadający na jedną akcję

Wybrane zasady rachunkowości

Podstawowy zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Rozwodniony zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej na jedną akcję dla każdego okresu jest obliczany poprzez podzielenie zysku netto z działalności kontynuowanej za dany okres przez sumę średniej ważonej liczby akcji w danym okresie sprawozdawczym i wszystkich potencjalnych akcji nowych emisji.

W okresie sprawozdawczym jak i w okresie porównawczym nie występowały elementy rozładniające zysk przypadający na jedną akcję, wskutek czego zysk na akcję i rozwodniony zysk na akcję były sobie równe. Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilość akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję.

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w sztukach)	83 000 303	83 000 303
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej (w milionach PLN) za okres sprawozdawczy	322,4	333,3
Zysk na jedną akcję (w PLN) ze skonsolidowanego zysku netto za okres sprawozdawczy	3,88	4,02

5.7. Informacja dotycząca wypłaconej dywidendy

W 2019 roku Jednostka Dominująca wypłaciła dywidendę za 2018 rok. Decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Asseco Poland S.A., podjętą dnia 26 kwietnia 2019 roku, zysk netto wypracowany w roku obrotowym 2018 w kwocie 166,5 mln PLN został przeznaczony w całości do podziału między Akcjonariuszy, tj. na wypłatę dywidendy. Dodatkowo postanowiono przeznaczyć na wypłatę dywidendy część środków zgromadzonych na kapitale zapasowym, pochodzących z zysków netto z lat ubiegłych w kwocie 88,3 mln PLN. Oznacza to, iż łączna kwota przeznaczona do wypłaty dywidendy wyniosła 254,8 mln PLN, co oznacza dywidendę po 3,07 PLN na jedną akcję. Dzień dywidendy ustalano na dzień 20 maja 2019 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 5 czerwca 2019 roku.

W 2018 roku Jednostka Dominująca wypłaciła dywidendę za 2017 rok. Decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Asseco Poland S.A., podjętą dnia 25 kwietnia 2018 roku, zysk netto wypracowany w roku obrotowym 2017 w kwocie 175,6 mln PLN został przeznaczony w całości do podziału między Akcjonariuszy, tj. na wypłatę dywidendy. Dodatkowo postanowiono przeznaczyć na wypłatę dywidendy część środków zgromadzonych na kapitale zapasowym, pochodzących z zysków netto z lat ubiegłych w kwocie 74,2 mln PLN. Oznacza to, iż łączna kwota przeznaczona do wypłaty dywidendy wyniosła 249,8 mln PLN, co przekłada się na dywidendę po 3,01 PLN na jedną akcję. Dzień dywidendy ustalano na dzień 21 maja 2018 roku, a dzień wypłaty dywidendy na dzień 7 czerwca 2018 roku.

6. Noty objaśniające do skonsolidowanego bilansu

6.1. Rzeczowe aktywa trwałe

Wybrane zasady rachunkowości

Początkowe ujęcie i wycena

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze środków trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się jako element kosztów operacyjnych.

Usunięcie z bilansu

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu przekazania środka trwałego do użytkowania.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu składnika aktywów, który wymaga znacznego czasu niezbędnego do przygotowania go do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży, Grupa aktywuje jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Wszystkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są jako koszty okresu, w którym je poniesiono.

Szacunki

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika rzeczowych aktywów trwałych.

Amortyzacja jest co do zasady naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego. W 2019 roku nie dokonano istotnych zmian w stosowanych przez Grupę stawkach amortyzacyjnych.

Spółki z Grupy minimum corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Zmiana wartości netto rzeczowych aktywów trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki mln PLN	Komputery i inny sprzęt biurowy mln PLN	Środki transportu mln PLN	Pozostałe środki trwałe mln PLN	Środki trwałe w budowie mln PLN	Razem mln PLN
Wartość netto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2019 roku	500,7	234,4	53,6	30,3	9,4	828,4
Wpływ wdrożenia MSSF 16 na bilans otwarcia	(59,7)	(4,1)	(14,9)	(0,8)	-	(79,5)
Zwiększenia stanu, z tytułu:	30,3	125,7	25,8	24,0	60,1	265,9
Zakupu i modernizacji	27,8	75,0	16,7	20,7	59,6	199,8
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	1,0	10,6	7,3	0,9	-	19,8

Wykupu aktywa z tytułu prawa do użytkowania	-	-	0,2	-	-	0,2
Przeniesienia na środki trwałe ze środków trwałych w budowie	0,4	34,5	1,6	2,4	-	38,9
Przeniesienia na środki trwałe z zapasów	1,1	5,6	-	-	0,5	7,2
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(27,9)	(93,8)	(18,8)	(12,4)	(40,2)	(193,1)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(22,3)	(91,4)	(15,3)	(11,9)	-	(140,9)
Sprzedaży i likwidacji	(5,6)	(1,3)	(3,5)	(0,4)	-	(10,8)
Utraty kontroli	-	(0,1)	-	-	-	(0,1)
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(38,9)	(38,9)
Przeniesienia do zapasów i nieruchomości inwestycyjnych	-	(1,0)	-	(0,1)	(1,3)	(2,4)
Pozostałe	(0,1)	(5,2)	(0,1)	5,4	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(1,3)	0,6	0,5	1,3	(0,1)	1,0
Wartość netto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2019 roku	442,0	257,6	46,1	47,8	29,2	822,7

Zmiana wartości netto rzeczowych aktywów trwałych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wynikała z następujących ruchów:

	Grunty i budynki mln PLN	Komputery i inny sprzęt biurowy mln PLN	Środki transportu mln PLN	Pozostałe środki trwałe mln PLN	Środki trwałe w budowie mln PLN	Razem mln PLN
Wartość netto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2018 roku	495,0	235,0	48,6	30,6	41,0	850,2
Zwiększenia stanu, z tytułu:	44,2	97,4	24,0	7,8	34,5	207,9
Zakupu i modernizacji	15,7	63,3	10,3	6,7	32,9	128,9
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi (<i>przekształcone</i>)	0,1	2,2	0,2	0,1	0,2	2,8
Leasingu finansowego	-	2,0	10,8	-	-	12,8
Przeniesienie na środki trwałe ze środków trwałych w budowie	28,4	25,7	2,7	1,0	-	57,8
Przeniesienia na środki trwałe z zapasów	-	4,2	-	-	1,4	5,6
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(36,3)	(96,9)	(19,8)	(10,7)	(60,8)	(224,5)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(28,7)	(88,6)	(17,5)	(10,5)	-	(145,3)
Sprzedaży i likwidacji	(4,2)	(0,7)	(1,8)	(0,2)	-	(6,9)
Utraty kontroli	-	(2,6)	(0,5)	-	-	(3,1)
Przeniesienia ze środków trwałych w budowie	-	-	-	-	(57,8)	(57,8)
Przeniesienia do zapasów	(3,4)	(5,0)	-	-	(3,0)	(11,4)
Pozostałe	(0,2)	12,2	(0,1)	(12,3)	(0,2)	(0,6)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(2,0)	(13,3)	0,9	14,9	(5,1)	(4,6)
Wartość netto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2018 roku	500,7	234,4	53,6	30,3	9,4	828,4

6.2. Wartości niematerialne

Wybrane zasady rachunkowości

Nabyte wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane według ceny nabycia. Wartości niematerialne nabyte w ramach transakcji przejęcia jednostki gospodarczej są ujmowane według wartości godziwej na dzień przejęcia.

Wartość firmy

Wartość firmy to składnik aktywów reprezentujący przyszłe korzyści ekonomiczne powstające z aktywów nabytych w ramach przejęcia przedsiębiorstwa, których nie można pojedynczo zidentyfikować ani osobno ująć.

W sprawozdaniu skonsolidowanym wartość firmy to wartość powstała z nabycia kontroli nad jednostkami gospodarczymi. Wartość ta jest wyliczana jako nadwyżka zapłaconej ceny nad przejętymi, możliwymi do zidentyfikowania aktywami netto.

W Grupie często zdarzają się przypadki transakcji, które zawierane są pod wspólną kontrolą, tj. w ramach których wszystkie podmioty znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony lub stron zarówno przed, jak i po połączeniu oraz kontrola ta nie jest tymczasowa. W wyniku takich transakcji nie następuje ponowna wycena aktywów (w tym wartości niematerialnych) spółki będącej przedmiotem transakcji do wartości godziwej. W wyniku takich transakcji nie ulega również zmianie rozpoznana uprzednio w sprawozdaniu skonsolidowanym wartość firmy.

Znak towarowy „Asseco”

Wartość niematerialna w postaci znaku towarowego ASSECO została uznana przez Zarząd Spółki Dominującej za wartość niematerialną o nieokreślonym okresie użytkowania. Tym samym wartość ta nie podlega amortyzacji i jest corocznie testowana pod kątem ewentualnej utraty wartości. Decyzja o uznaniu okresu ekonomicznej użyteczności znaku za nieokreślony wynika z oczekiwania Zarządu, iż znak ten będzie się przyczyniał do wypracowywania przez Jednostkę Dominującą przepływów pieniężnych netto w przyszłości przez nieokreślony czas.

Na potrzeby przeprowadzania testu na utratę wartości, wartość znaku towarowego, który został uznany za element majątku wspólnego, jest alokowana na spójnych zasadach do poszczególnych segmentów operacyjnych wyodrębnionych w Jednostce Dominującej, które są traktowane jako ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne.

Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie

Grupa prezentuje w odrębnych kategoriach produkty końcowe projektów rozwojowych („oprogramowanie wytworzone we własnym zakresie”) oraz produkty, których proces wytwórczy nie został jeszcze ukończony („koszty niezakończonych projektów rozwojowych”). Składnik wartości niematerialnych wytworzony we własnym zakresie w wyniku prac rozwojowych (lub realizacji etapu prac rozwojowych przedsięwzięcia prowadzonego we własnym zakresie) jest ujmowany wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa jest w stanie wykazać: (i) możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży; (ii) zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych; (iii) zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych; (iv) sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne; (v) dostępność odpowiednich środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych; (vi) możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie jest sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni wyżej wymienione kryteria ujmowania pozycji. Nie podlegają aktywowaniu wartości nakładów ujętych uprzednio w kosztach. Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie obejmuje nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

Okres użytkowania wartości niematerialnych zostaje oceniony i uznany za ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową w oparciu o ich szacowany okres użytkowania, a koszty amortyzacji są ujmowane w rachunku zysków i strat zgodnie z miejscem ich powstawania.

Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są przynajmniej raz w roku oraz zawsze, gdy istnieją ku temu przesłanki poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość możliwą do odzyskania (wyższa z następujących dwóch wartości – ceny sprzedaży netto lub wartości użytkowej), wartość tych aktywów obniżana jest do poziomu wartości odzyskiwalnej. Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Szacunki

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika wartości niematerialnych. Okres użytkowania wartości niematerialnych zostaje oceniony i uznany za ograniczony lub nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową w oparciu o szacowany okres ich użytkowania, a koszty amortyzacji są ujmowane w rachunku zysków i strat zgodnie z miejscem ich powstawania.

Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Koszty wytworzenia składnika wartości niematerialnych we własnym zakresie są określane i kapitalizowane zgodnie z polityką rachunkowości Grupy. Określenie momentu rozpoczęcia kapitalizacji kosztów jest przedmiotem profesjonalnego osądu kierownictwa co do możliwości (technologicznej oraz ekonomicznej) ukończenia realizowanego projektu. Moment ten jest wyznaczony przez osiągnięcie etapu (kamienia milowego) projektu, w którym Grupa ma uzasadnioną pewność, że jest w stanie ukończyć dany składnik wartości niematerialnych tak, aby nadawał się on do użytkowania lub sprzedaży oraz że przyszłe korzyści ekonomiczne osiągnięte w wyniku użytkowania lub sprzedaży przekroczą koszt wytworzenia danego składnika wartości niematerialnych. Tym samym określając wartość kosztów, które mogą podlegać kapitalizacji, Zarząd dokonuje oszacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych wygenerowanych przez dany składnik wartości niematerialnych.

Corocznie oraz na każdy dzień bilansowy, na który występuje odpowiednia przesłanka, wartość firmy poddawana jest testowi na utratę wartości. Dokonanie takiego testu wymaga oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka generującego przepływy pieniężne i dokonywane jest najczęściej poprzez metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych co wiąże się z potrzebą dokonania szacunków w zakresie przyszłych przepływów pieniężnych, zmian stanu kapitału obrotowego oraz średnioważonego kosztu kapitału.

Zmiana wartości netto wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wynikała z następujących ruchów:

	Oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie mln PLN	Koszty niezakończonych prac rozwojowych mln PLN	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne mln PLN	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia mln PLN	Znak towarowy „ASSECO” mln PLN	Razem mln PLN
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 1 stycznia 2019 roku	183,8	95,4	56,6	1 517,6	137,6	1 991,0
Zwiększenia stanu, z tytułu:	71,2	107,0	34,5	180,4	-	393,1
Zakupu i modernizacji	-	-	24,3	-	-	24,3
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	10,5	4,8	10,2	180,4	-	205,9
Kapitalizacji kosztów projektów rozwojowych	-	102,2	-	-	-	102,2
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	60,7	-	-	-	-	60,7
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(71,0)	(64,4)	(20,8)	(213,3)	-	(369,5)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(69,7)	-	(20,8)	(213,3)	-	(303,8)
Sprzedaży i likwidacji	(1,3)	(1,7)	-	-	-	(3,0)
Utraty kontroli nad spółkami zależnymi	-	(2,0)	-	-	-	(2,0)
Przeniesienia do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	(60,7)	-	-	-	(60,7)
Odpis aktualizujący	(1,6)	0,6	-	-	-	(1,0)
Pozostałe	(13,5)	(3,8)	(0,6)	13,6	-	(4,3)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6,6	(0,5)	1,2	78,9	-	86,2
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2019 roku	175,5	134,3	70,9	1 577,2	137,6	2 095,5

Zmiana wartości netto wartości niematerialnych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wynikała z następujących ruchów:

	Oprogramowanie i licencje wytworzone we własnym zakresie	Koszty niezakończonych prac rozwojowych	Zakupione oprogramowanie komputerowe, patenty, licencje i inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne rozpoznane w ramach rozliczenia połączenia	Znak towarowy „ASSECO”	Razem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 1 stycznia 2018 roku	172,2	106,9	52,4	1 614,1	137,6	2 083,2
Zwiększenia stanu, z tytułu:	91,2	84,7	22,2	87,9	-	286,0
Zakupu i modernizacji	-	-	21,9	-	-	21,9
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi (<i>przekształcone</i>)	0,4	2,6	0,3	87,9	-	91,2
Kapitalizacji kosztów projektów rozwojowych	-	82,1	-	-	-	82,1
Przeniesienia z kosztów niezakończonych prac rozwojowych	90,8	-	-	-	-	90,8
Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(86,0)	(98,9)	(20,4)	(234,2)	-	(439,5)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(71,0)	-	(18,3)	(227,8)	-	(317,1)
Sprzedaży i likwidacji	(11,3)	(4,3)	-	-	-	(15,6)
Utraty kontroli nad spółkami zależnymi	(3,7)	(3,8)	(2,1)	(6,4)	-	(16,0)
Przeniesienia do oprogramowania wytworzonego we własnym zakresie	-	(90,8)	-	-	-	(90,8)
Odpis aktualizujący	3,9	-	-	-	-	3,9
Pozostałe	3,5	(0,8)	0,3	(8,2)	-	(5,2)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(1,0)	3,5	2,1	58,0	-	62,6
Wartość netto wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018 roku (<i>przekształcone</i>)	183,8	95,4	56,6	1 517,6	137,6	1 991,0

Na potrzeby testu z tytułu utraty wartości aktywów, wartości niematerialne są alokowane do poszczególnych ośrodków lub grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są spółki lub grupy spółek. Szczegóły dotyczące corocznego testu z tytułu utraty wartości zostały opisane w punkcie 6.6 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Koszty niezakończonych prac rozwojowych zostały przeanalizowane na dzień bilansowy pod kątem ich wartości odzyskiwalnej poprzez analizę przyszłych przepływów pieniężnych związanych z każdym z prowadzonych projektów. W wyniku przeprowadzonej analizy uznano, że na dzień bilansowy nie wystąpiła utrata wartości kosztów niezakończonych prac rozwojowych.

Projekty rozwojowe

W 2019 roku oraz w okresie porównawczym Grupa prowadziła projekty rozwojowe, których przedmiotem była budowa nowego oprogramowania lub istotna modyfikacja/rozbudowa znajdujących się w ofercie Grupy aplikacji.

W roku zakończonym 31 grudnia 2019 roku łączna kwota kosztów, dla których spełnione zostały kryteria aktywowania wyniosły 102,2 mln PLN (w okresie porównawczym 82,1 mln PLN) i były poniesione w następujących segmentach sprawozdawczych:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Segment Asseco Poland	41,4	20,0
Segment Asseco International	23,1	29,6
Segment Formula Systems	37,7	32,5
Razem	102,2	82,1

Segment Asseco Poland

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, w ramach segmentu Asseco Poland największe nakłady na prace rozwojowe poniosły spółki Asseco Poland S.A. (27,1 mln PLN) oraz Asseco Data Systems S.A. (14,1 mln PLN).

Do największych projektów realizowanych przez spółki Segmentu Asseco Poland należały:

AUMIS – projekt realizowany przez Asseco Poland S.A. Celem projektu jest opracowanie wersji produktu AUMS przygotowanej do sprzedaży i wdrożeń w sektorze power utility jako rozwiązanie klasy Billing&CIS. W szczególności przetłumaczenie na język angielski i przygotowanie do tłumaczenia na inne języki systemu UMTS oraz rozbudowa o funkcjonalności wymagane na rynkach zagranicznych. W roku 2019 poniesiono na rozwój tego projektu nakłady w wysokości 10,0 mln PLN. Kapitalizacja kosztów na tym projekcie zakończy się w pierwszym kwartale 2020 roku.

AMMSPLUS – projekt realizowany przez Asseco Poland S.A. Celem projektu jest zmiana technologii GUI w systemie AMMS. Zostanie opracowane i wdrożone autorskie narzędzie płynnego wdrażania zmian technologicznych w procesie produkcji aplikacji oraz opracowanie prototypowej wersji systemu Asseco Medical Management Solutions PLUS. Jest to produkt przeznaczony dla sektora Służby Zdrowia. W roku 2019 poniesiono na rozwój tego projektu nakłady w wysokości 7,5 mln PLN.

Z kolei w ramach projektów rozwojowych w Asseco Data Systems S.A. kapitalizacji podlegały głównie koszty związane z budową i modernizacją produktów własnych spółki, których odbiorcami są głównie samorządy miejskie (np. aplikacje do zarządzania inteligentnym oświetleniem czy przestrzenią parkingową, systemy poboru opłat itp.) oraz produktów powiązanych z chmurą publiczną.

Segment Asseco International

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, w ramach segmentu Asseco International największe nakłady na prace rozwojowe poniosły spółki Asseco Business Solutions S.A. (11,3 mln PLN), Asseco Central Europe a.s. Czechy (1 mln PLN) oraz Asseco Central Europa Magyarorszag (3,7 mln PLN).

Do największych projektów realizowanych przez spółki Segmentu Asseco International należały:

Macrologic ERP WNIP 2.0 – projekt realizowany przez Asseco Business Solutions S.A. Celem projektu jest rozbudowa produktów ERP linii Macrologic ERP wraz z autorską technologią MacroBASE o niezbędne funkcjonalności spełniające potrzeby rynku docelowego. Jest to produkt skierowany do rynku dużych i średnich przedsiębiorstw. W roku 2019 poniesiono na rozwój tego projektu nakłady w wysokości 4,2 mln PLN. Projekt został zakończony do dnia 31 grudnia 2019 roku.

ABS Mobile Touch 9.0 - projekt realizowany przez Asseco Business Solutions S.A. Celem projektu jest rozszerzenie zakresu funkcjonalnego rozwiązania Mobile Touch. Wprowadzenie rozwiązań opartych o sztuczną inteligencję takich jak rozpoznawanie obrazów oraz wprowadzenie nowoczesnych rozwiązań UX. W roku 2019 poniesiono na rozwój tego projektu nakłady w wysokości 3,9 mln PLN. Projekt został zakończony do dnia 31 grudnia 2019 roku.

IMI - projekt realizowany przez Asseco Central Europe Magyarorszag. Celem projektu jest opracowanie systemu wspierającego przeprowadzanie wywiadu medycznego. W roku 2019 poniesiono na rozwój tej aplikacji nakłady w wysokości 2,1 mln PLN.

IVP SAMO - projekt realizowany przez Asseco Central Europe a.s. Czechy. Celem projektu jest stworzenie oprogramowania służącego do obsługi procesów planowania, budowania oraz konserwacji infrastruktury technicznej. W roku 2019 poniesiono na rozwój tego projektu nakłady w wysokości 1 mln PLN. Projekt został zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Segment Formula Systems

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, w ramach segmentu Formula Systems największe nakłady na prace rozwojowe poniosła spółka Sapiens International (21,8 mln PLN) oraz Magic Software (15,7 mln PLN).

Do największych projektów realizowanych przez spółki Segmentu Formula Systems należały:

IDIT P&C Capitalized software - projekt realizowany przez Sapiens International. Oprogramowanie IDIT służy w głównej mierze do obsługi ubezpieczeń tradycyjnych, rynku ubezpieczeń bezpośrednich, obszaru bank assurance i pozostałych obszarów działalności brokerów ubezpieczeniowych. W roku 2019 poniesiono na rozwój tej aplikacji nakłady w wysokości 11,9 mln PLN.

StoneRiver Stream software capitalization - projekt realizowany przez Sapiens International. Celem projektu jest stworzenie oprogramowania służącego do obsługi różnorodnych form ubezpieczeń, w zależności od indywidualnych potrzeb użytkowników. W roku 2019 poniesiono na rozwój tej aplikacji nakłady w wysokości 3,2 mln PLN.

Adaptik software capitalization - projekt realizowany przez Sapiens International. Celem projektu jest stworzenie oprogramowania służącego do obsługi różnorodnych form ubezpieczeń, w zależności od indywidualnych potrzeb użytkowników. W roku 2019 poniesiono na rozwój tej aplikacji nakłady w wysokości 3,2 mln PLN.

6.3. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Wybrane zasady rachunkowości

Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres czasu w zamian za wynagrodzenie. Prawo do kontroli przechodzi na leasingobiorcę na mocy zawartej umowy, jeśli przez cały okres użytkowania dysponuje on łącznie:

- prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów, oraz
- prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Wyżej opisane zasady identyfikacji leasingu w umowach Grupa stosuje od dnia wdrożenia standardu, natomiast na dzień pierwszego zastosowania Grupa wykorzystwała dopuszczony w MSSF 16 wyjątek praktyczny i tym samym nie dokonała ponownej oceny czy umowa jest leasingiem lub zawiera leasing dla umów, które zawarte zostały przed dniem pierwszego zastosowania nowego standardu. Polityka stosowania do dnia 31 grudnia 2018 roku zgodna z MSR 17 opisana została w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 podanym do publicznej wiadomości dnia 25 marca 2019 roku.

Początkowe ujęcie i wycena aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Dla umów zidentyfikowanych jako leasing Grupa ujmuje w swoim bilansie aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień rozpoczęcia leasingu (tj. na datę, kiedy aktywo objęte umową leasingu jest dostępne dla Grupy do użytkowania).

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są ujmowane początkowo po koszcie.

Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje: kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu, wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia leasingu lub przed tą datą pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe, początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę oraz szacunek kosztów, które mają zostać poniesione przez leasingobiorcę w związku z demontażem i usunięciem bazowego składnika aktywów.

Późniejsza wycena aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Grupa wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania stosując model kosztu, tj. w pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne straty z tytułu utraty wartości, ale także po odpowiednim skorygowaniu

o dokonywane przeliczenia zobowiązania z tytułu leasingu (tj. modyfikacje nieskutkujące koniecznością ujęcia odrębnego leasingu).

Amortyzacja prawa do użytkowania w Grupie dokonywana jest co do zasady metodą liniową. Jeżeli w ramach umowy leasingu przeniesione zostanie prawo własności do bazowego składnika aktywów na rzecz Grupy pod koniec okresu leasingu lub jeżeli koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia to, że Grupa skorzysta z opcji kupna, Grupa dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania, począwszy od daty rozpoczęcia aż do końca okresu użytkowania bazowego składnika aktywów. W przeciwnym razie Grupa dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Uproszczenia dotyczące umów krótkoterminowych i aktywów o niskiej wartości

Grupa stosuje wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu.

Wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości jest natomiast w Grupie stosowany dla wynajmu głównie sprzętu IT i pozostałego wyposażenia o niskiej wartości początkowej. Zgodnie z wytycznymi Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości za przedmioty o niskiej wartości uznać można przedmioty, których wartość nie przekracza 5 tys. USD.

Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach operacyjnych okresu, którego dotyczą, co do zasady metodą liniową. Ujęcie kosztów w odpowiedniej kategorii w wymiarze funkcjonalnym i rodzajowym zależy od przeznaczenia przedmiotu leasingu. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane.

Wyłączenia od stosowania zapisów MSSF 16

Grupa nie stosuje zapisów MSSF 16 do umów najmu lub umów o podobnym charakterze, których przedmiotem są aktywa ujmowane w pozycji wartości niematerialnych i prawnych. MSSF 16 nie ma też zastosowania do umów, których przedmiotem są licencje własności intelektualnej, ponieważ obszar ten objęty jest zakresem MSR 38.

Szacunki

Do szacowania ewentualnej utraty wartości składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania Grupa stosuje przepisy MSR 36 Utrata wartości aktywów. Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Dodatkowo na koniec każdego roku obrotowego Zarząd Spółki dla umów zawartych na czas nieokreślony, dokonuje osądu, aby ustalić z wystarczającą pewnością okres trwania umowy.

Amortyzacja prawa do użytkowania w Grupie dokonywana jest co do zasady metodą liniową. Jeżeli w ramach umowy leasingu przeniesione zostanie prawo własności do bazowego składnika aktywów na rzecz spółki z Grupy pod koniec okresu leasingu lub jeżeli koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia to, że Grupa skorzysta z opcji kupna, Grupa dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania, począwszy od daty rozpoczęcia użytkowania bazowego składnika aktywów aż do końca tego okresu. W przeciwnym razie Grupa dokonuje amortyzacji składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Jak to zostało opisane w nocie 2.5 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego z dniem 1 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy standard MSSF 16. W związku z tym wdrożeniem na bilansie Grupy z dniem 1 stycznia pojawiła się nowa pozycja „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”, która odzwierciedla wartość praw do użytkowania bazowego składnika aktywów wynikających z umów leasingu, najmu, dzierżawy i innych umów o podobnym charakterze spełniających definicję leasingu zgodnie z MSSF 16. W konsekwencji zastosowania zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego Grupa nie przekształcała danych porównawczych, dlatego też dane za okres porównawczy nie są prezentowane.

	Grunty i budynki	Komputery i inny sprzęt biurowy	Środki transportu	Pozostałe	Ogółem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Wartość netto aktywów z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2019 roku (po wdrożeniu MSSF 16)	577,0	6,3	109,1	1,0	693,4
Zwiększenia stanu, z tytułu:	150,5	9,2	28,4	-	188,1
Zawarcia nowej umowy leasingu	117,3	0,8	24,1	-	142,2
Modyfikacji bieżących umów (przedłużenia umowy, zmiana stopy procentowej)	28,5	-	4,2	-	32,7
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	4,7	8,4	0,1	-	13,2

Zmniejszenia stanu, z tytułu:	(157,3)	(3,1)	(57,8)	(0,3)	(218,5)
Odpisu amortyzacyjnego za okres sprawozdawczy	(136,7)	(3,1)	(57,6)	(0,3)	(197,7)
Utraty kontroli nad podmiotami zależnymi	(0,5)	-	-	-	(0,5)
Przedterminowego zakończenie umowy	(4,0)	-	-	-	(4,0)
Modyfikacji bieżących umów (skrócenia umowy, zmiana stopy procentowej)	(16,1)	-	-	-	(16,1)
Pozostałe	-	-	(0,2)	-	(0,2)
Zmiana prezentacji	0,8	0,1	(0,8)	(0,1)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	18,1	(0,1)	5,6	-	23,6
Wartość netto aktywów z tytułu prawa do użytkowania na dzień 31 grudnia 2019	589,1	12,4	84,5	0,6	686,6

6.4. Nieruchomości inwestycyjne

Wybrane zasady rachunkowości

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Wartość bilansowa nieruchomości inwestycyjnych obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały, z uwzględnieniem powiązanego wpływu na podatek odroczony.

Zmiana wartości netto nieruchomości inwestycyjnych w okresie 12 miesięcy zakończonym w dniu 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym wynikała z następujących ruchów:

Nieruchomości inwestycyjne	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na dzień 1 stycznia	21,0	19,7
Zmiany z tytułu:	(0,3)	1,3
Zakupu	1,7	0,4
Przeklasyfikowania z lub do środków trwałych	-	0,9
Sprzedaży i likwidacji	(2,0)	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(0,1)	-
Wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia	20,6	21,0

6.5. Wartość firmy

Wybrane zasady rachunkowości

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy: (i) przekazanej zapłaty, (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej, nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii powstałych na połączeniu.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się na dzień 31 grudnia lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy jest usuwana z bilansu w przypadku, gdy nastąpi utrata kontroli nad ośrodkiem, do którego była alokowana.

Wartość firmy powstała na objęciu kontroli nad jednostkami zależnymi jest na potrzeby testu z tytułu utraty wartości alokowana przez Grupę w następujący sposób:

- do grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne w postaci segmentu, lub
- do poszczególnych jednostek zależnych, lub
- do segmentów zidentyfikowanych w Jednostce Dominującej (tj. segment "Bankowość i Finanse", "Administracja Publiczna" lub "Przedsiębiorstwa").

W poniższej tabeli zaprezentowano wartość firmy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku w podziale na segmenty operacyjne:

Wartość firmy	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mIn PLN	przekształcone mIn PLN
Segment Asseco Poland, w tym:	2 260,6	2 257,1
<i>Wartość firmy przypisana do poszczególnych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne</i>	343,5	340,0
Asseco Data Systems S.A.	244,3	244,3
Gladstone Consulting Ltd / GSTN Consulting	36,3	36,3
ZUI Novum Sp. z o.o.	0,3	0,3
SKG S.A.	4,4	4,4
Dahlmatic Sp. z o.o.	54,7	54,7
Concert S.A.	3,2	-
Eversoft Poland Sp. z o.o.	0,3	-
Segmenty operacyjne zidentyfikowane w Jednostce Dominującej	1 917,1	1 917,1
Wartość firmy przypisana do segmentu "Bankowość i Finanse"	890,2	890,2
Wartość firmy przypisana do segmentu "Administracja Publiczna"	845,9	845,9
Wartość firmy przypisana do segmentu "Przedsiębiorstwa"	181,0	181,0
Segment Asseco International, w tym:	1 434,8	1 367,7
Grupa Asseco Central Europe	733,3	725,8
Grupa Asseco South Eastern Europe	568,6	509,7
Asseco Spain S.A.	18,2	18,3
Necomplus S.L. ³⁾	-	16,4
Sintagma UAB ¹⁾	0,6	0,6
Asseco Danmark ²⁾	32,2	32,5
Asseco PST Holding SGPS S.A. (dawniej: Exictos)	63,8	64,4
Tecsisa	18,1	-
Segment Formula Systems	880,7	629,2
Razem wartość firmy	4 576,1	4 254,0

¹⁾ wartość firmy powstała na nabyciu spółek Sintagma UAB oraz Asseco Lietuva UAB.

²⁾ wartość firmy powstała na nabyciu spółek Asseco Danmark A/S oraz Peak Consulting ApS.

³⁾ wartość firmy powstała na nabyciu Necomplus S.L. wskutek transakcji sprzedaży spółki do Grupy ASEE w styczniu 2019, jest na dzień 31 grudnia 2019 roku prezentowana w ramach Grupy Asseco South Eastern Europe

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wystąpiły następujące zmiany wartości firmy z konsolidacji (w tabeli wyszczególniono tylko te pozycje, dla których wystąpiła zmiana):

Wartość firmy wg alokacji po segmentach sprawozdawczych:	Wartość firmy na początek okresu	Objęcia kontroli / Utrata kontroli	Zmiana wynikająca z zakończenia procesu alokacji ceny nabycia	Różnice kursowe	Wartość firmy na koniec okresu
	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN
Segment Asseco Poland					
Concert	-	3,2	-	-	3,2

Eversoft Poland Sp. z o.o.	-	0,3	-	-	0,3
Segment Asseco International					
Grupa Asseco Central Europe	725,8	11,5	-	(4,0)	733,3
Grupa Asseco South Eastern Europe	509,7	70,3	-	(11,4)	568,6
Necomplus S.L.	16,4	(16,4)	-	-	-
Asseco Spain S.A.	18,3	-	-	(0,1)	18,2
Sintagma UAB	0,6	-	-	-	0,6
Asseco Danmark	32,5	-	-	(0,3)	32,2
Asseco PST Holding SGPS S.A.	64,4	-	-	(0,6)	63,8
Tecsisa	-	18,3	-	(0,2)	18,1
Segment Formula Systems					
Grupa Formula	629,2	238,2	-	13,3	880,7

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wpływ na saldo wartości firmy z konsolidacji miały transakcje opisane poniżej. Kwoty w walutach obcych w poniższych tabelach dotyczących indywidualnych nabyć zostały przeliczone na złote po kursach z dnia nabycia, natomiast w zbiorczej tabeli ruchów powyżej do przeliczenia zmian wartości firmy na złote zastosowano średni kurs za okres sprawozdawczy.

W związku z dużą ilością nabyć w Grupie szczegółowy opis został zamieszczony jedynie dla istotnych nabyć (jako próg istotności przyjęto cenę nabycia powyżej 10 mln PLN). Dla pozostałych nabyć zamieszczono jedynie podstawowy opis.

i. Nabycie spółki Medatech przez Matrix IT

W dniu 20 lutego 2019 Matrix IT ERP Solutions Ltd (spółka z Grupy Matrix IT) nabyła 100% udziałów w spółce Medatech Information Technology Ltd. z siedzibą w Izraelu. Cena nabycia wyniosła 91,4 mln NIS (96,6 mln PLN), z czego 90,2 mln NIS (95,3 mln PLN) zostało zapłacone gotówką, a pozostałą część (1,2 mln NIS, czyli 1,3 mln PLN) stanowi zobowiązanie z tytułu opcji put.

Medatech Information Technology Ltd. świadczy usługi rozwoju, wdrożenia i utrzymania rozwiązań ERP, głównie dla spółek produkcyjnych i handlowych na rynku izraelskim, amerykańskim oraz brytyjskim.

W ramach rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w części na wartości niematerialne (34,3 mln NIS, tj. 36,2 mln PLN) i utworzyła rezerwę na podatek odroczoney w wysokości 8,2 mln NIS (8,7 mln PLN), a pozostałą część, tj. 66,9 mln NIS (70,7 mln PLN) na wartość firmy.

Wartości godziwe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości godziwe na dzień nabycia mln NIS	Wartości godziwe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Środki trwałe	6,2	6,6
Wartości niematerialne zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA)	34,3	36,2
Należności handlowe	36,9	39,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10,4	11,0
Pozostałe aktywa	8,4	8,9
Razem aktywa	96,2	101,7
Nabywane zobowiązania		
Kredyty i pożyczki	20,1	21,2
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	8,2	8,7
Zobowiązania handlowe	10,5	11,1
Pozostałe zobowiązania	32,5	34,4
Razem zobowiązania	71,3	75,4
Wartość aktywów netto	24,9	26,3

Wartość udziałów niekontrolujących (wewnątrz grupy Medatech)	0,4	0,4
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	91,4	96,6
Wartość firmy na dzień nabycia	66,9	70,7

ii. *Nabycie spółki Dana Engineering przez Matrix IT*

W dniu 6 lutego 2019 Aviv Engineering Management and Infrastructure Systems Ltd. (spółka z Grupy Matrix IT) nabyła 80% udziałów w spółce Dana Engineering Ltd. z siedzibą w Izraelu. Cena nabycia wyniosła 70,5 mln ILS (73,5 mln PLN), z czego 52 mln ILS (54,2 mln PLN) zostało zapłacone gotówką.

Całość udziałów niekontrolujących objęta jest opcją put i są one ujemne przy zastosowaniu metody oczekiwanego nabycia. Wartość opcji put w wysokości 18,5 mln ILS, czyli 19,3 mln PLN jest ujęta w cenie nabycia, a saldo udziałów niekontrolujących wynosi 0. Umowa nabycia zawiera obustronne opcje zakupu i sprzedaży pozostałych udziałów w spółce w ciągu 2 lat od daty nabycia.

Dana Engineering świadczy usługi zarządzania projektami, w szczególności dużymi, kompleksowymi projektami infrastrukturalnymi na rynku izraelskim.

W ramach rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 19,3 mln ILS (20,1 mln PLN) na wartości niematerialne i utworzyła rezerwę na podatek odroczonego w wysokości 4,1 mln ILS (4,3 mln PLN), a pozostała wartość, tj. 35,2 mln ILS (36,6 mln PLN) została zaalokowana na wartość firmy.

Wartości godziwe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości godziwe na dzień nabycia mln NIS	Wartości godziwe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Wartości niematerialne zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA)	19,3	20,1
Należności handlowe	45,1	47,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	54,1	56,4
Pozostałe aktywa	4,5	4,7
Razem aktywa	123,0	128,2
Nabywane zobowiązania		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	4,1	4,3
Zobowiązania handlowe	42,3	44,1
Pozostałe zobowiązania	41,3	42,9
Razem zobowiązania	87,7	91,3
Wartość aktywów netto	35,3	36,9
Nabywany procent kapitału zakładowego	80%	80%
Cena nabycia	70,5	73,5
Wartość firmy na dzień nabycia	35,2	36,6

iii. *Nabycie spółki OnTarget przez Grupę Magic*

W dniu 28 lutego 2019 spółka Magic Software Enterprises Ltd. (spółka z Grupy Formula-Magic) nabyła 100% udziałów w spółce OnTarget Group Inc. z siedzibą w Stanach Zjednoczonych. Cena nabycia wyniosła 14,9 mln USD (56,4 mln PLN), z czego 6,0 mln USD (22,6 mln PLN) zostało zapłacone gotówką, a pozostała część stanowi płatność odroczonej, której część kwoty uzależniona jest od wyników operacyjnych spółki.

OnTarget specjalizuje się w zakresie outsourcingu usług produkcji oprogramowania.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (6,6 mln USD, tj. 25,0 mln PLN), a pozostałą część, tj. 9,6 mln USD (36,3 mln PLN) na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln USD	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe	0,1	0,4
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	6,6	25,0
Należności handlowe	2,3	8,7
Pozostałe aktywa	0,1	0,4
Razem aktywa	9,1	34,5
Nabywane zobowiązania		
Kredyty i pożyczki	0,3	1,1
Zobowiązania handlowe	1,5	5,8
Pozostałe zobowiązania	0,3	1,1
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	1,7	6,4
Razem zobowiązania	3,8	14,4
Wartość aktywów netto	5,3	20,1
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	14,9	56,4
Wartość firmy na dzień nabycia	9,6	36,3

iv. Nabycie PowWow, Inc.

W dniu 1 kwietnia 2019 spółka Magic Software Enterprises Inc (spółka z Grupy Formula-Magic) nabyła 100% udziałów w spółce PowWow, Inc. z siedzibą w Stanach Zjednoczonych. Cena nabycia wyniosła 6,3 mln USD (24,1 mln PLN) i w całości została opłacona gotówką.

PowWow, Inc. zajmuje się między innymi dostarczaniem kompleksowych rozwiązań w zakresie integracji i rozwoju aplikacji internetowych oraz świadczeniem usług konsultingowych w dziedzinie IT.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (2,9 mln USD, tj. 11,1 mln PLN), a pozostałą część, tj. 7,1 mln USD (27,2 mln PLN) na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln USD	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Wartości niematerialne zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA)	2,9	11,1
Należności handlowe	0,5	1,9
Pozostałe aktywa	0,2	0,8
Razem aktywa	3,6	13,8
Nabywane zobowiązania		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	0,8	3,1
Pozostałe zobowiązania	3,6	13,8
Razem zobowiązania	4,4	16,9
Wartość aktywów netto	(0,8)	(3,1)
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	6,3	24,1
Wartość firmy na dzień nabycia	7,1	27,2

v. Nabycie spółki TechTop przez Grupę Matrix

W dniu 7 kwietnia 2019 spółka Matrix IT Integration and Infrastructure Ltd. (spółka z Grupy Formula-Matrix) nabyła aktywa spółki TechTop Marketing Ltd. z siedzibą w Izraelu, spełniające definicję przedsięwzięcia. Cena nabycia wyniosła 15,4 mln NIS (16,3 mln PLN) i została zapłacona gotówką.

TechTop Marketing jest wiodącym izraelskim dostawcą profesjonalnych systemów nagłaśniających i oświetleniowych. W ramach rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała całość nadwyżki ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 8,6 mln NIS (9,1 mln PLN) na wartość firmy.

Wartości godziwe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości godziwe na dzień nabycia mln NIS	Wartości godziwe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Zapasy	6,8	7,2
Razem aktywa	6,8	7,2
Razem zobowiązania	-	-
Wartość aktywów netto	6,8	7,2
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	15,4	16,3
Wartość firmy na dzień nabycia	8,6	9,1

vi. Nabycie spółki ComCERT S.A.

W dniu 20 maja 2019 roku spółka Asseco Poland S.A. nabyła 69,01% udziałów w spółce ComCERT S.A. z siedzibą w Polsce. Cena nabycia wyniosła 3,5 mln PLN i w pełni została opłacona gotówką. Pozostała część udziałów (30,99%) została objęta warunkową umową nabycia, której maksymalny termin realizacji upłyne w dniu 30 września 2021 roku.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała całość nadwyżki ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 3,2 mln PLN na wartość firmy. Wartość aktywów netto nabytej spółki wyniosła 0,4 mln PLN, a wartość udziałów niekontrolujących wyniosła 0,1 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką.

vii. Nabycie spółki BA Microwave

W dniu 20 czerwca 2019 spółka CommIT Embedded Ltd (spółka z Grupy Formula-Magic) nabyła 56,66% udziałów w spółce BA Microwave z siedzibą w Stanach Zjednoczonych. Cena nabycia wyniosła 0,5 mln USD (1,9 mln PLN), z czego 0,4 mln USD (1,5 mln PLN) zostało zapłacone gotówką, a pozostała część stanowi płatność odroczonej, której kwota jest uzależniona od wyników operacyjnych spółki.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała całość nadwyżki ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 0,2 mln USD (0,8 mln PLN) na wartość firmy. Wartość aktywów netto nabytej spółki wyniosła 0,7 mln EUR (2,6 mln PLN), a wartość udziałów niekontrolujących wyniosła 0,4 mln EUR (1,5 mln PLN).

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką.

viii. Nabycie spółki Neteffects

W dniu 1 lipca 2019 roku Coretech Consulting Group LLC. (spółka z Grupy Formula – Magic) nabyło spółkę NETEFFECTS INC. Nowo nabyta spółka jest w 100% zależna od Coretech Consulting Group LLC. Spółka ma siedzibę w Stanach Zjednoczonych i specjalizuje się w dostarczaniu wykwalifikowanych specjalistów IT oraz ich rekrutacji. Cena nabycia wynosiła 12,5 mln USD (46,7 mln PLN) i została w części (9,4 mln USD) opłacona gotówką, pozostała część to płatność warunkowa.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (8,7 mln USD, tj. 32,5 mln PLN), a pozostałą część nadwyżki, czyli 3,5 mln USD (13,1 mln PLN), zaalokowano na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln USD	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe	0,1	0,4
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	8,7	32,5
Należności handlowe	5,7	21,3
Pozostałe aktywa	0,2	0,7
Razem aktywa	14,7	54,9
Nabywane zobowiązania		
Zobowiązania handlowe	0,1	0,3
Pozostałe zobowiązania	5,6	20,9
Razem zobowiązania	5,7	21,2
Wartość aktywów netto	9,0	33,7
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	12,5	46,7
Wartość firmy na dzień nabycia	3,5	13,1

ix. Nabycie spółki Tecsis

W dniu 23 lipca 2019 spółka Asseco International, a.s. nabyła 51% udziałów w spółce Tecnología Sistemas y aplicaciones S.L. (dalej: TECSISA) z siedzibą w Hiszpanii. Cena nabycia wyniosła 6,9 mln EUR (29,6 mln PLN), z czego 4,9 mln EUR (21,2 mln PLN) zostało zapłacone gotówką, a pozostała część stanowi płatność warunkową, której kwota jest uzależniona od wyników operacyjnych spółki.

Tecsis specjalizuje się w tworzeniu oprogramowania dla producentów oraz sprzedawców energii elektrycznej. Spółka dostarcza natywne aplikacje chmurowe i Big Data, działające na zaawansowanej technologicznie platformie Kommodo. Oferowane przez spółkę produkty zostały wdrożone w kilkunastu krajach m.in. w Hiszpanii, Meksyku, Gwatemali, Peru i Argentynie.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 3,0 mln EUR (13,0 mln PLN) na wartości niematerialne, a także utworzono rezerwę na podatek odroczonego w kwocie 0,8 mln EUR (3,4 mln PLN). Pozostała część nadwyżki tj. 4,3 mln EUR (18,5 mln PLN) została zaalokowana na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln EUR	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	6,2	26,6
Należności handlowe	1,2	5,1
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0,9	3,9
Pozostałe aktywa	0,4	1,7
Razem aktywa	8,7	37,3
Nabywane zobowiązania		
Kredyty i pożyczki	2,0	8,6
Zobowiązania handlowe	0,4	1,7
Pozostałe zobowiązania	0,3	1,3
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	0,8	3,4
Razem zobowiązania	3,5	15,0
Wartość aktywów netto	5,2	22,3
Wartość udziałów niekontrolujących	2,6	11,2
Nabywany procent kapitału zakładowego	51,0%	51,0%
Cena nabycia	6,9	29,6
Wartość firmy na dzień nabycia	4,3	18,5

x. Zakup udziałów w spółce Multicard d.o.o.

W dniu 17 kwietnia 2019 roku została podpisana przez Payten Serbia umowa zakupu 36,30% udziałów spółki Multicard d.o.o. W wyniku tej transakcji udział spółki Payten Serbia w spółce Multicard wzrósł z 63,7% do 100% i Grupa uzyskała kontrolę nad tą spółką. W związku z powyższym spółka Multicard jest traktowana jako jednostka zależna i konsolidowana metodą pełną. Do dnia objęcia kontroli spółka była ujmowana metodą praw własności.

Cena transakcyjna wyniosła 269,4 tys. EUR (1 154 tys. PLN). Ponadto w związku z objęciem kontroli nad Multicard przeszacowano posiadaną na dzień transakcji wartość inwestycji w tę spółkę i zysk z przeszacowania rozpoznano w przychodach finansowych w kwocie 2 mln PLN. Na dzień 31 grudnia 2019 roku proces alokacji ceny nabycia został przez Grupę zakończony.

xi. Nabycie spółki Basilichi CEE d.o.o.

W dniu 30 lipca 2019 spółka Payten d.o.o Beograd nabyła 100% udziałów w spółce Basilichi CEE d.o.o. z siedzibą w Serbii. Cena transakcyjna wyniosła 1 EUR, a aktywa netto na dzień nabycia wynosiły -0,9 mln EUR (-4,2 mln PLN). W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto tj. 0,9 mln EUR (4,2 mln PLN) na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką.

xii. Nabycie spółki B Services d.o.o. Podgorica

W dniu 31 lipca 2019 spółka Payten d.o.o. Podgorica nabyła 100% udziałów w spółce B Services d.o.o. Podgorica z siedzibą w Czarnogórze. Cena nabycia wyniosła 0,4 mln EUR (1,8 mln PLN), a aktywa netto na dzień nabycia wynosiły 0,1 mln EUR (0,4 mln PLN). W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia wartość nadwyżki nad nabytymi aktywami netto w kwocie 0,3 mln EUR (1,4 mln PLN) została zaalokowana na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką.

xiii. Nabycie spółki Mobven Teknoloji A.S

W dniu 9 sierpnia 2019 spółka Payten Teknoloji A.S. nabyła 100% udziałów w spółce Mobven Teknoloji A.S z siedzibą w Turcji. Cena nabycia wyniosła 7,3 mln USD (28,0 mln PLN), z czego 1,9 mln USD (7,6 mln PLN) zostało zapłacone gotówką, a pozostała część stanowi płatność odroczonej, której kwota jest uzależniona od wyników operacyjnych spółki.

Mobven Teknoloji A.S zajmuje się w głównej mierze działaniami w zakresie komercjalizacji rozwiązań technologicznych.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (0,2 mln USD, tj. 0,9 mln PLN), a pozostałą część, tj. 6,4 mln USD (24,5 mln PLN) zaalokowano na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawia się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln USD	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe	0,2	0,9
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	0,2	0,9
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0,1	0,5
Należności handlowe	0,4	1,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0,3	1,0
Pozostałe aktywa	0,1	0,2

Razem aktywa	1,3	5,0
Nabywane zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu leasingu	0,1	0,5
Pozostałe zobowiązania	0,3	1,0
Razem zobowiązania	0,4	1,5
Wartość aktywów netto	0,9	3,5
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	7,3	28,0
Wartość firmy na dzień nabycia	6,4	24,5

xiv. Nabycie spółki SONET společnost s.r.o. z oraz SONET Slovakia s.r.o.

W dniu 5 września 2019 spółka Payten Sp. z o.o. sp.k. nabyła 100% udziałów w spółce SONET společnost s.r.o. z siedzibą w Czechach oraz 50% udziałów w kapitale zakładowym spółki SONET Slovakia s.r.o. z siedzibą w Słowacji, w której pozostałe 50% udziałów posiada SONET společnost s.r.o. Cena nabycia wyniosła łącznie 5,6 mln EUR (24,4 mln PLN), z czego 0,2 mln EUR stanowi płatność warunkową zależną od osiągniętych wyników finansowych spółki.

Zarówno SONET společnost s.r.o. jak również SONET Slovakia s.r.o. zajmują się w przede wszystkim oferowaniem usług w zakresie elektronicznych płatności.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (0,2 mln EUR, tj. 1,0 mln PLN), a pozostałą część, tj. 2,2 mln EUR (9,9 mln PLN) zaalokowano na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli na spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawia się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln EUR	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe	0,4	1,8
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	0,2	1,0
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	0,2	0,9
Należności handlowe	1,0	4,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2,1	8,9
Pozostałe aktywa	0,1	0,6
Razem aktywa	4,0	17,6
Nabywane zobowiązania		
Kredyty i pożyczki	-	0,2
Zobowiązania z tytułu leasingu	0,2	0,9
Zobowiązania handlowe	0,2	1,0
Pozostałe zobowiązania	0,2	1,0
Razem zobowiązania	0,6	3,1
Wartość aktywów netto	3,4	14,5
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	5,6	24,4
Wartość firmy na dzień nabycia	2,2	9,9

xv. Objęcie kontroli nad spółką SCS

W dniu 30 września 2019 roku spółka Asseco Solutions AG (Niemcy) dokupiła 55% udziałów w spółce SCS Smart Connected GmbH, obejmując kontrolę nad tą spółką. SCS Smart Connected GmbH wcześniej była spółką stowarzyszoną. Cena zakupu udziałów wyniosła 27,5 tys. EUR.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała całą nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 2,9 mln EUR (12,3 mln PLN) na wartości niematerialne (brak rozpoznanej wartości firmy).

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli nad spółką.

xvi. X. Nabycie spółki Calculo S.A.U.

W dniu 30 września 2019 spółka Sapiens (UK) Ltd. (spółka z Grupy Sapiens) nabyła 100% udziałów w spółce Calculo S.A.U. z siedzibą w Hiszpani. Cena nabycia wyniosła 5,8 mln USD (23,0 mln PLN), z czego 1,36 mln USD (6,3 mln PLN) zostało zapłacone gotówką. Calculo S.A.U. zajmuje się dostarczaniem rozwiązań informatycznych w zakresie sztucznej inteligencji oraz analizy danych laboratoryjnych. W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (1,0 mln USD, tj. 4,2 mln PLN), a pozostałą część, tj. 0,6 mln USD (2,5 mln PLN) zaalokowano na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli na spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawia się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln USD	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe	0,2	0,7
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	1,0	4,2
Należności handlowe	2,0	7,8
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3,7	14,7
Pozostałe aktywa	0,6	2,6
Razem aktywa	7,5	30,0
Nabywane zobowiązania		
Zobowiązania handlowe i pozostałe	2,3	9,5
Razem zobowiązania	2,3	9,5
Wartość aktywów netto	5,2	20,5
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	5,8	23,0
Wartość firmy na dzień nabycia	0,6	2,5

xvii. Nabycie spółki TurboConsult

W dniu 11 grudnia 2019 roku spółka Asseco Central Europe a.s. (Czechy) kupiła 100% udziałów w spółce TurboConsult s.r.o z siedzibą w Czechach. Całkowita cena nabycia udziałów wyniosła 100,2 mln CZK (16,8 mln PLN).

Spółka Turboconsult jest producentem oprogramowania dla instytucji finansowych i dostarcza swoje produkty głównie na rynek czeski i słowacki.

W ramach tymczasowego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 4,5 mln CZK (0,8 mln PLN) na wartości niematerialne, a kwota 81 mln CZK (13,6 mln PLN) została zaalokowana na wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2019 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze przez Grupę zakończony. W związku z tym wartość firmy rozpoznana na nabyciu może ulec zmianie w okresie 12 miesięcy od dnia objęcia kontroli na spółką. Wartości tymczasowe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawia się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln CZK	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa		
Rzeczowe aktywa trwałe	5,0	0,8
Wartości niematerialne (w tym zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA))	4,5	0,8

Należności handlowe	31,0	5,2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9,8	1,6
Pozostałe aktywa	2,5	0,4
Razem aktywa	52,8	8,8
Nabywane zobowiązania		
Zobowiązania handlowe	12,8	2,1
Zobowiązania budżetowe	8,3	1,4
Pozostałe zobowiązania	12,5	2,1
Razem zobowiązania	33,6	5,6
Wartość aktywów netto	19,2	3,2
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%
Cena nabycia	100,2	16,8
Wartość firmy na dzień nabycia	81,0	13,6

xviii. Rozliczenie nabycia spółki PVBS oraz innych nabyć w grupie Matrix IT

Jak opisano w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 3 miesięcy zakończony dnia 31 marca 2018, w dniu 13 marca 2018 spółka Xtivia Technologies Inc (spółka z Grupy Matrix IT) nabyła 100% udziałów w spółce PVBS LLC z siedzibą w Stanach Zjednoczonych.

Cena nabycia wyniosła 36,3 mln NIS (36,0 mln PLN), z czego 26,7 mln NIS (26,5 mln PLN) zostało zapłacone gotówką, a pozostała część stanowi płatność odroczoną, której kwota jest uzależniona od wyników operacyjnych spółki.

PVBS LLC zajmuje się między innymi wdrożeniami i integracją systemów typu ERP dla jednostek rządowych lub świadczących usługi na rzecz państwa na rynku amerykańskim.

W ramach finalnego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (6,2 mln NIS, tj. 6,1 mln PLN) oraz na rezerwę z tytułu podatku odroczonego (1,9 mln ILS, tj. 1,9 mln PLN), a pozostałą część, tj. 27,5 mln NIS (27,4 mln PLN) zaalokowano na wartość firmy.

Proces alokacji ceny nabycia został przez Grupę zakończony w pierwszym kwartale 2019 roku. Wartości godziwe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln NIS	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia mln NIS	Wartości godziwe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa				
Wartości niematerialne zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA)	11,7	11,6	6,2	6,1
Należności handlowe	2,8	2,8	2,8	2,8
Środki pieniężne	7,4	7,3	7,4	7,3
Pozostałe aktywa	0,7	0,7	0,7	0,7
Razem aktywa	22,6	22,4	17,1	16,9
Nabywane zobowiązania				
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	3,2	3,2	1,9	1,9
Zobowiązania handlowe	1,4	1,4	1,4	1,4
Pozostałe zobowiązania	5,0	5,0	5,0	5,0
Razem zobowiązania	9,6	9,6	8,3	8,3
Wartość aktywów netto	13,0	12,8	8,8	8,6
Nabywany procent kapitału zakładowego	100%	100%	100%	100%
Cena nabycia	38,0	37,7	36,3	36,0
Wartość firmy na dzień nabycia	25,0	24,9	27,5	27,4

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 w Grupie Matrix nabyte zostały spółki Cambium oraz Noah Technologies, ale na koniec roku 2018 proces alokacji ceny nabycia nie został jeszcze dla nich zakończony. W ciągu roku 2019 Grupa zakończyła proces alokacji ceny nabycia obu tych spółek.

W przypadku Cambium w ramach finalnego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny nabycia (3,8 mln ILS, tj. 3,9 mln PLN) nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (1,2 mln NIS, tj. 1,2 mln PLN) oraz na rezerwę z tytułu podatku odroczonego (0,3 mln ILS, tj. 0,3 mln PLN), a pozostałą część, tj. 2,7 mln NIS (2,8 mln PLN) zaalokowano na wartość firmy.

W przypadku Noah Technologies Ltd w ramach finalnego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny nabycia (9,1 mln ILS, tj. 9,4 mln PLN) nad wartością nabytych aktywów netto na wartości niematerialne (2,9 mln NIS, tj. 3,0 mln PLN) oraz na rezerwę z tytułu podatku odroczonego (0,7 mln ILS, tj. 0,7 mln PLN), a pozostałą część, tj. 6,9 mln NIS (7,1 mln PLN) zaalokowano na wartość firmy.

xix. Rozliczenie nabycia spółki DWC przez Grupę ACE

Jak opisano w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018, w dniu 21 czerwca 2018 roku spółka Asseco Central Europe a.s. (Słowacja) nabyła 66% udziałów w spółce DWC Slovakia a.s. z siedzibą na Słowacji, obejmując kontrolę nad tą spółką. Cena nabycia wyniosła 5,1 mln EUR (22,1 mln PLN) i całość została zapłacona gotówką.

DWC zajmuje się wdrażaniem systemów zarządzania procesami i zarządzania dokumentami, dostarczając rozwiązania powiązane z systemami ERP oraz bazami danych. Większość klientów stanowią podmioty sektora publicznego.

W ramach finalnego rozliczenia nabycia Grupa zaalokowała nadwyżkę ceny zapłaconej nad wartością nabytych aktywów netto w kwocie 1,2 mln EUR (5,2 mln PLN) na wartości niematerialne, a pozostała wartość, tj. 4,0 mln EUR (17,3 mln PLN) została zaalokowana na wartość firmy.

Proces alokacji ceny nabycia został przez Grupę zakończony w pierwszym półroczu 2019 roku. Wartości godziwe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółki na dzień nabycia przedstawiają się następująco:

	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln EUR	Wartości tymczasowe na dzień nabycia mln PLN	Wartości godziwe na dzień nabycia mln EUR	Wartości godziwe na dzień nabycia mln PLN
Nabywane aktywa				
Wartości niematerialne zidentyfikowane w ramach rozliczenia nabycia (PPA)	1,0	4,2	1,2	5,2
Należności handlowe	2,3	10,0	2,3	10,0
Środki pieniężne	1,1	4,8	1,1	4,8
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	-	-	0,3	1,3
Pozostałe aktywa	1,1	4,8	1,1	4,8
Razem aktywa	5,5	23,8	6,0	26,1
Nabywane zobowiązania				
Rezerwy	-	-	1,3	5,6
Zobowiązania handlowe	1,8	7,8	1,8	7,8
Zobowiązania budżetowe	0,5	2,2	0,5	2,2
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,2	0,9	0,3	1,3
Pozostałe zobowiązania	0,5	2,2	0,5	2,2
Razem zobowiązania	3,0	13,1	4,4	19,1
Wartość aktywów netto	2,5	10,7	1,6	7,0
Wartość udziałów niekontrolujących	0,8	3,5	0,5	2,2
Nabywany procent kapitału zakładowego	66%	66%	66%	66%
Cena nabycia	5,1	22,1	5,1	22,1
Wartość firmy na dzień nabycia	3,4	14,9	4,0	17,3

xx. Rozliczenie nabycia spółek Alius Corp oraz Integrity

W pierwszym kwartale 2019 roku Grupa zakończyła również proces alokacji ceny nabycia spółek Alius Corp. oraz Integrity Software 2011 Ltd (obie z grupy Matrix, segment Formula Systems). Wartości godziwe możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań wszystkich trzech spółek na dzień nabycia były równe wartościom tymczasowym zaprezentowanym w nocie 6.4 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

xxi. Utrata kontroli w Grupie ACE

W dniu 14 kwietnia 2019 roku Grupa ACE utraciła kontrolę na spółką Prosoft s.r.o. Aktywa netto spółki na dzień utraty kontroli wyniosły 0,4 mln EUR (1,8 mln PLN), a w wyniku utraty kontroli Grupa ujęła w kapitale własnym przypisanym akcjonariuszom Jednostki Dominującej kwotę 40 tys. EUR (0,2 mln PLN). Od dnia utraty kontroli Prosoft s.r.o jest wspólnym przedsięwzięciem wycenianym metodą praw własności.

6.6. Testy z tytułu utraty wartości

Wybrane zasady rachunkowości

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie występują, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów został przypisany.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub ośrodka, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba, że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie przepływów pieniężnych, a są one w większości niezależnie generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa od jego wartości odzyskiwalnej, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do wysokości oszacowanej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowania wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się jako element kosztów operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako pomniejszenie kosztów operacyjnych. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Wartość firmy – test na utratę wartości

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy: odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. Odwrócenie dokonanego uprzednio odpisu z tytułu utraty wartości firmy nie jest możliwe.

W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Szacunki

Każdorazowo, przeprowadzenie testu na utratę wartości wymaga oszacowania wartości użytkowych ośrodków lub grupy ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy lub/i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek lub ośrodki i ustaleniu stopy dyskontowej, która jest następnie wykorzystywana do obliczenia wartości bieżącej tych przepływów.

Spółki notowane na aktywnym rynku

W przypadku ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są spółki/grupy notowane na aktywnym rynku, wartością odzyskiwalną może być wartość rynkowa (tzw. kapitalizacja giełdowa) spółki/grupy lub jej wartość użytkowa, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. Tym samym w przypadku ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są spółki/grupy notowane na aktywnym rynku test z tytułu

utruty wartości był przeprowadzany w dwóch etapach. W pierwszej kolejności porównywano wartość bilansową ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne z ich wartością rynkową (giełdową). Jeśli wartość rynkowa przewyższała wartość bilansową uznawano, że nie występuje utrata wartości danego ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne. W przeciwnym przypadku szacowano wartość użytkową takiego ośrodka za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, kapitalizacja giełdowa Asseco Poland utrzymywała się na poziomie poniżej wartości księgowej aktywów netto Grupy. Sytuacja ta została przez Zarząd Asseco uznana za czynnik wskazujący na możliwość utraty wartości ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy.

W przypadku Segmentu Asseco International, dla celów analizy utraty wartości firmy dokonywana jest alokacja na poziom segmentu operacyjnego, którym pozostają spółki i subgrupy wchodzące w skład Grupy Asseco International.

W przypadku ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są spółki notowane na aktywnym rynku, przesłanką wskazującą na możliwość utraty wartości może być niska kapitalizacja danego ośrodka (tj. nadwyżka wartości bilansowej ośrodka nad jego wartością rynkową).

Do spółek/grup notowanych na aktywnym rynku należą: Asseco Business Solutions S.A., Asseco South Eastern Europe S.A. oraz Formula Systems (1985) Ltd. i subgrupy od niej zależne.

W poniższej tabeli zaprezentowano porównanie wartości rynkowej (liczonej jako średnia cena akcji spółek notowanych z ostatniego kwartału przed datą bilansową) z wartością bilansową ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne dla spółek/grup notowanych na aktywnym rynku na dzień 31 grudnia 2019 roku.

31 grudnia 2019	Asseco South Eastern Europe S.A. mln PLN	Asseco Business Solutions S.A. mln PLN	Grupa Formula mln PLN
wartość aktywów netto ośrodka	855,9	318,7	2 520,8
wycena giełdowa	1 179,9	930,3	3 993,5
nadwyżka(+)/niedobór(-) wartości godziwej nad wartością księgową	324,0	611,6	1 472,7

Nadwyżka wartości godziwej nad wartością bilansową dla spółki Asseco Business Solutions S.A., Grupy Asseco South Eastern Europe oraz Grupy Formula Systems S.A. pozostaje znaczna, dzięki czemu stwierdzono, że nie wystąpiła konieczność rozpoznania odpisu z tytułu utraty wartości tego ośrodka.

Dla wszystkich spółek/grup nienotowanych na aktywnym rynku oszacowano wartość użytkową za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

Spółki nienotowane na aktywnym rynku

W przypadku spółek/grup nienotowanych na aktywnym rynku, wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne jest ustalona w oparciu o ich wartość użytkową, która jest szacowana za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF).

W wyliczeniach wartości użytkowej ośrodków/grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, zostały przyjęte następujące założenia:

- w każdej jednostce zależnej analizowano tzw. jednostki biznesowe, które w sumie składają się na budżet i prognozy całej jednostki zależnej;
- szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostek obliczono wartość rezydualną przy założonym braku wzrostu przepływów;
- zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Grupy, taktycznych planów poszczególnych jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania poszczególnych rynków geograficznych jak i sektorowych, jednocześnie odzwierciedlając obecny oraz potencjalny portfel zamówień. Potencjalny portfel zamówień zakłada utrzymanie bieżących oraz pozyskanie nowych klientów. Dodatkowo,

w związku z faktem, że w Jednostce Dominującej zarówno w Segmencie Administracji Publicznej, jak i w Segmencie Przedsiębiorstw realizacja budżetów i prognoz w znacznej mierze zależy od pozyskania w przyszłości kilku kontraktów z kluczowymi klientami Jednostki Dominującej, zaznaczyć należy, że w prognozach do testów przyjęto scenariusz kontynuowania współpracy z tymi klientami w długim okresie oraz pozyskanie tych znaczących kontraktów;

- prognozy jednostek zagranicznych zakładają wzrosty przychodów w ich walutach funkcjonalnych;
- stopa dyskonta jest zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału dla danego ośrodka. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta, która została zalewarowana w oparciu o rynkową strukturę dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku.

Przeprowadzone testy na utratę wartości polegające na oszacowaniu wartości użytkowej za pomocą modelu zdyskontowanych wolnych przepływów pieniężnych dla właścicieli kapitału własnego i wierzycieli (tzw. FCFF) wykazały, że wartość użytkowa ośrodków/grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przewyższa ich wartość księgową w każdym przypadku.

Analiza wrażliwości

Dla testów na utratę wartości sporządzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku polegających na wyliczeniu wartości użytkowej, przeprowadzono analizę wrażliwości. W analizie tej badano wpływ zmiany:

- zastosowanej realnej stopy dyskonta dla okresu rezydualnego, tj. dla przepływów po 2024 roku;
- średniorocznej efektywnej stopy zmiany przepływów FCFF w okresie prognozy, tj. w latach 2020-2024;

jako czynnika wpływającego na wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego przepływy pieniężne, przy założeniu braku zmian pozostałych czynników.

Celem analizy wrażliwości było zbadanie jaką wartość musiałyby przybrać wybrane parametry modelu, aby oszacowana wartość użytkowa ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne zrównała się z wartością bilansową ośrodka. Wyniki przeprowadzonej analizy zostały zestawione w poniższej tabeli.

	Wartość bilansowa ośrodka* mln PLN	Stopa dyskontowa dla okresu rezydualnego		Średnia stopa zmiany wolnych przepływów pieniężnych (FCFF) graniczna %
		zastosowana w modelu %	graniczna %	
Ośrodek generujący przepływy pieniężne stanowiący segment operacyjny Formula Systems				
Grupa Formula Systems	3 516,4	7,5%	11,4%	(1,0%)
Główne ośrodki generujące przepływy pieniężne w segmencie Asseco International				
Grupa Asseco South Eastern Europe	817,8	7,5%	33,3%	(13,3%)
Grupa Asseco Central Europe	981,6	5,6%	32,7%	(29,7%)
Asseco Spain S.A.	49,3	7,6%	∞	(30,7%)
Asseco PST	76,2	7,5%	98,5%	(32,0%)
Tecsis	46,9	9,3%	22,0%	49,6%
Sintagma + Asseco Lietuva	9,9	9,3%	∞	∞
Asseco Danmark + Peak Cosulting	27,2	8,7%	21,8%	1,6%
Główne ośrodki generujące przepływy pieniężne w segmencie Asseco Poland				
<i>Spółki z segmentu Asseco Poland zidentyfikowane jako ośrodki generujące przepływy pieniężne</i>				
Eversoft	1,4	11,0%	∞	(57,8%)
ZUI Novum	19,6	11,0%	∞	(88,0%)
Asseco Data Systems	457,7	8,4%	17,1%	(5,5%)
Dahlmatic	74,7	11,0%	13,7%	(3,7%)
Ośrodki generujące przepływy pieniężne w postaci segmentów operacyjnych zidentyfikowane w Jednostce Dominującej				
Segment „Administracja Publiczna”	1 920,3	7,5%	9,3%	18,3%**
Segment „Bankowość i Finanse”	2 557,5	7,5%	8,3%	31,2%**
Segment „Przedsiębiorstwa”	498,3	7,5%	14,1%	4,3%

* Wartość bilansowa ośrodka to rozpoznane w sprawozdaniu finansowym skonsolidowane metodą pełną aktywa operacyjne netto (w tym wartość wycenionych do wartości godziwej aktywów rozpoznanych na nabyciu (PPA)) oraz wartość firmy (oznacza to więc, że wartość ta nie uwzględnia długu/gotówki netto)

** Zarówno wartość 31,19%, jak i 18,3% jest w dużej mierze wynikiem planowanych inwestycji w środki trwałe (tzw. CAPEX), które będą miały miejsce głównie w 2020 roku, a które istotnie wpływają na średnią stopę zmiany przepływów pieniężnych.

∞ oznacza, że wartość graniczna stopy dyskonta dla okresu rezydualnego jest większa niż 100%

Dodatkowo w poniższych tabelach zaprezentowano analizę wrażliwości modeli wyliczających wartości odzyskiwalne ośrodków generujących przepływy pieniężne zidentyfikowanych w Jednostce Dominującej na zmiany stóp dyskontowych oraz na zmiany średniorocznej stopy tzw. wolnych przepływów pieniężnych w okresie prognozy przy braku zmian pozostałych czynników.

Jak to wskazano w tabeli powyżej, dla Segmentu Bankowość i Finanse zidentyfikowanego jako ośrodek generujący przepływy pieniężne w Jednostce Dominującej w modelu do analizy zastosowano stopę dyskonta równą 7,5%. Natomiast średnia roczna stopa zmiany przepływów pieniężnych zastosowana w modelu dla okresu od 2020 do 2024 wynosiła w tym segmencie 32,2%. Wartości analogicznych parametrów (tj. WACC i średnioroczny CAGR) zastosowanych w modelu dla Segmentu Administracji Publicznej wynosiły odpowiednio 7,5% oraz 21,4%. W modelu dla Segmentu Przedsiębiorstw z kolei zastosowano tę samą wysokość parametru WACC co w pozostałych segmentach oraz średnią ważoną stopę wzrostu wolnych przepływów pieniężnych równą 13,0%.

Jednocześnie dla Segmentu Administracji Publicznej oraz Segmentu Przedsiębiorstw zwracamy uwagę, że w związku z założeniem pozyskania kilku kontraktów o znaczącym udziale w planowanych przychodach z kluczowymi klientami tych segmentów przyjętym do prognoz na latach 2020-2024, zakończenie takiej współpracy lub utrata takich kontraktów będzie miała istotny wpływ na wyniki testu.

Segment Bankowość i Finanse	zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 923,7	2 821,9	2 734,7	2 659,2	2 593,1	2 534,9	2 483,2
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	366,1	264,3	177,1	101,6	35,6	(22,6)	(74,3)

Segment Bankowość i Finanse	zmiana wartości parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	-5%	-3%	-1%	0%	+1%	+3%	+5%
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 589,9	2 617,6	2 645,3	2 659,2	2 673,0	2 700,7	2 728,5
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	32,4	60,1	87,8	101,6	115,5	143,2	170,9

Segment Administracja Publiczna	zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 329,9	2 240,9	2 164,7	2 098,7	2 041,0	1 990,2	1 944,9
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	409,6	320,6	244,4	178,4	120,7	69,8	24,6

Segment Administracja Publiczna	zmiana wartości parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	+5%	-3%	-1%	0%	+1%	+3%	+5%
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	2 033,7	2 059,7	2 085,7	2 098,7	2 111,7	2 137,7	2 163,7
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	113,4	139,4	165,4	178,4	191,4	217,4	243,4

Segment Przedsiębiorstwa	zmiana wartości stopy dyskonta dla okresu rezydualnego (zmiana podana w punktach procentowych)						
	-1,5 p.p.	-1,0 p.p.	-0,5 p.p.	0,0 p.p.	+0,5 p.p.	+1,0 p.p.	+1,5 p.p.

Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	674,7	651,0	630,8	613,3	597,9	584,4	572,4
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	176,4	152,8	132,5	115,0	99,7	86,1	74,1
Segment Przedsiębiorstwa	zmiana wartości parametru FCFF w latach 2020-2024 (zmieniona o wartość procentową)						
	-5%	-3%	-1%	0%	+1%	+3%	+5%
Wartość bieżąca FCFF (w mln PLN)	595,1	602,4	609,6	613,3	616,9	624,1	631,4
Nadwyżka / Niedobór nad wartością księgową ośrodka (w mln PLN)	96,8	104,1	111,4	115,0	118,6	125,9	133,1

6.7. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Wybrane zasady rachunkowości

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami.

Inwestycje Grupy w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej ujmuje się początkowo według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej.

Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych skorygowane o korekty doprowadzające do zgodności z MSSF są podstawą wyceny posiadanych przez Grupę udziałów według metody praw własności. Dni bilansowe jednostek stowarzyszonych i Grupy są jednakowe.

Grupa przestaje stosować metodę praw własności w dniu, kiedy dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną oraz w sytuacji, gdy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej.

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia

Udziały we wspólnych przedsięwzięciach, gdzie Grupa sprawuje współkontrolę są ujmowane metodą praw własności. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto wspólnego przedsięwzięcia dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Podstawowe dane finansowe dotyczące inwestycji w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Dane jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mln PLN	mln PLN
Aktywa trwałe	251,2	176,5
Aktywa obrotowe	246,8	176,5
Zobowiązania długoterminowe	79,2	34,9
Zobowiązania krótkoterminowe	170,1	108,6
Aktywa netto	248,7	209,5
Wartość bilansowa inwestycji	145,0	111,5

Dane jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Przychody	475,3	270,9
Zysk operacyjny	14,9	12,9
Zysk/Strata netto	13,9	6,0
Udział w wyniku jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć	6,3	2,0

Ponadto, pozostałe dochody całkowite jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć za 12 miesięcy do 31 grudnia 2019 roku przypisane Jednostce Dominującej odpowiadają kwocie (2,0) mln PLN i dotyczą różnic kursowych z przeliczenia jednostek działających za granicą.

Wzrost poszczególnych wartości prezentowanych powyżej w porównaniu do odpowiednich okresów porównawczych wynika przede wszystkim z lepszych wyników spółek stowarzyszonych w Grupie AI i Grupie Formula.

Największą jednostką spośród jednostek konsolidowanych metodą praw własności jest pozostająca pod wspólną kontrolą spółka TSG IT Advanced Systems Ltd. (segment Grupa Formula). Pośród pozostałych spółek największe pod kątem wartości bilansowej inwestycji są: Nextbank Software Sp. z o.o. oraz Cyber Defense Africa (segment Asseco Poland) oraz Galvaniho 5, s.r.o. i Prvni Certifikacni Autorita a.s., (obie z Grupy ACE, segment Asseco International).

6.8. Jednostki z istotnymi udziałami niekontrolującymi

Wybrane zasady rachunkowości

Dla każdego nabycia jednostki zależnej Grupa wycenia wartość udziałów niekontrolujących na dzień nabycia stosując metodę proporcjonalnego udziału w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej lub metodę wartości godziwej.

W punkcie III niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zaprezentowano informacje dotyczące jednostek, w których Grupa posiada mniej niż 100% udział w kapitale zakładowym, wraz ze wskazaniem nazw tych jednostek, kraju, w którym są one zarejestrowane oraz informacją o udziale Grupy w ich kapitale zakładowym oraz głosach na walnym zgromadzeniu.

W ocenie Zarządu, jednostkami z indywidualnie istotnymi udziałami niekontrolującymi są: Grupa Matrix IT Ltd, Grupa Magic Software Enterprises Ltd, Grupa Sapiens International Corp. NV, Grupa Asseco South Eastern Europe S.A. oraz Grupa Asseco Central Europe, w skład której wchodzi m.in. Asseco Business Solutions. W przypadku pozostałych jednostek z udziałami niekontrolującymi, wartość indywidualnego udziału niekontrolującego nie przekraczała 2% wartości salda udziałów niekontrolujących, tym samym nie zostały one uznane za jednostki z istotnymi udziałami niekontrolującymi.

W poniższych tabelach zaprezentowano wybrane dane finansowe za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2019 roku i odpowiednie okresy porównawcze dotyczące jednostek, w których występuje indywidualnie istotny udział niekontrolujący. Dane te zaprezentowane są przed korektami konsolidacyjnymi, w tym wyłączeniami wzajemnymi.

Udział procentowy udziałów niekontrolujących	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Matrix IT Ltd *	87,61%	87,06%
Magic Software Enterprises Ltd *	88,50%	88,11%
Sapiens International Corp. NV *	87,85%	87,36%
Grupa ASEE	48,94%	48,94%
Grupa ACE	8,67%	7,19%

*Udział procentowy udziałów niekontrolujących uwzględniający udziały bezpośrednie w spółce Formula Systems (1985) oraz udziały pośrednie, odpowiednio w spółce Matrix IT Ltd, Magic Software Enterprises Ltd oraz Sapiens International Corp. NV.

Nazwa Grupy	Wartość bilansowa udziałów niekontrolujących*	
	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Grupa Formula**	1 611,3	1 374,1
Grupa ASEE	394,3	357,6
Grupa ACE	210,0	192,3
Pozostałe indywidualnie nieistotne	3,0	2,6
Razem	2 218,6	1 944,6

*Wartości bilansowe udziałów niekontrolujących przedstawiają wartość skorygowaną o przyznane opcje PUT udzielone akcjonariuszom/udziałowcom mniejszościowym.

** Wartość udziałów niekontrolujących Grupy Formula zawiera między innymi wartość udziałów niekontrolujących Grupy Matrix IT Ltd, Magic Software Enterprises Ltd oraz Sapiens International Corp. NV.

Nazwa Grupy	Wynik przynależny dla udziałów niekontrolujących		Dywidendy wypłacone do udziałów niekontrolujących	
	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Matrix IT Ltd	143,2	93,6	(75,8)	(69,0)
Magic Software Enterprises Ltd	71,2	65,2	(46,3)	(36,0)
Sapiens International Corp. NV	61,2	11,2	(22,6)	(19,0)
Grupa ASEE	45,4	32,0	(13,7)	(13,6)
Grupa ACE	48,2	41,0	(34,7)	(33,2)
Pozostałe indywidualnie nieistotne	11,8	17,4	(58,3)	(25,0)
Razem	381,0	260,4	(251,4)	(195,8)

	Matrix IT Ltd	Magic Software Enterprises Ltd	Sapiens International Corp. NV	Grupa ASEE	Grupa ACE
31 grudnia 2019 roku					
Aktywa trwałe	1 306,1	757,5	1 160,9	782,9	856,1
Aktywa obrotowe	1 948,2	770,5	635,7	468,5	511,6
<i>w tym środki pieniężne</i>	<i>504,7</i>	<i>311,1</i>	<i>251,8</i>	<i>199,7</i>	<i>157,1</i>
Zobowiązania długoterminowe	794,9	189,7	479,8	124,0	154,7
Zobowiązania krótkoterminowe	1 645,6	336,0	468,6	325,7	413,2
31 grudnia 2018 roku					
Aktywa trwałe	1 465,0	740,0	1 178,0	628,4	724,1
Aktywa obrotowe	1 480,0	793,0	553,0	361,9	464,7
<i>w tym środki pieniężne</i>	<i>306,0</i>	<i>328,0</i>	<i>243,0</i>	<i>164,8</i>	<i>154,1</i>
Zobowiązania długoterminowe	530,0	120,0	339,0	22,1	91,5
Zobowiązania krótkoterminowe	1 112,0	309,0	376,0	202,3	341,9

	Matrix IT Ltd	Magic Software Enterprises Ltd	Sapiens International Corp. NV	Grupa ASEE	Grupa ACE
Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019					
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	408,3	225,7	320,9	175,9	252,9
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(141,2)	(56,9)	(161,0)	(103,2)	(74,4)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	20,1	(155,4)	(114,3)	(25,0)	(142,8)
Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018					
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	137,0	89,0	110,0	121,2	151,5
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(130,0)	(82,0)	(93,0)	(43,5)	(59,7)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	8,0	41,0	(42,0)	(27,7)	(93,9)

6.9. Należności oraz aktywa z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości

Aktywa z tytułu umów z klientami to prawo do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które jednostka przekazała klientowi.

Aktywa z tytułu umów z klientami wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. W przypadku tych aktywów Grupa spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia, ale prawo do wynagrodzenia zależy od spełnienia warunków innych niż tylko upływ czasu, co odróżnia aktywa z tytułu umów od należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 14 do 30 dni, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego. Należności o odległych terminach płatności są ujmowane według wartości bieżącej oczekiwanej zapłaty w pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej.

Należności z tytułu dostaw niezafakturowanych to należności z tytułu usług, które zostały wykonane w okresie sprawozdawczym (Grupa spełniła swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia), ale za które do dnia bilansowego nie została wystawiona faktura sprzedaży. Na dzień bilansowy Grupa uznaje jednak, że ma bezwarunkowe prawo do otrzymania wynagrodzenia, dlatego klasyfikuje tę pozycję aktywów jako należności.

Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług

Do szacowania odpisu z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje podejście uproszczone wyceniając odpis z tytułu utraty wartości w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w horyzoncie życia należności. Grupa do oszacowania wartości tego odpisu stosuje macierz rezerw opracowaną na podstawie danych historycznych dotyczących spłat należności przez kontrahentów, skorygowanych w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości. W tym celu Grupa dzieli swoich klientów na homogeniczne zbiory i dokonuje statystycznej analizy wiekowej oraz analizy ściągłości należności w oparciu o dane z min. 2 lat wstecz.

Odpis z tytułu utraty wartości jest aktualizowany na każdy dzień sprawozdawczy.

Dla należności z tytułu dostaw i usług przeterminowanych powyżej 180 dni Grupa poza metodą statystyczną szacowania wartości odpisu z tytułu utraty wartości opartą o macierz rezerw stosuje także indywidualne podejście. Dla każdej należności z tytułu dostaw i usług, która jest przeterminowana o ponad 180 dni, a kwota tej należności jest istotna, kierownictwo stosuje profesjonalny osąd na podstawie analizy sytuacji finansowej kontrahenta oraz ogólnych warunków rynkowych.

Odpisy z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami zalicza się do działalności operacyjnej.

W przypadku pozostałych należności i innych aktywów finansowych Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Odpisy wartości pozostałych należności zalicza się do pozostałej działalności operacyjnej lub do działalności finansowej, jeśli należność powstała wskutek transakcji sprzedaży inwestycji lub innej działalności, której koszty i przychody co do zasady obciążają działalność finansową. Odpisy salda należności wynikającego z naliczonych odsetek zalicza się do kosztów finansowych.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego, całość lub odpowiednia część uprzednio dokonanego odpisu zwiększa wartość danego składnika aktywów.

Szacunki

Każdorazowo Grupa dokonuje profesjonalnego osądu polegającego na oszacowaniu stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur. Podobnie pewna doza szacunków i profesjonalnego osądu potrzebna jest przy dokonywaniu alokacji ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, co z kolei ma konsekwencję w rozpoznaniu należności/aktywów z tytułu umów z klientami.

Grupa szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartości należności i aktywów z tytułu umów z klientami zgodnie z nowymi wymogami MSSF 9 Instrumenty finansowe. W podejściu uproszczonym wymaga to analizy statystycznej, która z zasady wiąże się z dokonywaniem pewnych założeń i stosowaniem profesjonalnego osądu.

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda należności oraz salda aktywów z tytułu umów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	11,4	2 632,4	19,6	2 432,7
Należności zafakturowane	8,8	2 233,1	15,0	2 118,6
od jednostek powiązanych	-	19,0	-	4,5
od jednostek pozostałych	8,8	2 214,1	15,0	2 114,1
Należności niezafakturowane	2,6	474,9	4,6	381,7
od jednostek powiązanych	-	7,0	-	0,3
od jednostek pozostałych	2,6	467,9	4,6	381,4
Należności z tytułu leasingu operacyjnego	-	8,8	-	8,8
od jednostek powiązanych	-	-	-	-
od jednostek pozostałych	-	8,8	-	8,8
Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług	-	(84,4)	-	(76,4)
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	71,5	-	47,6
Należności budżetowe	-	34,5	-	37,3
Podatek VAT	-	19,5	-	19,9
Pozostałe	-	15,0	-	17,4
Pozostałe należności	98,9	73,4	107,9	39,1
Inne należności	98,9	87,3	107,9	51,8
Odpis aktualizujący inne należności nieściągalne (-)	-	(13,9)	-	(12,7)
Razem należności	110,3	2 811,8	127,5	2 556,7

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda aktywów z tytułu umów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa z tytułu umów z klientami (należności z wyceny bilansowej kontraktów IT)				
od jednostek powiązanych	-	0,3	-	1,5
od jednostek pozostałych	-	212,3	-	212,8
Razem aktywa z tytułu umów z klientami	-	212,6	-	214,3

Aktywa z tytułu umów z klientami wynikają z przewagi stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur.

Zmiana wartości aktywa z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Wartość aktywa z tytułu umów na dzień 1 stycznia	214,3	216,6
Przeklasyfikowanie składnika aktywów z tytułu umów z klientami w związku z nabyciem bezwarunkowego prawa do zapłaty	(369,7)	(316,6)
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury; zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń	366,6	313,3
Odpis z tytułu utraty wartości	0,6	(1,6)
Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	1,0	-
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	(0,2)	2,6
Wartość aktywa z tytułu umów z klientami na dzień 31 grudnia	212,6	214,3

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w punkcie 6.23 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Saldo innych należności obejmuje m.in. należności z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy (tj. zabezpieczenie pieniężne przekazane klientom, w celu pokrycia ewentualnych strat w przypadku niewywiązania się ze zobowiązań do realizacji kontraktów), należności z tytułu sprzedaży środków trwałych, należności z tytułu przekazanych kaucji oraz należności z tytułu sprzedaży akcji.

Na saldo należności z tytułu sprzedaży akcji składają się głównie odroczone płatności z tytułu sprzedaży przez Asseco Poland do kadry zarządzającej poszczególnych spółek akcji w tych spółkach. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo należności od managerów Formula Systems (1985) Ltd. wynosi 36,6 mln PLN, od managerów Asseco Central Europe wynosi 16,4 mln PLN, a od managerów Asseco South Eastern Europe 19,6 mln PLN.

Zapłata za sprzedaż akcji w spółce Asseco Central Europe została podzielona na 8 równych rat kapitałowych, z czego do dnia 31 grudnia 2019 roku cztery raty zostały spłacone. Pozostałe do spłaty raty będą płatne corocznie do dnia 31 maja danego roku. Spłata ostatniej raty została ustalona na dzień 31 maja 2023 roku. Cena sprzedaży akcji została zabezpieczona przez ustanowienie zastawu na akcjach każdego kupującego. Pomiędzy stronami transakcji oraz spółką Asseco Central Europe zostały zawarte umowy opcji put i call na zakup akcji.

Zapłata za sprzedaż akcji w Spółce Asseco South Eastern Europe została podzielona na 8 rat kapitałowych, płatnych corocznie do dnia 31 lipca danego roku. Spłata ostatniej raty kapitałowej została ustalona na dzień 31 lipca 2024 roku. Do dnia 31 grudnia 2019 roku zostały spłacone trzy raty kapitałowe. Cena sprzedaży akcji została zabezpieczona przez ustanowienie zastawu na akcjach każdego kupującego. Pomiędzy stronami transakcji zostały zawarte umowy opcji put i call na zakup akcji.

Zapłata za sprzedaż akcji w spółce Formula (2% sprzedane do CEO Grupy Formula) została odroczone w czasie na maksymalny okres 5 lat (tj. do dnia 23 sierpnia 2022 roku). Należność została podzielona na dwie transze, z których jedna płatna jest w dolarze (USD), druga zaś płatna jest w szeklu (NIS). Zarówno należność w NIS jak i należność w USD są oprocentowane według stałych stóp procentowych, które zostały skalkulowane w odniesieniu do rynkowych stóp odpowiednio LIBOR USD oraz TELBOR z marżą. Wcześniejsza spłata należności jest możliwa. Należność jest zabezpieczona poprzez zdeponowanie nieopłaconych akcji u powiernika. Do czasu zdeponowania akcji u powiernika dywidenda wypłacana przynależna tym akcjom będzie, zgodnie z mechanizmem przewidzianym w umowie, przekazywana przez powiernika do Asseco Poland S.A. tytułem spłaty należności.

Grupa posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem Zarządu, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe ponad poziom określony odpisem aktualizującym należności.

W poniższej tabeli zaprezentowano strukturę wiekową należności brutto (tj. bez odpisów i dyskonta) na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	mln PLN	%	mln PLN	%
Należności niewymagalne	1 780,0	65,2%	1 801,2	65,7%
Należności przeterminowane	948,2	34,8%	941,8	34,3%
Należności przeterminowane do 3 miesięcy	698,7	25,7%	709,1	25,9%
Należności przeterminowane od 3 do 6 miesięcy	134,5	4,9%	123,5	4,5%
Należności przeterminowane od 6 do 12 miesięcy	35,7	1,3%	41,7	1,5%
Należności przeterminowane pow.12 miesięcy	79,3	2,9%	67,5	2,4%
Razem należności z tytułu dostaw i usług brutto (przed odpisem)	2 728,2	100%	2 743,0	100%
Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług	(84,4)		(76,4)	
Wartość bilansowa należności z tytułu dostaw i usług	2 643,80		2 666,6	
Aktywa z tytułu umów z klientami	212,6		214,3	
Aktywa niewymagalne	212,6		214,3	

Grupa doszła do wniosku, że posiadane aktywa z tytułu umów z klientami nie są narażone na ryzyko kredytowe, w związku z tym nie ma konieczności tworzenia odpisów na oczekiwane straty kredytowe związane z tymi aktywami.

Do wszystkich pozostałych należności Grupa stosuje macierz rezerw dozwoloną przez MSSF 9. Na bazie analizy opartej o macierz tworzony jest odpis na oczekiwane straty kredytowe.

Zmiany wartości odpisu aktualizującego należności z tytułu dostaw i usług w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Odpis na dzień 1 stycznia	(76,4)	(82,1)
Utworzenie w trakcie okresu sprawozdawczego	(39,3)	(37,2)
Wykorzystanie w trakcie okresu sprawozdawczego	5,1	13,3
Rozwiązanie w trakcie okresu sprawozdawczego	29,4	31,8
Nabycie jednostek zależnych	(2,6)	-
Utrata kontroli nad jednostkami zależnymi	0,2	-
Różnice kursowe	(0,8)	(2,2)
Odpis na dzień 31 grudnia	(84,4)	(76,4)

6.10. Czynne rozliczenia międzyokresowe

Wybrane zasady rachunkowości

W rozliczeniach międzyokresowych kosztów wykazywane są wydatki poniesione do dnia bilansowego, które dotyczą przyszłych okresów (czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów) lub są związane z przyszłymi przychodami. W szczególności do rozliczeń międzyokresowych zaliczane są: (i) z góry opłacone usługi obce (w tym usługi utrzymania), które będą świadczone w następnych okresach, (ii) z góry zapłacone ubezpieczenia, prenumeraty, czynsze itp. oraz (iii) pozostałe wydatki poniesione w okresie a dotyczące przyszłych okresów.

Ponadto, Grupa ujmuje jako składnik aktywów koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem oraz koszty wykonania umowy z klientem, jeżeli Grupa spodziewa się, że te koszty odzyska.

Koszty umów z klientami

Koszty pozyskania umowy (doprowadzenia do zawarcia umowy) to dodatkowe (przyrostowe) koszty pozyskania umowy ponoszone przez Grupę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których Grupa nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Grupa ujmuje te koszty jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Okres amortyzacji aktywowanych kosztów z tytułu pozyskania umowy to okres, w którym Grupa wypełnia obowiązki świadczenia wynikające z tej umowy, a ujęcie w rachunku wyników zależy od miejsca powstania kosztu.

Z praktycznego punktu widzenia Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, tylko jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Grupę, wynosi jeden rok lub krócej.

Koszty wykonania umowy to koszty poniesione w związku z wykonywaniem umowy zawartej z klientem. Grupa ujmuje te koszty jako składnik aktywów, gdy nie są objęte zakresem innego standardu (np. MSR 2 Zapasy, MSR 16 Rzeczowe aktywa trwałe lub MSR 38 Wartości niematerialne), oraz gdy spełniają one wszystkie następujące kryteria:

- koszty te są bezpośrednio powiązane z umową lub z przewidywaną umową z klientem,
- koszty te prowadzą do wytworzenia lub ulepszenia zasobów Spółki, które będą wykorzystywane do spełnienia (lub do dalszego spełnienia) zobowiązań do wykonania świadczenia w przyszłości; oraz
- Grupa spodziewa się, że koszty te odzyska.

Koszty skapitalizowane na bilansie są następnie odnoszone do rachunku wyników co do zasady w linii kosztów własnych sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku na saldo czynnych rozliczeń międzyokresowych składały się następujące pozycje:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Przedpłacone usługi, w tym:	68,2	203,5	58,1	149,6
<i>usługi serwisowe i opłaty licencyjne</i>	66,2	164,2	52,0	125,0
<i>czynsze oraz uśrednienie rat z tytułu leasingu operacyjnego</i>	0,1	2,5	5,1	3,3
<i>ubezpieczenia</i>	0,2	5,4	0,1	4,0
<i>inne usługi</i>	1,7	31,4	0,9	17,3
Wydatki związane z realizacją usług, dla których nie ujęto jeszcze przychodów, w tym:	0,2	20,5	1,1	4,2
<i>Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem</i>	-	0,1	-	-
<i>Koszty wykonania umowy z klientem</i>	0,2	16,7	0,2	1,0
<i>Pozostałe koszty usług, dla których przychody nie zostały jeszcze ujęte</i>	-	3,7	0,9	3,2
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	-	18,9	-	14,7
Razem	68,4	242,9	59,2	168,5

6.11. Pozostałe aktywa

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa kwalifikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny określonych w MSSF 9:

- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite
- wyceniane w zamortyzowanym koszcie
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa dokonuje klasyfikacji składników aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych. Grupa dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

Na moment początkowego ujęcia Grupa klasyfikuje inwestycje w instrumenty kapitałowe (inne niż dotyczące inwestycji w spółki zależne i stowarzyszone), które nie są przeznaczone do obrotu oraz nie są notowane na aktywnym rynku, jako wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Grupa wycenia natomiast w wartości godziwej przez wynik finansowy instrumenty pochodne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe jednostek notowanych na aktywnym rynku.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej. W przypadku składników aktywów finansowych, które nie są zaklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy spółka może na moment początkowego ujęcia powiększyć ich wartość godziwą o koszty transakcyjne dające się bezpośrednio przypisać do ich nabycia.

Wycena po początkowym ujęciu

Wycena aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki: (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy; oraz (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie Grupa klasyfikuje: środki pieniężne i ekwiwalenty, pożyczki udzielone (spełniające test klasyfikacyjny SPPI), aktywa z tytułu umów z klientami, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności podlegające pod zakres MSSF 9.

Należności z tytułu dostaw i usług z terminem zapadalności poniżej 12 miesięcy są wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszone o ewentualny odpis z tytułu oczekiwanej straty. Należności długoterminowe podlegające pod zakres MSSF 9 są dyskontowane na dzień bilansowy.

Grupa wycenia aktywa finansowe w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Grupę w wyniku finansowym. Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Grupa ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki: (i) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz (ii) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty. Do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite Grupa klasyfikuje: obligacje skarbowe i korporacyjne oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe spółek nienotowanych na aktywnym rynku.

Przychody z tytułu odsetek z inwestycji w instrumenty dłużne ujmowane są przez Grupę w wyniku finansowym. Dywidendy z instrumentów kapitałowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, Grupa ujmuje jako przychód w wyniku finansowym.

Na moment zbycia inwestycji w instrumenty dłużne Grupa ujmuje skumulowane zyski/straty z wyceny w wyniku finansowym. Grupa na moment zaprzestania ujmowania inwestycji w instrumenty kapitałowe wycenianie w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite nie przenosi do wyniku finansowego skumulowanych zysków lub strat ujętych w pozostałych dochodach całkowitych związanych z wyceną tej inwestycji do wartości godziwej. Zyski i straty z wyceny mogą natomiast zostać przeniesione do innej pozycji w obrębie kapitału własnego, np. do zysków zatrzymanych.

Wycena aktywów finansowych w wartości godziwej przez wynik finansowy

Grupa ujmuje w wyniku finansowym zmiany wartości godziwych aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii aktywów finansowych. W wyniku finansowym ujmowane są również przychody z tytułu odsetek oraz dywidendy otrzymanych z instrumentów kapitałowych notowanych na aktywnym rynku.

Zaprzestanie ujmowania

Grupa wyłącza aktywa finansowe z ksiąg rachunkowych, w sytuacji, gdy: (i) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły, lub (ii) prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Utrata wartości aktywów finansowych

MSSF 9 wprowadza nową koncepcję szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Model strat poniesionych wynikający z MSR 39 zostaje zastąpiony modelem bazującym na stratach oczekiwanych.

Model strat oczekiwanych ma zastosowanie do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie oraz do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, z wyjątkiem inwestycji w instrumenty kapitałowe.

Grupa do szacowania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych stosuje następujące podejścia:

- podejście ogólne,
- podejście uproszczone.

Grupa stosuje podejście ogólne do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite oraz do aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem należności i aktywów z tytułu umów z klientami.

W podejściu ogólnym Grupa szacuje odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych na bazie 3-stopniowego modelu bazującego na zmianie ryzyka kredytowego aktywów finansowych od momentu ich początkowego ujęcia.

Jeżeli ryzyko kredytowe danych aktywów finansowych nie wzrosło znacznie od momentu początkowego ujęcia (stopień 1), Grupa szacuje odpis z tytułu utraty wartości w horyzoncie 12 miesięcy. W przypadku zidentyfikowania przez Grupę znacznego wzrostu ryzyka kredytowego aktywów finansowych (stopień 2 i 3), odpis z tytułu utraty wartości szacowany jest w horyzoncie życia aktywów finansowych.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa analizuje, czy wystąpiły przesłanki wskazujące na znaczny wzrost ryzyka kredytowego posiadanych aktywów finansowych.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywów z tytułu umów z klientami, Grupa stosuje uproszczone podejście i w związku z tym nie monitoruje zmian ryzyka kredytowego w trakcie życia, a odpis z tytułu utraty wartości wycenia w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w horyzoncie życia należności. Szczegóły dotyczące szacowania wartości odpisu zostały opisane w punkcie 6.9. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Szacunki

Zgodnie z wymogami MSSF 9 Instrumenty finansowe Grupa na każdy dzień bilansowy odpowiednio klasyfikuje i wycenia udzielone pożyczki, jak również dokonuje szacunków wielkości odpisów aktualizujących ich wartość. Na każdy dzień bilansowy dokonuje się wyceny pochodnych instrumentów finansowych do ich wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku, poza należnościami i środkami pieniężnymi opisanymi w innych notach, Grupa posiadała również zaprezentowane w tabeli poniżej pozostałe aktywa finansowe.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy, w tym:				
Kontrakty forward na waluty	5,2	1,4	2,4	1,8
Obligacje korporacyjne i skarbowe	4,2	-	4,3	-
Akcje spółek notowanych na aktywnym rynku	0,8	0,1	0,8	-
Pozostałe aktywa	6,1	-	10,3	-
	16,3	1,5	17,8	1,8
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite, w tym:				
Akcje spółek nienotowanych na aktywnym rynku	10,1	-	29,0	-
Obligacje korporacyjne	-	20,8	-	32,9
Pozostałe	-	86,9	-	-
	10,1	107,7	29,0	32,9
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:				
Weksle	-	11,8	-	3,2
Pozostałe instrumenty dłużne	4,9	0,1	4,8	0,1
Pożyczki, w tym				
udzielone podmiotom powiązanim	12,3	3,2	18,4	1,3
udzielone pracownikom	1,1	2,6	0,3	2,6
udzielone pozostałym podmiotom	93,0	18,5	104,3	16,5
lokaty terminowe	4,5	49,4	0,5	80,9
	115,8	85,6	128,3	104,6
Razem pozostałe aktywa finansowe	142,2	194,8	175,1	139,3

Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy obejmują transakcje typu „forward” na zakup i sprzedaż walut obcych, inwestycje w instrumenty kapitałowe notowane na aktywnym rynku oraz instrumenty pochodne. Wartość godziwa kontraktów „forward” jest na każdy dzień bilansowy określana przy użyciu modelu, dla którego dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio na rynkach aktywnych. Wartość godziwa portfela aktywów jest określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za te aktywa na aktywnych rynkach.

Inwestycje w podmioty notowane na aktywnym rynku są na każdy dzień bilansowy wyceniane do wartości godziwej na podstawie kursu zamknięcia notowań z dnia bilansowego. Zmiana z tytułu wyceny jest odnoszona w rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite to przede wszystkim obligacje korporacyjne posiadane przez spółkę Magic Software (5,5 mln USD) oraz inwestycje w instrumenty kapitałowe nienotowane na aktywnym rynku. W linii Pozostałe ujęta została kwota (22,9 mln USD) zapłacona przez Sapiens za nabycie spółki zależnej w Niemczech, nad którą kontrolę objęto dopiero w 2020 roku.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie obejmują udzielone pożyczki, depozyty, weksle oraz pozostałe instrumenty dłużne.

Pożyczki dla podmiotów powiązanych zostały udzielone na warunkach rynkowych.

Największą część salda pożyczek udzielonych pozostałym podmiotom stanowiła pożyczka udzielona spółce Matrix42 Service GmbH (dawniej: Blitz D14-310 GmbH). Udzielenie pożyczki związane było z transakcją sprzedaży spółki Matrix 42 AG, która miała miejsce w dniu 12 listopada 2015 roku. Wartość transakcji wyniosła 46,3 mln EUR, z czego kwota 21,7 mln EUR była płatna gotówką, zaś kwota 24,6 mln EUR została objęta umową

pożyczki zawartą pomiędzy Asseco Western Europe S.A. a Matrix42 Service GmbH. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo pożyczki wynosiło 90,8 mln PLN (95,7 mln PLN na 31 grudnia 2018 roku). Pożyczka jest oprocentowana na warunkach rynkowych, a termin jej spłaty został w umowie określony na 31 grudnia 2022 roku.

Dodatkowo w saldzie udzielonych pożyczek znajduje się również pożyczka na rzecz Śląskiej Sieci Metropolitalnej udzielona przez spółkę Asseco Data Systems S.A., której saldo na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 15,6 mln PLN. Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo to wynosiło 18,3 mln PLN.

Na saldo lokat terminowych składają się lokaty terminowe o pierwotnym terminie zapadalności dłuższym niż 3 miesiące.

Zmiany sposobu ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz zmiany w klasyfikacji instrumentów finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w Grupie nie dokonano zmian w sposobie ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej oraz nie wystąpiły przesunięcia instrumentów pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa aktywów finansowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku	Wartość bilansowa mln PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ mln PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ mln PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ mln PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Kontrakty forward na waluty	6,6	-	6,6	-
Obligacje korporacyjne i skarbowe	4,2	4,2	-	-
Akcje spółek notowanych na aktywnym rynku	0,9	0,9	-	-
Pozostałe aktywa	6,1	-	6,1	-
Razem	17,8	5,1	12,7	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez pozostałe dochody całkowite				
Akcje i udziały w spółkach nienotowanych na rynkach regulowanych	10,1	-	-	10,1
Obligacje korporacyjne	20,8	-	20,8	-
Pozostałe	86,9	-	-	86,9
Razem	117,8	-	20,8	97,0

- i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;
- ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;
- iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku	Wartość bilansowa mln PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ mln PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ mln PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ mln PLN
Aktywa finansowe wyceniane w wartościach godziwych przez wynik finansowy				
Zawarte kontrakty typu "forward"	4,2	-	4,2	-
Obligacje skarbowe i korporacyjne (notowane na aktywnym rynku)	4,3	4,3	-	-
Akcje spółek notowanych na aktywnym rynku	0,8	0,8	-	-
Pozostałe aktywa	10,3	-	10,3	-
Razem	19,6	5,1	14,5	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Akcje i udziały w spółkach nienotowanych na rynkach regulowanych	29,0	-	-	29,0
Obligacje skarbowe i korporacyjne	32,9	-	32,9	-
Razem	61,9	-	32,9	29,0

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

Na saldo pozostałych aktywów niefinansowych na dzień 31 grudnia 2019 oraz na dzień 31 grudnia 2018 składały się:

	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Zaliczki na dostawy środków trwałych i zapasów	13,3	9,1

6.12. Zapasy

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa dzieli zapasy na dwie kategorie: towary i części serwisowe (części zamienne oraz sprzęt komputerowy, który został nabyty w celu realizacji kontraktów na usługi utrzymania).

Zapasy są wyceniane przez Grupę według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Wartość początkowa części serwisowych jest odoszona w koszty liniowo na przestrzeni trwania kontraktu na usługi utrzymania, pod które części te zostały nabyte. Rozchód zapasów ujmowany jest za pomocą metody szczegółowej identyfikacji.

Na każdy dzień bilansowy Grupa analizuje czy wartość bilansowa zapasów jest wyższa lub równa cenie sprzedaży możliwej do uzyskania. Odpisy z tytułu aktualizacji wartości zapasów ujmowane są w kosztach operacyjnych.

W poniższej tabeli przedstawiono stan zapasów na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym:

Zapasy	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN
Sprzęt komputerowy, licencje obce oraz pozostałe towary do odsprzedaży	126,6	92,8
Sprzęt komputerowy, części zamienne oraz inne materiały utrzymywane w celu realizacji usług serwisowych/utrzymawczych	16,0	19,7
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(20,0)	(18,2)
Razem	122,6	94,3

Zmiany wartości odpisu aktualizującego zapasy w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Odpis aktualizujący wartość zapasów	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Odpis na dzień 1 stycznia	(18,2)	(15,5)
Utworzenie w trakcie okresu sprawozdawczego	(5,2)	(4,6)
Wykorzystanie w trakcie okresu sprawozdawczego	1,5	0,2
Rozwiązanie w trakcie okresu sprawozdawczego	5,4	1,9
Nabycie jednostek zależnych	(3,6)	-
Utrata kontroli nad jednostkami zależnymi	(0,1)	0,4
Różnice kursowe	0,2	(0,6)
Odpis na dzień 31 grudnia	(20,0)	(18,2)

6.13. Środki pieniężne

Wybrane zasady rachunkowości

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie, lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy oraz inne instrumenty o wysokim stopniu płynności.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. Dla potrzeb rachunku przepływów pieniężnych Grupa

przyjęła zasadę pomniejszania salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o wartość kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element finansowania bieżącej działalności oraz zastrzeżonych środków pieniężnych.

W tabeli poniżej zostały przedstawione salda środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym:

	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mln PLN	mln PLN
Środki pieniężne na rachunkach bankowych bieżących	1 528,7	1 208,0
Środki zgromadzone na rachunkach dotyczących split payment	8,5	1,9
Środki pieniężne w kasie	0,5	0,6
Lokaty krótkoterminowe (do 3 miesięcy)	615,1	589,1
Pozostałe ekwiwalenty środków pieniężnych	0,7	0,9
Razem saldo środków pieniężnych wykazanych w bilansie	2 153,5	1 800,5
Odsetki naliczone od środków pieniężnych	0,1	-
Kredyty w rachunku bieżącym wykorzystywane do bieżącego zarządzania płynnością	(35,4)	(33,0)
Razem saldo środków pieniężnych wykazane w rachunku przepływow pieniężnych	2 118,2	1 767,5

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są zakładane na okresy od jednego dnia do trzech miesięcy i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

6.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Wybrane zasady rachunkowości

Aktywa trwale i ich grupy uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji, gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Grupy do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwale sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: (i) wartości bilansowej lub (ii) wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Na saldo aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży na dzień 31 grudnia 2019 roku składa się wyłącznie jedna nieruchomość znajdująca się w posiadaniu Podkarpackiego Funduszu Nieruchomości Sp. z o.o. Nieruchomość ta jest dostępna do natychmiastowej sprzedaży w jej bieżącym stanie. Wartość godziwa nieruchomości nadal przewyższa wartość bilansową, tym samym na dzień 31 grudnia 2019 roku nie wystąpiły przesłanki utraty wartości przeklasyfikowanej nieruchomości

Na dzień 31 grudnia 2018 roku na saldzie znajdowało się kilka posiadanych przez Asseco Poland S.A. nieruchomości (grunty, nieruchomości lokalowe oraz budynki biurowe) oraz po jednej nieruchomości posiadanej przez Asseco Danmark A/S oraz Podkarpacki Fundusz Nieruchomości Sp. z o. o. Wszystkie te nieruchomości, poza opisaną powyżej, zostały sprzedane w ciągu 2019 roku.

6.15. Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym wynosił 83 000 303,00 PLN i był w całości opłacony. Na kapitał zakładowy składa się 83 000 303 sztuk akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 PLN każda. Jednostka Dominująca nie wyemitowała akcji uprzywilejowanych. Kapitał docelowy Jednostki Dominującej jest równy kapitałowi zakładowemu.

Kapitał zapasowy (zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych – KSH) został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad wartością nominalną, po pomniejszeniu o koszty emisji akcji oraz z zysków lat ubiegłych, które decyzją Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy Spółki zostały przeznaczone na kapitał zapasowy. Pozostała część kapitału zapasowego prezentowana jest w pozycji zysków zatrzymanych i dotyczy rozliczenia wyników z lat poprzednich zgodnie z KSH.

Polityka dywidendowa Jednostki Dominującej została opisana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym Asseco Poland S.A. za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku. W nocy 5.12. do jednostkowego sprawozdania zaprezentowano też zdolność dywidendową Jednostki Dominującej.

6.16. Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

Wybrane zasady rachunkowości

Grupa kwalifikuje zobowiązania finansowe do jednej z kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Według zamortyzowanego kosztu Grupa wycenia kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne. Pozostałe zobowiązania finansowe Grupa wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy, poza wyceną zobowiązań z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put), które rozliczone są zgodnie z MSSF 3.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki oraz papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji zobowiązań finansowych.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki oraz papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki lub emisji papierów dłużnych oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Grupa usuwa zobowiązania finansowe z bilansu wtedy, gdy zobowiązanie to przestało istnieć, tzn., gdy obowiązek wynikający z umowy został wypełniony, umorzony lub wygasł. Różnice pomiędzy wartością bilansową zobowiązania finansowego, które wygasło, a kwotą zapłaty z uwzględnieniem wszystkich przeniesionych aktywów niebędących środkami pieniężnymi ujmuje się w wyniku finansowym.

Zadłużenie Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zostało przedstawione w tabeli poniżej.

	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Kredyty bankowe	696,3	567,0	650,7	366,1
- w rachunku bieżącym	-	257,4	-	46,4
- nieodnawialne	696,3	309,6	650,7	319,7
Obligacje	666,4	118,9	432,0	209,9
Pożyczki	3,5	3,5	0,2	5,6
Razem	1 366,2	689,4	1 082,9	581,6

Łączne zadłużenie Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2019 roku z tytułu wszystkich zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz emisji papierów dłużnych wyniosło 2 055,6 mln PLN, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku była to kwota 1 664,5 mln PLN.

Kredyty w rachunku bieżącym na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Waluta kredytu	Efektywna stopa procentowa	Wartość zadłużenia na dzień 31 grudnia 2019 roku mln PLN	Maksymalna wysokość zadłużenia mln PLN	Wartość niewykorzystanych linii kredytowych mln PLN
EUR	Eonia + marża	4,2	15,7	11,5
	Euribor + marża	14,5	96,3	81,8
	Stała stopa %	6,7	35,3	28,6
NIS	Prime (Izrael) + marża	225,1	225,1	-
PLN	Wibor + marża	-	428,1	428,1
	Stała stopa %	-	150,0	150,0
MKD	Stała stopa %	-	0,2	0,2

USD	Stała stopa %	2,6	2,6	-
HUF	Bubor + marża	4,1	4,1	-
TRY	Stała stopa %	0,1	0,1	-
COP	Stała stopa %	0,1	0,1	-
		257,4	957,6	700,2

Waluta kredytu	Efektywna stopa procentowa	Wartość zadłużenia na dzień 31 grudnia 2018 roku mln PLN	Maksymalna wysokość zadłużenia mln PLN	Wartość niewykorzystanych linii kredytowych mln PLN
EUR	Eonia + marża	17,2	37,7	20,5
	Euribor + marża	1,1	48,6	47,5
	Stała stopa %	0,1	0,1	-
NIS	Prime (Izrael) + marża	6,8	6,8	-
PLN	Wibor + marża	5,8	704,4	698,6
	Stała stopa %	0,1	0,4	0,3
MKD	Stała stopa %	-	0,2	0,2
USD	Stała stopa %	8,7	8,7	-
HUF	Bubor + marża	-	4,0	4,0
DKK	Stała stopa %	-	2,9	2,9
RON	Euribor + marża	6,6	12,8	6,2
		46,4	826,6	780,2

Kredyty nieodnawialne na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Waluta kredytu	Efektywna stopa procentowa	31 grudnia 2019		31 grudnia 2018	
		Długoterminowe mln PLN	Krótkoterminowe mln PLN	Długoterminowe mln PLN	Krótkoterminowe mln PLN
EUR	Euribor + marża	25,7	28,6	14,0	12,3
	Stała stopa %	43,3	28,1	63,7	22,4
HRK/EUR	Euribor + marża	10,9	3,1	4,3	2,9
	Stała stopa %	2,6	1,7	-	-
NIS	Stała stopa %	613,3	248,0	516,1	249,2
PLN	Wibor + marża	-	-	45,5	19,6
USD	Stała stopa %	0,2	-	7,1	3,3
JVP	Stała stopa %	0,3	-	-	-
RON	Euribor + marża	-	-	-	10,0
COP	Stała stopa %	-	0,1	-	-
		696,3	309,6	650,7	319,7

Zadłużenie z tytułu wyemitowanych obligacji w Grupie pochodzi z dwóch spółek: Formula Systems oraz Sapiens International. Szczegóły dotyczące tego długu (seria A i B w Formula Systems, seria B w Sapiens International) zostały opisane w punkcie 6.16. skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok 2018.

Dodatkowo w roku 2019 roku spółka Formula Systems wyemitowała nową transzę obligacji serii C o łącznej wartości nominalnej 300 mln NIS. Nowo wyemitowane obligacje zabezpieczone zostały zastawami na akcjach spółek zależnych Formuli Systems. Wyemitowane obligacje oprocentowane są stałą stopą procentową 2,29% w skali roku, przy jednoczesnej półrocznej kapitalizacji odsetek.

Zadłużenie spółki Formula Systems z tytułu emisji obligacji na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosło 519,9 mln PLN.

Podział na krótko- i długoterminowe	Seria	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN	Efektywna stopa procentowa	Waluta
część długoterminowa	Seria A	152,6	174,1	2,38%	NIS
	Seria C	290,4	-	2,54%	NIS
część krótkoterminowa	Seria A	40,0	37,2	2,38%	NIS
	Seria B	-	130,5	3,65%	NIS/USD
	Seria C	36,9	-	2,54%	NIS
		519,9	341,8		

Spadek salda zadłużenia z tytułu obligacji Formula Systems serii B na dzień 31 grudnia 2019 roku w stosunku do stanu na 31 grudnia 2018 wynika z wykupu obligacji w wartości 43,0 mln PLN oraz konwersji pozostałej części obligacji tej serii na akcje zwykłe spółki, jak to zostało opisane w punkcie 3 do niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W 2018 roku spółka Sapiens International wyemitowała obligacje w serii B w ramach oferty publicznej oraz prywatnej o łącznej wartości 280 mln NIS. Podział obligacji na krótko i długoterminowe oraz salda na dzień 31 grudnia 2019 zostały zaprezentowane w poniższej tabeli.

Podział na krótko- i długoterminowe	Seria	31 grudnia 2019 mln PLN	31 grudnia 2018 mln PLN	Efektywna stopa procentowa	Waluta
część długoterminowa	Seria B	223,4	257,9	3,69%	NIS/USD
część krótkoterminowa	Seria B	42,0	42,2	3,69%	NIS/USD
		265,4	300,1		

Pożyczki otrzymane na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku zostały zaprezentowane w tabeli poniżej.

Waluta kredytu	Efektywna stopa procentowa	Termin wymagalności	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
			Długoterminowe mln PLN	Krótkoterminowe mln PLN	Długoterminowe mln PLN	Krótkoterminowe mln PLN
EUR	stała stopa %	I kwartał 2020	0,1	-	0,1	-
		II kwartał 2020	-	0,3	-	-
		IV kwartał 2020	0,5	-	-	-
		2021	0,6	0,3	0,1	-
		2022	1,5	0,4	-	-
		2030	0,8	-	-	-
NIS	stała stopa %	nieokreślony	-	-	-	1,9
		I kwartał 2020	-	2,1	-	-
PLN	stała stopa %	2019	-	-	-	3,7
UZS	Libor + marża	2020	-	0,2	-	-
CZK	stała stopa %	2021	-	0,1	-	-
		2022	-	0,1	-	-
			3,5	3,5	0,2	5,6

Aktywa zabezpieczające linie kredytowe:

Kategoria aktywów	Wartość netto aktywów		Kwota wykorzystanego kredytu zabezpieczonego aktywami	
	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2019	31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Grunty i budynki	110,2	205,4	2,1	56,7
Pozostałe środki trwałe	8,2	1,1	4,5	10,0
Inwestycje długoterminowe	1 683,6	768,7	583,5	320,4
Inne aktywa finansowe	3,0	-	1,8	-
Zapasy	2,5	3,3	-	-
Należności bieżące i przyszłe	47,0	42,1	4,0	-
Razem	1 854,5	1 020,6	595,9	387,1

Do części kredytów w bankach polskich, słowackich i izraelskich przypisano tzw. kowenanty, czyli obowiązek utrzymywania zdefiniowanych wskaźników finansowych na wymaganym przez bank poziomie. Wskaźniki dotyczą poziomu zadłużenia, np. stosunku zadłużenia do zysku EBITDA lub zadłużenia do kapitałów własnych, bądź uzyskiwania oczekiwanych wyników operacyjnych. W sytuacji, gdy dana spółka posiadająca tak obwarowany kredyt przestanie spełniać wymienione wymogi, bank stosuje sankcję w postaci podwyższenia marży kredytu. Jeśli bank uzna, że nowy poziom wskaźnika jest nie do zaakceptowania, może, w niektórych przypadkach, zaspokoić się z posiadanych zabezpieczeń. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku żadna ze spółek Grupy Asseco nie naruszyła wymogów zdefiniowanych w umowach kredytowych.

Wartość godziwa zobowiązań finansowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w Grupie nie wystąpiły przesunięcia w pozycjach zadłużenia pomiędzy poziomami hierarchii wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa kredytów i emisji papierów wartościowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku	Wartość bilansowa mln PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ mln PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ mln PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ mln PLN
Oprocentowane kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych				
Kredyty bankowe	1 263,3	-	-	1 263,3
- w rachunku bieżącym	257,4	-	-	257,4
- nieodnawialne	1 005,9	-	-	1 005,9
Obligacje	785,3	758,3	-	-
Pożyczki	7,0	-	-	7,0
Razem	2 055,6	758,3	-	1 270,3

i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;

ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;

iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku	Wartość bilansowa mln PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ mln PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ mln PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ mln PLN
Oprocentowane kredyty bankowe i emisje papierów wartościowych				
Kredyty bankowe	1 016,8	-	-	1 016,8
- w rachunku bieżącym	46,4	-	-	46,4
- nieodnawialne	970,4	-	-	970,4
Obligacje	641,9	641,9	-	-
Pożyczki	5,8	-	-	5,8

Razem	1 664,5	641,9	-	1 022,6
-------	---------	-------	---	---------

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

6.17. Zobowiązania z tytułu leasingu

Wybrane zasady rachunkowości

Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeżeli przekazuje prawo do kontroli zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Prawo do kontroli przechodzi na leasingobiorcę na mocy zawartej umowy, jeśli przez cały okres użytkowania dysponuje on łącznie:

- prawem do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów, oraz
- prawem do kierowania użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów.

Zobowiązania z tytułu leasingu – początkowe ujęcie

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżących opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe Grupa dyskontuje z zastosowaniem krańcowej stopy procentowej.

Opłaty leasingowe obejmują stałe płatności (w tym zasadniczo stałe opłaty leasingowe) pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe, zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, kwoty gwarantowanej wartości końcowej, ceny wykonania opcji kupna (jeżeli można z wystarczającą pewnością stwierdzić, że Grupa z tej opcji skorzysta) oraz kary pieniężne za wypowiedzenie umowy (jeżeli jest wystarczająca pewność, że Grupa skorzysta z tej opcji).

Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane od razu jako koszt okresu, w którym zaistniało zdarzenie lub warunek powodujący konieczność uiszczenia opłaty.

Zobowiązania z tytułu leasingu – późniejsza wycena

W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu pomniejszane jest o dokonane spłaty i powiększane o naliczane odsetki. Do naliczania odsetek Grupa stosuje krańcową stopę leasingobiorcy, która jest sumą wartości stopy wolnej od ryzyka (dla jej określenia spółki z Grupy stosują kwotowania odpowiednich instrumentów pochodnych - IRS lub stawek oprocentowania obligacji rządowych dla odpowiednich walut) oraz premii za ryzyko kredytowe spółek z Grupy, które kwantyfikowane jest na bazie dostępnej dla spółek z Grupy oferty marż dla kredytów inwestycyjnych odpowiednio zabezpieczonych na aktywach spółek.

W przypadku, gdy w umowie leasingowej dokonywana jest modyfikacja, zmianie ulega okres lub wysokość zasadniczo stałych opłat leasingowych lub następuje zmiana w zakresie osądu co do realizacji opcji kupna wynajmowanego aktywa, wówczas zobowiązanie z tytułu leasingu jest przeliczane, aby odzwierciedlić opisane zmiany. Aktualizacja wartości zobowiązania powoduje również konieczność odpowiedniej aktualizacji wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Okres leasingu dla umów z opcjami przedłużenia

Grupa ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu, łącznie z okresami objętymi opcją przedłużenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja zostanie zrealizowana, oraz okresami objętymi opcją wypowiedzenia leasingu, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że opcja nie zostanie wykonana.

Grupa ma możliwość, w ramach niektórych umów leasingu, wydłużyć okres trwania leasingu aktywów. Grupa stosuje osąd przy ocenie, czy istnieje wystarczająca pewność skorzystania z opcji przedłużenia. Oznacza to, że uwzględnia wszystkie istotne fakty i okoliczności, które stanowią zachętę ekonomiczną do jej przedłużenia lub karę ekonomiczną za jej nieprzedłużenie. Po dacie rozpoczęcia Grupa ponownie ocenia okres leasingu, jeśli wystąpi znaczące zdarzenie lub zmiana okoliczności pozostających pod jej kontrolą i wpływa na jej zdolność do wykonywania (lub niewykonywania) opcji przedłużenia (np. zmiana strategii biznesowej).

Okres leasingu dla umów na czas nieokreślony

Grupa posiada umowy leasingu zawarte na czas nieokreślony oraz umowy, które przekształciły się w umowy na czas nieokreślony, w których obie strony dysponują opcją wypowiedzenia. Ustalając okres leasingu, Grupa określa okres egzekwowalności umowy. Leasing przestaje być egzekwowalny, gdy zarówno leasingobiorca, jak i leasingodawca mają prawo wypowiedzenia umowy bez konieczności uzyskania zezwolenia drugiej strony bez ponoszenia kar większych niż nieznaczące. Grupa ocenia istotność szeroko rozumianych kar, tzn. poza kwestiami stricte umownymi bądź finansowymi, uwzględnia wszelkie inne istotne czynniki ekonomiczne zniechęcające do wypowiedzenia umowy (np. istotne inwestycje w przedmiocie leasingu, dostępność rozwiązań alternatywnych, koszty relokacji). Jeśli ani Grupa jako leasingobiorca, ani leasingodawca nie poniesie istotnej kary za wypowiedzenie (rozumianej szeroko), leasing przestaje być egzekwowalny i jego okres stanowi okres wypowiedzenia. Natomiast w sytuacji, gdy którakolwiek ze stron – zgodnie z profesjonalnym osądem – poniesie istotną karę za wypowiedzenie (rozumianą szeroko), Grupa określa okres leasingu jako wystarczająco pewny (czyli okres, co do którego można z wystarczającą pewnością założyć, że umowa będzie trwać).

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy

Grupa nie jest w stanie z łatwością ustalić stopy procentowej dla umów leasingowych, dlatego przy wycenie zobowiązania z tytułu leasingu stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy. Jest to stopa procentowa, jaką Grupa musiałaby zapłacić, aby na podobny okres, w tej samej walucie i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym.

Grupa jako leasingodawca

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem dotychczas stosowanej rachunkowości. Leasingodawca dalej ujmuje wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych co w latach poprzednich zasad klasyfikacji, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

Szacunki

Szacunki i profesjonalny osąd przy wdrożeniu MSSF 16

Wdrożenie i stosowanie MSSF 16 wymagało w Grupie dokonania różnego rodzaju szacunków oraz zaangażowania profesjonalnego osądu. Główny obszar, w którym miało to miejsce dotyczył oceny okresów leasingu, w umowach na czas nieokreślony oraz w umowach, w przypadku których Grupie przysługiwała opcja przedłużenia umowy. Przy ustalaniu okresu leasingu Grupa musiała rozważyć wszystkie fakty i okoliczności, w tym istnienie zachęt ekonomicznych do skorzystania lub nie z opcji przedłużenia umowy oraz z ewentualnej opcji jej wypowiedzenia. Ustalając okres leasingu Grupa brała również pod uwagę wartość nakładów poniesionych na przystosowanie leasingowanego aktywa do indywidualnych potrzeb, a w przypadku najmu nieruchomości – wielkość rynku w danej lokalizacji i specyfikę wynajmowanej nieruchomości.

Klasyfikacja umów leasingowych (Grupa jako leasingodawca)

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjny lub finansowy w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przedmiotem umów leasingu, w których Grupa jest leasingobiorcą, są:

- nieruchomości,
- samochody,
- sprzęt IT oraz inne aktywa

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku. Dane na dzień 31 grudnia 2018 ujęte zostały zgodnie z zapisami MSR 17 (jak to zostało opisane w punkcie 2.5 do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) i reprezentują zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku natomiast zobowiązanie leasingowe obejmuje już zarówno zobowiązanie z umów rozpoznawanych dotychczas jako leasing finansowy, jak i zobowiązanie z umów leasingu uznawanego zgodnie z MSR 17 za operacyjny, w tym także zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów, które również spełniają definicję leasingu zgodnie z MSSF 16.

Zobowiązania z tytułu leasingu	31 grudnia 2019 roku (MSSF 16)		31 grudnia 2018 roku (MSR 17)	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN
Leasing nieruchomości	436,1	193,2	20,3	22,9
Leasing środków transportu	29,7	18,4	8,7	4,8
Leasing sprzętu IT i pozostałych aktywów	6,5	5,1	3,1	1,2
	472,3	216,7	32,1	28,9

Leasing nieruchomości

Przyszłe minimalne przepływy pieniężne oraz zobowiązanie wynikające z umowy leasingu nieruchomości przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2019 roku mln PLN	31 grudnia 2018 roku mln PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	204,8	24,7
w okresie 1-5 lat	331,8	20,9
w okresie dłuższym niż 5 lat	260,7	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	797,3	45,6
Przyszłe koszty odsetkowe	168,0	2,4
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego		
w okresie krótszym niż 1 rok	193,2	22,9
w okresie 1-5 lat	306,1	20,3
w okresie dłuższym niż 5 lat	130,0	-
Zobowiązanie z tyt. leasingu	629,3	43,2

Efektywna stopa procentowa z tytułu leasingu nieruchomości (ujętego zgodnie z MSSF 16) na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 3,49%, a efektywna stopa procentowa z tytułu leasingu finansowego nieruchomości (ujętego zgodnie z MSR 17) na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 6,0%.

Leasing samochodów, sprzętu IT i pozostałych aktywów

Łączne przyszłe przepływy pieniężne oraz zobowiązania wynikające z umów leasingu samochodów, sprzętu IT i innych aktywów przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2019 roku mln PLN	31 grudnia 2018 roku mln PLN
Minimalne opłaty leasingowe		
w okresie krótszym niż 1 rok	24,1	5,4
w okresie 1-5 lat	36,2	11,8
w okresie dłuższym niż 5 lat	2,4	-
Przyszłe minimalne płatności leasingowe	62,7	17,2
Przyszłe koszty odsetkowe	3,0	0,9
Wartość bieżąca zobowiązania leasingowego		
w okresie krótszym niż 1 rok	23,5	5,7
w okresie 1-5 lat	33,9	10,6
w okresie dłuższym niż 5 lat	2,3	-
Zobowiązanie z tyt. leasingu	59,7	16,3

W poniższej tabeli zaprezentowano kwoty dotyczące kosztów z leasingu ujęte w rachunku zysków i strat za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku:

Kwoty dotyczące leasingu ujęte w rachunku zysków i strat	nota	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 roku mln PLN
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	<u>6.3</u>	(197,7)
Koszty odsetek z tytułu zobowiązań z tytułu leasingu	<u>5.4</u>	(26,3)
Koszty związane z leasingiem aktywów o niskiej wartości		(0,9)
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym		(23,7)
Przychody z podnajmu (subleasingu) aktywów z tytułu prawa do użytkowania	<u>5.3</u>	2,8
Razem		(245,8)

6.18. Pozostałe zobowiązania finansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu opcji put to zobowiązania z tytułu umów zawartych z akcjonariuszami lub udziałowcami niekontrolującymi w spółkach zależnych. Na bazie takich umów powstaje obowiązek nabycia przez Grupę instrumentów kapitałowych ujmowany w wysokości szacunkowej wartości przyszłego zobowiązania nawet wtedy, gdy obowiązek ten jest uwarunkowany wykonaniem przez drugą stronę prawa przedstawienia do wykupienia (np. w sytuacji, w której udziałowcy niekontrolujący mają prawo przedłożyć jednostce dominującej do zakupu akcje jednostki zależnej). Jeśli warunki kontraktu nie przewidują przeniesienia na spółkę dominującą korzyści wynikających z prawa własności instrumentu kapitałowego objętego opcją put, na każdy dzień bilansowy następuje w Grupie reklasyfikacja udziału niekontrolującego, do którego nadal alokowana jest część wyniku finansowego przypadająca na udziały niekontrolujące, na zobowiązanie finansowe, tak jakby nabycie instrumentu kapitałowego objętego opcją put miało miejsce na ten dzień. Zmiana reklasyfikowanej kwoty jest ujmowana bezpośrednio w kapitałach Grupy w pozycji „Transakcje na udziałach niekontrolujących”.

Jeśli warunki kontraktu przewidują przeniesienie na spółkę dominującą korzyści wynikających z prawa własności instrumentu kapitałowego objętego opcją put (z ang. present ownership), na dzień objęcia kontroli oraz na każdy kolejny dzień bilansowy nie jest rozpoznawany udział niekontrolujący wynikający z instrumentów kapitałowych będących przedmiotem opcji. Tym samym połączenie jest rozliczane tak, jakby na dzień objęcia kontroli jednostka dominująca nabyła udział w kapitale jednostki zależnej powiększony o udział będący przedmiotem opcji put. Zobowiązanie wynikające z opcji put jest na każdy dzień bilansowy wyceniane do wartości godziwej, a zmiany w szacunkach są odnoszone do rachunku zysków i strat (w działalności finansowej). Udział w wyniku przypadający na udział w kapitale będący przedmiotem opcji jest alokowany do jednostki dominującej, a wszelkie wypłaty dywidendy na rzecz podmiotów niekontrolujących ujmowane są w kosztach finansowych.

Odroczone płatności za nabycie udziałów

Zobowiązania z tytułu odroczonej płatności za nabycie udziałów ujmowane są w wartości bieżącej ustalonej zapłaty i powiększają wartość ceny nabycia pakietu kontrolnego.

Warunkowe płatności za nabycie udziałów

Zobowiązania z tytułu warunkowej płatności za nabycie udziałów ujmowane są w wartości oczekiwanej przewidywanej zapłaty i powiększają wartość ceny nabycia pakietu kontrolnego. W przeciwieństwie do płatności odroczonej ich wartość zmienia się na każdy dzień bilansowy ze względu na zmiany prawdopodobieństwa realizacji warunków ustalonych w umowie ze stroną sprzedającą. Zmiana wartości zobowiązań z tytułu warunkowych płatności za pakiet kontrolny ujmowana jest odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego w części dotyczącej działalności finansowej.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności.

Szacunki

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa ujęła zobowiązania z tytułu przyszłych płatności warunkowych na rzecz strony sprzedającej pakiet kontrolny w spółkach zależnych oraz zobowiązania z tytułu opcji put przyznanych dla udziałowców niekontrolujących. Ustalenie wartości tych zobowiązań wymagało oszacowania wartości przyszłych wyników finansowych spółek.

Zobowiązania finansowe	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Zobowiązanie do wypłaty dywidendy	-	22,3	-	15,6
Zobowiązania z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiet kontrolny	83,7	61,1	22,2	27,8
Zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put)	159,4	181,4	157,8	154,8
Pozostałe zobowiązania finansowe	3,8	0,1	0,3	1,1
	246,9	264,9	180,3	199,3

Zobowiązania z tytułu dywidend na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku to zobowiązania do wypłaty dywidendy na rzecz udziałowców niekontrolujących spółek zależnych lub pośrednio zależnych od Jednostki Dominującej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku, Grupa posiadała szacunkowe zobowiązanie z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiety kontrolne akcji/udziałów. Wartość powyższych zobowiązań została oszacowana z wykorzystaniem formuły liczenia ceny zdefiniowanej w umowach nabycia pakietu kontrolnego, zazwyczaj iloczynu zysku spółki za wskazany w umowie okres i określonego w umowie współczynnika. W poniższej tabeli zaprezentowano zobowiązanie z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiet kontrolny na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Zobowiązania z tytułu odroczonej i/lub warunkowej płatności za pakiet kontrolny	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku <i>przekształcone</i>
	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania wynikające z akwizycji dokonanych przez Asseco Poland S.A. na rynku międzynarodowym	6,9	-
Zobowiązania wynikające z akwizycji w ramach segmentu Asseco International	38,4	6,0
Zobowiązania wynikające z akwizycji w ramach segmentu Formula Systems	99,5	44,0
	144,8	50,0

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała zobowiązania z tytułu nabycia udziałów niekontrolujących w spółkach zależnych (opcje put). Wartość niniejszych zobowiązań została oszacowana z wykorzystaniem formuły liczenia ceny zdefiniowanej w umowach opcyjnych, jakie Grupa przyznała udziałowcom niekontrolującym, tj. iloczynu zysku spółki za wskazany w umowie okres i określonego w umowie współczynnika.

W poniższej tabeli zaprezentowano zobowiązanie z tytułu opcji dla udziałowców niekontrolujących spółek na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Zobowiązania z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (opcje put)	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania spółek z segmentu Asseco Poland	61,2	57,3
Zobowiązania spółek z segmentu Asseco International	72,0	45,4
Zobowiązania spółek z segmentu Formula Systems	207,6	209,9
	340,8	312,6

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa zobowiązań finansowych nie odbiegała istotnie od ich wartości księgowej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku	Wartość bilansowa mln PLN	Poziom 1 ⁱ⁾ mln PLN	Poziom 2 ⁱⁱ⁾ mln PLN	Poziom 3 ⁱⁱⁱ⁾ mln PLN
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązanie do wypłaty dywidendy	22,3	-	-	22,3
Zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów/akcji - płatności odroczone i warunkowe za pakiet kontrolny	144,8	-	-	144,8
Zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (put options)	340,8	-	-	340,8
Pozostałe zobowiązania finansowe	3,9	-	3,9	-
Razem	511,8	-	3,9	507,9

i. wartość godziwa określana na podstawie cen giełdowych oferowanych za identyczne aktywa na rynkach aktywnych;

ii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych;

iii. wartość godziwa określana przy użyciu modeli, dla których dane wsadowe nie są obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio na rynkach aktywnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku przekształcone	Wartość bilansowa mln PLN	Poziom 1 ¹⁾ mln PLN	Poziom 2 ²⁾ mln PLN	Poziom 3 ³⁾ mln PLN
Zobowiązania finansowe				
zobowiązanie do wypłaty dywidendy	15,6	-	-	15,6
zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów/akcji - płatności odroczone i warunkowe za pakiet kontrolny	50,0	-	-	50,0
zobowiązanie z tytułu nabycia udziałów mniejszościowych w spółkach zależnych (put options)	312,6	-	-	312,6
pozostałe zobowiązania finansowe	1,4	-	1,4	-
Razem	379,6	-	1,4	378,2

Opisy poziomów wartości godziwej są identyczne jak ujawnione pod tabelą powyżej.

6.19. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, zobowiązania budżetowe oraz pozostałe zobowiązania

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług dotyczące działalności operacyjnej są ujmowane i wykazywane według kwot wymaganej zapłaty. Zobowiązania te wynikają z dostaw i usług, na które spółki z Grupy otrzymały faktury oraz takich, które nie zostały zafakturowane, ale które w ocenie zarządów spółek są wysoce prawdopodobne i dla których możliwe było precyzyjne określenie ich wysokości.

Zobowiązania budżetowe to zobowiązania z tytułu podatków i danin publicznych oraz ubezpieczeń społecznych i ceł. Zobowiązania te ustala się w kwocie wymaganej zapłaty zgodnie z przepisami obowiązującymi w krajach, w których działalność prowadzą spółki z Grupy.

Zobowiązania z tytułu kar umownych projektowych

Kary umowne projektowe stanowią wynagrodzenie za niespełnienie lub nieprawidłowe spełnienie obowiązku świadczenia i wynikają z umowy z klientem raczej niż z ustawodawstwa danego kraju.

Kary umowne projektowe są zmiennym elementem wynagrodzenia i pomniejszają cenę transakcyjną, a zobowiązanie z tytułu kar umownych projektowych jest rodzajem zobowiązania do zwrotu wynagrodzenia, nie jest natomiast zobowiązaniem z tytułu umowy z klientami.

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania wobec pracowników z tytułu niewypłaconych na dzień bilansowych wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu zakupów środków trwałych i wartości niematerialnych oraz inne zobowiązania.

Struktura zobowiązań Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 została przedstawiona w tabeli poniżej:

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz kar umownych, w tym:	2,6	983,5	7,5	938,2
Zobowiązania zafakturowane	1,4	662,7	-	736,0
od jednostek powiązanych	-	0,8	-	2,1
od jednostek pozostałych	1,4	661,9	-	733,9
Zobowiązania niezafakturowane	1,2	318,9	7,5	202,2
od jednostek powiązanych	-	0,7	-	0,1
od jednostek pozostałych	1,2	318,2	7,5	202,1
Zobowiązania z tytułu kar umownych	-	1,9	-	-
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	-	89,5	-	73,7
Zobowiązania budżetowe	-	231,0	-	204,8
Podatek od wartości dodanej (VAT)	-	126,5	-	119,6
Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	-	50,1	-	41,6
Ubezpieczenia społeczne	-	47,2	-	35,1

Podatek u źródła	-	1,7	-	2,5
Pozostałe	-	5,5	-	6,0
Pozostałe zobowiązania	7,8	372,8	5,6	314,3
Zobowiązania wobec pracowników (w tym z tytułu wynagrodzeń)	-	333,3	-	284,6
Inne zobowiązania	7,8	39,5	5,6	29,7
Razem	10,4	1 676,8	13,1	1 531,0

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane. Transakcje z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 6.23 not objaśniających do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

6.20. Zobowiązania z tytułu umów z klientami

Wybrane zasady rachunkowości:

Zobowiązania z tytułu umów z klientami to obowiązki jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr i usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Od momentu wdrożenia w Grupie MSSF 15 tj. od dnia 1 stycznia 2018 roku w ramach zobowiązań z tytułu umów z klientami prezentowane są zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu nierozliczonych na dzień bilansowy licencji z prawem do dostępu, a także przyszłe przychody z tytułu usług takich jak opieka informatyczna (utrzymanie), które są rozliczane w czasie.

Ze względu na dużą różnorodność zobowiązań do wykonania świadczenia trudno jest określić jeden moment, w którym Grupa co do zasady spełnia swoje zobowiązania do wykonania świadczenia. Najczęściej w przypadku kontraktów na wdrożenie kompleksowego systemu IT oraz kontraktów utrzymaniowych Grupa spełnia swoje zobowiązania podczas świadczenia usług dla klientów. W przypadku świadczenia polegającego na dostarczeniu do klienta licencji na oprogramowanie (z prawem do korzystania) Grupa uznaje zobowiązanie do wykonania świadczenia za spełnione w momencie udzielenia licencji, ale nie wcześniej niż w początkiem okresu, w którym klient może zacząć korzystać z tego oprogramowania (najczęściej w momencie przekazania klucza licencyjnego), co w ocenie Grupy jest jednoznaczne z przekazaniem klientowi kontroli nad licencją.

Szacunki:

Każdorazowo Grupa dokonuje profesjonalnego osądu i szacunku wartości stopnia zaawansowania realizacji kontraktów wdrożeniowych w stosunku do wystawionych faktur i alokacji ceny transakcyjnej.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT, w tym:	-	57,0	-	32,2
Od jednostek powiązanych	-	9,7	-	-
Od jednostek pozostałych	-	47,3	-	32,2
Rozliczenia międzyokresowe przychodów dot. projektów IT, w tym:	57,7	570,3	32,3	418,9
Usługi serwisowe i opłaty licencyjne	57,7	513,5	32,3	367,6
Pozostałe przedpłacone usługi	-	56,8	-	51,3
Razem zobowiązania z tytułu umów z klientami	57,7	627,3	32,3	451,1

W tabeli poniżej wyjaśniono zmianę wartości zobowiązań z tytułu umów z klientami w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019
	mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	483,4
Wystawienie faktur ponad zrealizowany obowiązek świadczenia	716,0
Realizacja nowych obowiązków świadczeń bez wystawienia faktury;	(534,3)

zmiana wartości szacunkowej ceny transakcyjnej, inne zmiany założeń	
Objęcie kontroli nad podmiotami zależnymi	3,0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	16,9
Wartość zobowiązań z tytułu umów z klientami na dzień 31 grudnia 2019 roku	685,0

6.21. Rezerwy

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Kontrakty uciążliwe

Grupa rozpoznaje rezerwy na umowy rodzące obciążenia, jeżeli nieuniknione całkowite koszty wypełnienia obowiązków przewyższają możliwe do uzyskania korzyści.

Kontraktem uciążliwym jest umowa z klientem, w której łączna kwota przychodów jest niższa niż całkowita łączna wartość kosztów obcych (COGS) oraz kosztów wytworzenia.

W przypadku rozpoznania kontraktu uciążliwego (rozpoznanie to może nastąpić w dowolnym momencie trwania kontraktu), cała przewidywana do poniesienia strata na kontakcie powinna być od razu ujęta jako koszt bieżącego okresu (poprzez utworzenie rezerwy na oczekiwaną stratę).

Weryfikacja stanu rezerwy na kontrakty uciążliwe dokonywana jest na każdy dzień bilansowy (na dany dzień bilansowy wartość rezerwy powinna być równa różnicy pomiędzy całą planowaną stratą na kontrakcie a stratą zrealizowaną do dnia bilansowego), w efekcie czego może nastąpić zwiększenie lub zmniejszenie rezerwy.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwa na naprawy gwarancyjne tworzona jest na pokrycie przyszłych przewidywanych kosztów realizacji zobowiązań gwarancyjnych lub serwisowych wynikających z realizowanych kontraktów IT, o ile zobowiązania do świadczenia gwarancji spełniają, w rozumieniu MSSF 15, definicję gwarancji standardowej.

Jeżeli gwarancja spełnia definicję usługi (jest gwarancją ponadstandardową w rozumieniu MSSF 15) tj. gwarancja ma zakres szerszy niż tylko zapewnienie klienta, że dany produkt/usługa jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją, nie są na nią tworzone rezerwy. Świadczenie gwarancji ponadstandardowej jest bowiem zobowiązaniem do wykonania usługi i jako takie powinno być ujęte w przychodach ze sprzedaży, nie zaś w kategorii rezerw.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne (dotycząca gwarancji standardowej) jest zawiązywana w następujących przypadkach:

- (i) z klientem nie została podpisana umowa na usługi utrzymaniowe, lub
- (ii) zakres umowy utrzymaniowej nie pokrywa całości oczekiwanych kosztów związanych z realizacją zobowiązań gwarancyjnych, lub
- (iii) zakres gwarancji producenta dla odsprzedawanego sprzętu jest węższy od gwarancji, do jakiej spółka z Grupy zobowiązała się w umowie z klientem.

Wartość rezerwy rozpoznawana na dzień bilansowy jest współmierna ze stanem realizacji kontraktu IT.

Koszty związane ze świadczeniem usług wynikających ze zobowiązania gwarancyjnego pomniejszają w momencie ich ponoszenia wartość zawiązywanej rezerwy. Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje weryfikacji wysokości zawiązywanej rezerwy na naprawy gwarancyjne. Jeśli faktyczna realizacja zobowiązania lub przewidywane przyszłe koszty są niższe/wyższe niż zakładano w momencie początkowego ujęcia rezerwy, rezerwa jest odpowiednio obniżana/zwiększana tak, aby odzwierciedlić bieżące oczekiwania Grupy, co do kosztów realizacji zobowiązania gwarancyjnego w przyszłych okresach.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Grupy mają prawo do odpraw emerytalnych. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od przepisów prawa pracy, które obowiązują w poszczególnych krajach, w których działają spółki z Grupy. Spółki z Grupy tworzą rezerwę na świadczenia po okresie zatrudnienia w oparciu o wyliczenia dokonane przez niezależnych aktuariuszów, wykonane przy zastowaniu założeń specyficznych dla danej spółki i danego kraju. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Rezerwy na kary umowne

W rezerwach na kary umowne ujmowane są rezerwy na kary umowne nieprojektowe, czyli rezerwy dotyczące kar niezwiązanych bezpośrednio z realizacją obowiązku świadczenia i stanowiących raczej wynagrodzenie za szkodę

(odszkodowanie) niż niespełnienie obowiązku świadczenia. Potencjalna wysokość kar umownych nieprojektowych oraz moment ich wystąpienia nie jest Grupie znany. Źródłem kar nieprojektowych są raczej przepisy prawa niż umowa i przewidziane w niej kary umowne. Kary umowne projektowe, czyli wynikające z niespełnienia lub nieprawidłowego wykonania obowiązku świadczenia, prezentowane są w pozycji "Zobowiązania z tytułu kar umownych" (nota 6.19).

Rezerwy na kary umowne prezentowane są w Pozostałych rezerwach.

Rezerwy na ryzyka spraw sądowych i pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy obejmują głównie rezerwy na toczące się postępowania sądowe i tworzone są na bazie dostępnych informacji, w tym zwłaszcza opinii prawników i niezależnych ekspertów. Grupa tworzy rezerwy w przypadku, gdy na koniec okresu sprawozdawczego na Grupie ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych, który można wiarygodnie oszacować i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zmiany stanu rezerw w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Rezerwy	Naprawy gwarancyjne mln PLN	Koszty związane z toczącymi się sprawami sądowym mln PLN	Świadczenia po okresie zatrudnienia mln PLN	Rezerwa na ryzyka podatkowe mln PLN	Pozostałe rezerwy mln PLN	Ogółem mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku - opublikowane	4,3	1,3	41,1	30,5	36,1	113,3
Wpływ MSSF 16 na bilans otwarcia	-	-	-	-	0,1	0,1
Na dzień 1 stycznia po uwzględnieniu wpływu MSSF 16	4,3	1,3	41,1	30,5	36,2	113,4
Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	-	-	6,9	-	0,3	7,2
Utworzone w trakcie okresu sprawozdawczego	5,4	1,6	5,5	7,7	6,1	26,3
Wykorzystane w trakcie okresu sprawozdawczego	(1,2)	(0,8)	(2,1)	-	(13,6)	(17,7)
Rozwiązane w trakcie okresu sprawozdawczego	(3,2)	(0,5)	(0,2)	-	(4,4)	(8,3)
Zmiana dyskonta	-	-	0,1	-	0,9	1,0
Zmiana prezentacji	-	-	-	-	(3,4)	(3,4)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-	2,6	0,2	(0,2)	2,6
Na dzień 31 grudnia 2019 roku, w tym:	5,3	1,6	53,9	38,4	21,9	121,1
Krótkoterminowe 31 grudnia 2019 roku	5,1	1,5	1,3	10,6	20,7	39,2
Długoterminowe 31 grudnia 2019 roku	0,2	0,1	52,6	27,8	1,2	81,9
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	4,3	1,3	41,1	30,5	36,1	113,3
Krótkoterminowe 1 stycznia 2019 roku	4,2	1,1	1,3	10,5	28,3	45,4
Długoterminowe 1 stycznia 2019 roku	0,1	0,2	39,8	20,0	7,8	67,9

Rezerwy na ryzyka podatkowe na dzień 31 grudnia 2019 roku pochodziły w całości z Grupy Formula, w tym w znaczącej większości z Grupy Sapiens, która też zawiązała dodatkową rezerwę w trakcie 2019 roku na kwotę 2,0 mln USD (7,7 mln PLN).

Zmiany rezerw w okresie porównawczym wyglądały następująco:

Rezerwy	Naprawy gwarancyjne mln PLN	Koszty związane z toczącymi się sprawami sądowym mln PLN	Świadczenia po okresie zatrudnienia mln PLN	Rezerwa na ryzyka podatkowe mln PLN	Pozostałe rezerwy mln PLN	Ogółem mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	4,4	2,9	41,3	21,4	39,3	109,3

Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	-	-	1,6	-	6,0	7,6
Utworzone w trakcie okresu sprawozdawczego	4,1	-	4,5	10,7	11,5	30,8
Wykorzystane w trakcie okresu sprawozdawczego	(1,8)	(0,2)	(2,4)	(3,2)	(18,4)	(26,0)
Rozwiązane w trakcie okresu sprawozdawczego	(2,3)	(1,4)	(1,6)	-	(3,3)	(8,6)
Zmiana dyskonta	-	-	(1,1)	-	1,6	0,5
Zmiana prezentacji	(0,2)	-	(1,4)	-	(0,7)	(2,3)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0,1	-	0,2	1,6	0,1	2,0
Na dzień 31 grudnia 2018 roku, w tym:	4,3	1,3	41,1	30,5	36,1	113,3
Krótkoterminowe 31 grudnia 2018 roku	4,2	1,1	1,3	10,5	28,3	45,4
Długoterminowe 31 grudnia 2018 roku	0,1	0,2	39,8	20,0	7,8	67,9

Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych dotyczy obsługi serwisu gwarancyjnego producentów sprzętu komputerowego oraz gwarancji standardowej na własne oprogramowanie, które zostało dostarczone do klientów Grupy.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia dotyczy w głównej mierze świadczeń emerytalnych, które zostaną wypłacone pracownikom Grupy w momencie przechodzenia na emeryturę.

W saldzie pozostałych rezerw na dzień 31 grudnia 2019 roku ujęta została rezerwa na kontrakty uciążliwe w kwocie 11,0 mln PLN, analogiczna wartość na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 24,2 mln PLN.

6.22. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Wybrane zasady rachunkowości

Rezerwa na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy „rezerwę” (ujmowaną jako element rozliczeń międzyokresowych biernych) na niewykorzystane urlopy, które dotyczą okresów poprzedzających datę bilansową, a będą wykorzystane w przyszłości, dla wszystkich pracowników z Grupy z krajów, w których niewykorzystane urlopy stanowią kumulowane płatne nieobecności (nieobecności, do których uprawnienia przechodzą na przyszłe okresy i można je wykorzystać, o ile nie zrobiono tego w bieżącym okresie). Wielkość rezerwy zależy od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz liczby niewykorzystanych, a przysługujących pracownikowi dni urlopu na datę bilansową. Grupa uznaje koszty z tytułu niewykorzystanych urlopow na bazie memoriałowej w oparciu o szacowane wartości i ujmuje je w rachunku zysków i strat w pozycji wynagrodzeń (zgodnie z miejscem ich powstawania).

Rezerwa na premie

Zobowiązanie dotyczące systemów premiowych wynika z pracy pracowników, a nie z transakcji przeprowadzonej z właścicielami Grupy. W związku z tym koszty takich programów (nawet, jeśli zakładają one wypłaty premii z zysku) stanowią zawsze koszty działalności Grupy, nie są zaś nigdy ujmowane jako podział zysku.

Grupa ujmuje przewidywane koszty wypłat z zysku i premii wtedy i tylko wtedy, gdy:

- ciąży na niej obecny prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek dokonania takich wypłat w wyniku zdarzeń przeszłych oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny takiego zobowiązania.

Bieżące zobowiązanie występuje wtedy i tylko wtedy, gdy Grupa nie ma realnej możliwości wycofania się z dokonania płatności.

Dotacje do budowy aktywów

Dotacje rządowe są ujmowane wtedy i tylko wtedy, gdy istnieje uzasadnione przekonanie, że jednostka gospodarcza spełni warunki związane z dotacją oraz że dotacja zostanie otrzymana. Dotacja jest księgowana w ten sam sposób niezależnie od tego, czy została ona otrzymana w formie środków pieniężnych, czy też przybrała formę redukcji zobowiązań publicznoprawnych.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód (lub pomniejszenie kosztów) w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odnoszona jest do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, poprzez zmniejszenie kosztów odpisu amortyzacyjnego.

Szacunki

Grupa szacuje wysokość zobowiązań w oparciu o przyjęte założenia i metodologię oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne i za zobowiązania uznaje te kwoty, których prawdopodobieństwo i czas wydatkowania na dzień bilansowy jest wysokie. Rezerwa na premie uzależniona jest w znaczącej części przypadków od szacowań co do zrealizowanego przez Grupę lub spółki z Grupy wyniku na różnych poziomach.

	31 grudnia 2019 roku		31 grudnia 2018 roku	
	Długoterminowe	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Krótkoterminowe
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym				
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	-	145,1	-	120,4
Rezerwa na premie dla pracowników i zarządu	1,9	195,4	1,5	154,2
	1,9	340,5	1,5	274,6
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym				
Dotacje do budowy aktywów	41,0	4,8	43,3	7,4
Pozostałe	-	5,0	-	0,4
	41,0	9,8	43,3	7,8

Na saldo biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów składają się: rezerwy na niewykorzystane urlopy oraz rezerwy na wynagrodzenia danego okresu, a przeznaczone do wypłaty w okresach następnym wynikające z zasad systemów premiowych obowiązujących w Grupie.

Saldo rozliczeń międzyokresowych przychodów dotyczy głównie dotacji do budowy aktywów. Dotacje do budowy aktywów to dotacje otrzymane przez Grupę w związku z realizacją projektów rozwojowych lub projektów związanych z tworzeniem centrów kompetencyjnych IT.

6.23. Transakcje z podmiotami powiązanymi

	Sprzedaż		Zakupy	
	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi i współkontrolowanymi	16,8	8,3	0,6	0,6
Transakcje z podmiotami lub osobami powiązanymi osobowo przez Kadrę Zarządzającą Grupę	3,8	4,3	6,3	9,6
Transakcje z Członkami Zarządu, Członkami Rady Nadzorczej i Prokurentami Asseco Poland S.A.	-	-	3,3	2,5
Transakcje z Członkami Zarządu, Członkami Rady Nadzorczej i Prokurentami pozostałych spółek Grupy	0,1	1,5	8,4	7,4
Razem transakcje z podmiotami powiązanymi	20,7	14,1	18,6	20,1

Sprzedaż do podmiotów powiązanych obejmuje przychody ze sprzedaży towarów i usług informatycznych związanych z prowadzonymi projektami informatycznymi i pozostałą działalnością oraz przychody z najmu powierzchni biurowej.

Zakupy od podmiotów powiązanych obejmują nabycia towarów i usług związanych z prowadzonymi projektami informatycznymi, sponsoringiem, zakupem usług doradczych oraz wynajmu budynków.

	Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe oraz aktywa z tytułu umów z klientami na dzień		Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, pozostałe i zobowiązania z tytułu umów z klientami na dzień	
	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN
Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi i współkontrolowanymi	16,6	5,6	9,8	1,1
Transakcje z podmiotami lub osobami powiązanymi osobowo przez Kadrę Zarządzającą Grupy	7,6	0,7	14,6	0,8
Transakcje z Członkami Zarządu, Członkami Rady Nadzorczej i Prokurentami Asseco Poland S.A.	-	-	0,7	0,2
Transakcje z Członkami Zarządów, Członkami Rad Nadzorczych i Prokurentami pozostałych spółek Grupy	73,7	80,7	10,0	0,1
Transakcje z jednostkami powiązanymi kapitałowo	8,2	-	0,2	-
Razem transakcje z podmiotami powiązanymi	106,1	87,0	35,3	2,2

W związku z transakcją nabycia znaczącego pakietu akcji w Asseco Poland S.A. przez Grupę Cyfrowy Polsat, która efektywnie rozliczona została dnia 30 grudnia 2019 roku i wskutek której na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Cyfrowy Polsat posiadała sumaryczny udział w kapitale zakładowym i głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Jednostki Dominującej wynoszący 22,95%, Grupa Cyfrowy Polsat została zidentyfikowana jako jednostka powiązana z Grupą Asseco. W powyższych tabelach wykazane więc zostały salda bilansowe pomiędzy spółkami z Grupy Asseco a jednostkami wchodzącymi w skład Grupy Cyfrowy Polsat na dzień 31 grudnia 2019, obroty dot. zakupów i sprzedaży zostały natomiast pominięte ze względu na nieistotność kwot ujętych w ostatnim dniu 2019 roku.

Saldo należności od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2019 roku obejmuje saldo należności z tytułu dostaw i usług w wysokości 26,3 mln PLN (6,3 mln PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku).

Saldo zobowiązań od podmiotów powiązanych na dzień 31 grudnia 2019 roku obejmuje saldo zobowiązań z tytułu dostaw i usług 1,5 mln PLN (2,2 mln PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku).

Należności z tytułu transakcji z Członkami Zarządów, Rad Nadzorczych i Prokurentami pozostałych spółek Grupy obejmują przede wszystkim odroczone płatności z tytułu sprzedaży akcji spółek zależnych (ACE, ASEE, Formula Systems) do ich menedżerów. Transakcje sprzedaży miały miejsce w głównej mierze w latach ubiegłych, a salda należności są w szczególności opisane w nocie 6.9.

Nazwa podmiotu	Pożyczki udzielone		Pożyczki otrzymane	
	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN
Transakcje z jednostkami stowarzyszonymi	14,9	19,7	-	-
Transakcje z podmiotami lub osobami powiązanymi osobowo przez Kadrę Zarządzającą Grupy	-	-	2,1	2,0
Razem transakcje z podmiotami powiązanymi	14,9	19,7	2,1	2,0

Do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa Asseco nie otrzymała informacji o zaistnieniu w okresie sprawozdawczym transakcji z podmiotami powiązanymi, które zostałyby zawarte na innych warunkach niż rynkowe

7. Noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych

7.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

W poniższej tabeli wyszczególniono pozycje, które zostały uwzględnione w linii „zmiany stanu kapitału pracującego”:

	12 miesięcy do 31 grudnia 2019 mln PLN	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Zmiana stanu zapasów	(21,5)	(18,6)
Zmiana stanu należności i aktywów niefinansowych	75,9	(217,1)
Zmiana stanu zobowiązań	58,3	172,7
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	20,5	(5,2)
Zmiana stanu rezerw	(2,9)	(15,0)
Razem	130,3	(83,2)

7.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym na saldo przepływów z działalności inwestycyjnej wpływ miały następujące transakcje:

- wydatki na nabycie środków trwałych, wartości niematerialnych oraz prace rozwojowe:

Nabycie aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018 mln PLN
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(196,5)	(131,4)
Nabycie wartości niematerialnych	(25,7)	(28,5)
Nakłady na prace rozwojowe	(97,5)	(79,1)
Nakłady na nabycie nieruchomości inwestycyjnych	-	(1,3)
Razem	(319,7)	(240,3)

- wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych i stowarzyszonych oraz środki pieniężne w nabytych jednostkach zależnych na moment objęcia kontroli:

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019	Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych mln PLN	Środki pieniężne w nabytych jednostkach zależnych mln PLN
Akwizycje dokonane w ramach segmentu Asseco Poland	(3,3)	-
Akwizycje dokonane w ramach segmentu Asseco International	(86,4)	14,9
Akwizycje dokonane w ramach segmentu Formula Systems	(341,6)	88,2
Razem	(431,3)	103,1

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018	Wydatki z tytułu nabycia jednostek zależnych mln PLN	Środki pieniężne w nabytych jednostkach zależnych mln PLN
Akwizycje dokonane w ramach segmentu Asseco Poland	(2,5)	2,0
Akwizycje dokonane w ramach segmentu Asseco International	(47,3)	6,5
Akwizycje dokonane w ramach segmentu Formula Systems	(223,8)	16,5
Razem	(273,6)	25,0

- przepływy z tytułu pożyczek w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym:

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019	Pożyczki spłacone	Pożyczki udzielone
	mIn PLN	mIn PLN
Pożyczki dla pracowników	1,9	(2,4)
Pożyczki dla podmiotów powiązanych	2,0	(6,7)
Pożyczki dla pozostałych podmiotów	18,5	(11,1)
Lokaty terminowe o pierwotnym terminie zapadalności pow. 3 miesięcy	38,6	(16,8)
Razem	61,0	(37,0)

za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018	Pożyczki spłacone	Pożyczki udzielone
	mIn PLN	mIn PLN
Pożyczki dla pracowników	2,0	(1,7)
Pożyczki dla podmiotów powiązanych	-	(6,2)
Pożyczki dla pozostałych podmiotów	21,8	(1,4)
Lokaty terminowe o pierwotnym terminie zapadalności pow. 3 miesięcy	11,5	(76,1)
Razem	35,3	(85,4)

7.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku na saldo przepływów z działalności finansowej największy wpływ miały następujące transakcje:

- Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w kwocie 320,9 mln PLN dotyczą emisji obligacji serii C dokonanej przez spółkę Formula Systems w pierwszym półroczu roku 2019.
- Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek:

Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mIn PLN	mIn PLN
Kredyty i pożyczki zaciągnięte w ramach segmentu Asseco Poland	2,5	-
Kredyty i pożyczki zaciągnięte w ramach segmentu Asseco International	78,7	81,3
Kredyty i pożyczki zaciągnięte w ramach segmentu Formula Systems	474,1	310,8
Razem	555,3	392,1

- Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek:

Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mIn PLN	mIn PLN
Spłaty kredytów w ramach segmentu Asseco Poland	(57,6)	(51,1)
Spłaty kredytów w ramach segmentu Asseco International	(91,3)	(40,0)
Spłaty kredytów w ramach segmentu Formula Systems	(290,2)	(230,7)
Spłaty pomiędzy segmentami	-	19,5
Razem	(439,1)	(302,3)

- Wydatki z tytułu nabycia udziałów niekontrolujących:

Wydatki z tytułu nabycia udziałów niekontrolujących	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mIn PLN	mIn PLN
Wydatki na nabycia udziałów niekontrolujących w ramach segmentu Asseco Poland	-	(5,5)
Wydatki na nabycia udziałów niekontrolujących w ramach segmentu Asseco International	(0,1)	(44,8)

Wydatki na nabycia udziałów niekontrolujących w ramach segmentu Formula Systems	(28,9)	(7,7)
Razem	(29,0)	(58,0)

- Dodatkowo w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa Formula wykupiła wyemitowane wcześniej obligacje. Wpływ gotówki z tego tytułu wyniósł w ciągu 12 miesięcy 2019 roku 119,3 mln PLN (z tego 81,0 mln PLN pochodzi ze spółki Formula Systems, a 38,3 mln PLN z Grupy Sapiens).
- Wydatki z tytułu leasingu:

Całkowity wpływ środków pieniężnych z tytułu spłaty zobowiązań leasingowych wyniósł w 2019 roku 257,6 mln PLN, z czego:

- 206,5 mln PLN to spłata zobowiązań rozpoznawanych jako zobowiązania leasingowe zgodnie z MSSF 16,
- 26,3 mln PLN to spłata odsetek od wyżej wymienionych zobowiązań,
- 24,8 mln PLN to spłata zobowiązań leasingowych korzystających z wyjątku praktycznego dot. leasingów krótkoterminowych oraz leasingów o niskiej wartości.

Nowy standard spowodował, że znaczna część opłat za wynajem i czynszów, które do tej pory obciążały działalność operacyjną w rachunku przepływów pieniężnych, w roku 2019 została uznana za spłatę zobowiązań leasingowych i ujęta w ramach działalności finansowej.

W poniższej tabeli wyjaśniono zmiany stanu zobowiązań finansowych wynikające z działalności finansowej w podziale na zmiany wynikające z przepływów pieniężnych, jak i zmiany bezgotówkowe:

Zmiana stanu zobowiązań finansowych	Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Zobowiązania z tytułu leasingu	Zobowiązania z tytułu dywidend	Zobowiązanie wynikające z opcji "put" przyznanej udziałowcom niekontrolującym	Dotacje otrzymane lub zwrócone oraz pozostałe	Razem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2019 roku (przekształcone)	989,6	641,9	61,0	15,6	312,6	1,4	2 022,1
Wpływ wdrożenia MSSF 16 na bilans otwarcia	-	-	648,5	-	-	-	648,5
Na dzień 1 stycznia 2019 po wdrożeniu MSSF 16	989,6	641,9	709,5	15,6	312,6	1,4	2 670,6
Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	84,2	176,4	(232,7)	(506,2)	(21,3)	5,1	(494,5)
Wpływy	555,3	320,9	-	-	-	5,1	881,3
Kontrakty forward	-	-	0,1	-	-	-	0,1
Spłata kapitału	(439,1)	(119,3)	(206,5)	(506,2)	(21,3)	-	(1 292,4)
Spłata odsetek	(32,0)	(25,2)	(26,3)	-	-	-	(83,5)
Zmiany bezgotówkowe	91,6	(71,3)	192,8	510,6	41,5	-	765,2
Naliczone odsetki	30,5	21,6	26,3	-	-	-	78,4
Bezgotówkowy wzrost zobowiązań	18,7	-	174,1	499,0	3,3	-	695,1
Bezgotówkowe zmniejszenie zobowiązań	(0,7)	(87,9)	(16,2)	4,4	(48,6)	-	(149,0)
Wycena do wartości godziwej	-	-	-	-	24,5	-	24,5
Kompensaty	1,0	-	-	7,6	-	-	8,6
Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	35,7	-	13,2	-	67,8	-	116,7
Utrata kontroli	(0,5)	-	(0,5)	-	-	-	(1,0)
Zmiana prezentacji	-	-	-	-	(5,5)	-	(5,5)
Różnice kursowe ujęte w przychodach / kosztach finansowych	6,9	(5,0)	(4,1)	(0,4)	-	-	(2,6)

Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	69,5	38,3	19,4	2,3	8,0	-	137,5
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	1 234,9	785,3	689,0	22,3	340,8	6,5	3 078,8

Zmiana stanu zobowiązań finansowych	Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki	Dłużne papiery wartościowe	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Zobowiązania z tytułu dywidend	Zobowiązanie wynikające z opcji "put" przyznanej udziałowcom niekontrolującym	Dotacje otrzymane lub zwrócone	Razem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	895,5	482,4	76,0	2,4	324,8	9,9	1 791,0
Zmiany wynikające z przepływów pieniężnych	65,4	117,9	(33,1)	(445,6)	(5,9)	(8,5)	(309,8)
Wpływy	392,1	164,3	-	-	-	1,0	557,4
Splata kapitału	(302,3)	(34,0)	(29,3)	(445,6)	(5,9)	(9,5)	(826,6)
Splata odsetek	(24,4)	(12,4)	(3,8)	-	-	-	(40,6)
Zmiany bezgotówkowe	13,1	(1,4)	18,0	457,5	(10,9)	-	476,3
Naliczone odsetki	27,0	19,5	4,1	-	-	-	50,6
Bezgotówkowy wzrost zobowiązań	-	-	12,8	455,3	35,2	-	503,3
Bezgotówkowe zmniejszenie zobowiązań	(0,1)	-	(0,1)	-	(46,8)	-	(47,0)
Dyskonto	-	0,4	(0,1)	-	-	-	0,3
Wycena do wartości godziwej	-	-	-	-	(1,2)	-	(1,2)
Kompensaty	-	-	(0,2)	-	-	-	(0,2)
Objęcia kontroli nad podmiotami zależnymi	4,6	-	-	2,2	1,9	-	8,7
Utrata kontroli	(4,0)	-	(0,3)	-	-	-	(4,3)
Zmiana prezentacji	-	(0,2)	-	-	-	-	(0,2)
Różnice kursowe ujęte w przychodach / kosztach finansowych	(14,4)	(21,1)	1,8	-	-	-	(33,7)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	15,6	43,0	0,1	1,3	4,6	-	64,6
Na dzień 31 grudnia 2018 roku (przekształcone)	989,6	641,9	61,0	15,6	312,6	1,4	2 022,1

8. Noty objaśniające do celów i zasad zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa Asseco narażona jest na szereg ryzyk mających źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej w krajach, w których działają spółki Grupy, jak i mikroekonomicznej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Głównymi czynnikami rynkowymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wyniki Grupy są: (i) wahania kursów walut obcych względem walut funkcjonalnych spółek z Grupy oraz (ii) zmiany rynkowych stóp procentowych. W ramach prowadzonej działalności Grupa narażona jest również na ryzyko kredytowe oraz ryzyko związane z płynnością.

8.1. Ryzyko zmian kursów walutowych

Wybrane zasady rachunkowości

Walutą pomiaru Jednostki Dominującej oraz walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych są między innymi: NIS (nowy szekel izraelski), EUR (euro), USD (dolar amerykański), CZK (korona czeska), RON (nowy lej rumuński), RSD (dinar serbski) czy DKK (korona duńska).

Transakcje wyrażone w walutach obcych (tj. walutach innych niż waluta funkcjonalna) są przeliczane na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane po kursie waluty funkcjonalnej obowiązującym na dzień bilansowy. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztów historycznych w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia początkowej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż złoty polski (dla jednostek, których walutą funkcjonalną jest PLN) są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych oraz w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Pozycje sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych są przeliczane na walutę sprawozdawczą Grupy w następujący sposób:

- *aktywa i zobowiązania są przeliczane po kursie średnim Narodowego Banku Polski z dnia bilansowego,*
- *przychody i koszty są przeliczane według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca,*
- *wynikające z tego przeliczenia różnice kursowe są ujmowane w pozostałych dochodach całkowitych.*

W przypadku zagranicznych jednostek pośrednio zależnych, sprawozdanie finansowe jest przeliczane z waluty funkcjonalnej tej jednostki na polski złoty etapami, tj. w pierwszej kolejności wartości wyrażone w walucie funkcjonalnej jednostki zależnej są przeliczane na walutę funkcjonalną jej bezpośredniej jednostki dominującej (jednostka dominująca niższego szczebla), a następnie sprawozdanie skonsolidowane jednostki dominującej niższego szczebla jest przeliczane na walutę funkcjonalną jej jednostki dominującej.

Walutą, w której Grupa prezentuje wyniki jest polski złoty, jednak wiele spółek zależnych z Grupy posiada inną walutę funkcjonalną, w której prowadzi swoją działalność operacyjną. Grupa identyfikuje ryzyko walutowe w związku z transakcjami zawieranymi przez spółki z Grupy w walutach innych niż waluta funkcjonalna danej spółki. Z tego powodu Grupa narażona jest na straty wynikające ze zmian kursu waluty transakcji w stosunku do waluty funkcjonalnej danej spółki z Grupy w okresie od daty zawarcia denominowanej transakcji do daty wystawienia faktury, daty płatności lub rozliczenia transakcji na instrumencie finansowym.

W ramach monitorowania ryzyka walutowego w Grupie, wszystkie transakcje denominowane w walutach innych niż waluta funkcjonalna danej spółki podlegają szczególnej ewidencji. Ponadto, obowiązujące procedury prowadzenia projektów informatycznych nakazują systematyczne aktualizowanie harmonogramów projektów oraz przepływów pieniężnych o zmiany wynikające z wahań kursów walutowych.

W tabelach poniżej została przedstawiona struktura walutowa oraz ekspozycja Grupy na ryzyko transakcyjne zmiany kursów walutowych do polskiego złotego, dla walut, w których zawieranych jest najwięcej transakcji. Tabele przedstawiają strukturę walutową dla danych klas instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019	Ekspozycja walutowa na dzień 31.12.2019	USD	EUR	ILS	Pozostałe waluty
	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 153,5	1 882,7	438,3	388,6	779,2	276,6
Pożyczki i lokaty	184,6	149,9	31,7	106,3	1,7	10,2
Pozostałe aktywa finansowe	152,4	139,2	36,0	102,1	1,0	0,1
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów (brutto)	2 856,4	2 506,2	317,9	364,0	1 476,4	347,9
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*	489,5	487,2	108,4	155,2	209,1	14,5
Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	2 055,6	2 055,4	275,0	173,8	1 601,7	4,9
Zobowiązania z tytułu leasingu	689,0	597,8	84,5	170,9	250,2	92,2
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	1 043,1	946,1	160,3	269,2	372,6	144,0

* z wyłączeniem zobowiązań do wypłaty dywidendy

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	Ekspozycja walutowa na dzień 31.12.2018	USD	EUR	ILS	Pozostałe waluty
	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 800,5	1 452,7	379,9	359,9	505,2	207,7
Pożyczki i lokaty	224,8	200,3	77,2	116,0	1,5	5,6
Pozostałe aktywa finansowe	89,6	60,9	52,3	7,1	1,4	0,1
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów (brutto)	2 743,0	2 267,7	488,3	322,4	1 135,4	321,6
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*	364,0	361,6	74,7	113,8	173,1	-
Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	1 664,5	1 589,9	449,7	138,2	985,2	16,8
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	977,9	849,1	211,3	276,8	295,2	65,8

* z wyłączeniem zobowiązań do wypłaty dywidendy

W tabelach poniżej przedstawiono analizę wrażliwości wyniku finansowego na zmiany kursów walutowych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównawczym:

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2019 roku					
	USD		EUR		ILS	
	+5%	-5%	+5%	-5%	+5%	-5%
	Wpływ na wynik finansowy		Wpływ na wynik finansowy		Wpływ na wynik finansowy	
	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21,9	(21,9)	19,4	(19,4)	39,1	(39,1)
Pożyczki i lokaty	1,5	(1,5)	5,3	(5,3)	0,1	(0,1)
Pozostałe aktywa finansowe	1,8	(1,8)	5,2	(5,2)	0,1	(0,1)

Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów (brutto)	15,9	(15,9)	18,2	(18,2)	73,9	(73,9)
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(5,4)	5,4	(7,8)	7,8	(10,4)	10,4
Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	(13,8)	13,8	(8,7)	8,7	(80,1)	80,1
Zobowiązania z tytułu leasingu	(4,0)	4,0	(8,6)	8,6	(12,5)	12,5
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	(8,0)	8,0	(13,5)	13,5	(18,7)	18,7

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2018 roku						
Grupy / kategorie instrumentów finansowych	USD		EUR		ILS	
	+5% Wpływ na wynik finansowy mln PLN	-5% mln PLN	+5% Wpływ na wynik finansowy mln PLN	-5% mln PLN	+5% Wpływ na wynik finansowy mln PLN	-5% mln PLN
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19,0	(19,0)	18,0	(18,0)	25,3	(25,3)
Pożyczki i lokaty	3,9	(3,9)	5,8	(5,8)	0,1	(0,1)
Pozostałe aktywa finansowe	2,6	(2,6)	0,4	(0,4)	0,1	(0,1)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu umów (brutto)	24,5	(24,5)	16,2	(16,2)	56,8	(56,8)
Zobowiązania finansowe						
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(3,8)	3,8	(5,7)	5,7	(8,5)	8,5
Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	(22,5)	22,5	(6,9)	6,9	(49,3)	49,3
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT	(10,6)	10,6	(13,8)	13,8	(14,8)	14,8

8.2. Ryzyko zmian stopy procentowej

Grupa na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka stopy procentowej, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację jego wpływu na sytuację finansową. Pozycje oprocentowane według stopy zmiennej narażają Grupę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych z danej pozycji w wyniku zmiany stóp procentowych wpływając na wysokość przychodów lub kosztów odsetkowych ujmowanych w wyniku finansowym. Zmiany rynkowych stóp procentowych mogą niekorzystnie oddziaływać na wynik finansowy Grupy. Grupa jest narażona na ryzyko zmiany tego czynnika rynkowego poprzez: (i) zmiany wartości odsetek naliczonych od kredytów udzielonych przez zewnętrzne instytucje finansowe spółkom Grupy opartych na zmiennej stopie procentowej oraz (ii) zmiany wyceny dłużnych papierów wartościowych takich jak obligacje skarbowe i korporacyjne oraz zmiany wyceny instrumentów pochodnych.

Grupa identyfikuje ryzyko zmiany stopy procentowej w momencie zawarcia transakcji lub instrumentu finansowego narażonego na ryzyko. Wszystkie transakcje narażone na zmiany rynkowych stóp procentowych podlegają szczególnej ewidencji oraz kontroli ze strony odpowiedniego działu w każdej spółce z Grupy.

Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej jest sumą kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych narażonych na ryzyko związane ze zmianą stopy procentowej. Dodatkowo, jednostki wchodzące w skład Grupy Asseco prowadzą ewidencję dotyczącą planowanego zadłużenia w ciągu przyszłych 12 miesięcy, natomiast dla instrumentów długoterminowych na okres ich obowiązywania.

Spółki Grupy ograniczają ryzyko na dwa sposoby: (i) starają się unikać zaciągania kredytów opartych na zmiennej stopie procentowej, (ii) jeśli pierwsze rozwiązanie nie jest możliwe, jednostki Grupy mają możliwość zawarcia kontraktów terminowych na stopę procentową.

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek, w tym rodzaj oprocentowania, waluta oraz terminy zapadalności zostały zaprezentowane w nocie 6.16 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2019 roku została przedstawiona w tabeli poniżej:

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019	Wartość narażona na ryzyko 31.12.2019	WIBOR	EURIBOR	LIBOR USD	PRIME	Pozostałe
	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN	młn PLN
I. Aktywa finansowe (bez instrumentów zabezpieczających)	5 346,9	330,9	114,9	101,2	0,1	95,8	18,9
1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	17,8	-	-	-	-	-	-
2. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 153,5	219,3	97,5	8,5	-	95,8	17,5
3. Inwestycje w instrumenty dłużne oraz kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	117,8	-	-	-	-	-	-
4. Inwestycje w instrumenty dłużne wyceniane w koszcie zamortyzowanym	201,4	108,3	17,4	90,9	-	-	-
<i>Weksle</i>	11,8	-	-	-	-	-	-
<i>Pozostałe instrumenty dłużne</i>	5,0	-	-	-	-	-	-
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym i pozostałym</i>	130,7	94,3	3,4	90,9	-	-	-
<i>Lokaty terminowe</i>	53,9	14,0	14,0	-	-	-	-
5. Należności handlowe i aktywa z tyt. umów	2 856,4	3,3	-	1,8	0,1	-	1,4
<i>Transakcje z jednostkami powiązanymi</i>	26,3	2,4	-	1,8	0,1	-	0,5
<i>Transakcje z pozostałymi jednostkami</i>	2 830,1	0,9	-	-	-	-	0,9
II. Zobowiązania finansowe (bez instrumentów zabezpieczających)	4 299,5	337,1	0,1	100,0	3,0	225,3	8,7
1. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	511,8	-	-	-	-	-	-
2. Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	2 055,6	306,3	-	70,1	2,6	225,3	8,3
<i>Kredyty odnawialne</i>	257,4	241,8	-	5,6	2,6	225,3	8,3
<i>Dłużne papiery wartościowe:</i>	785,3	-	-	-	-	-	-
<i>Kredyty</i>	1 005,9	64,3	-	64,3	-	-	-
<i>Pożyczki od podmiotów pozostałych i powiązanych</i>	7,0	0,2	-	0,2	-	-	-
3. Zobowiązania z tytułu leasingu	689,0	30,0	0,1	29,9	-	-	-
4. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów IT:	1 043,1	0,8	-	-	0,4	-	0,4
<i>Transakcje z jednostkami powiązanymi</i>	11,2	0,3	-	-	0,2	-	0,1
<i>Transakcje z pozostałymi jednostkami</i>	1 031,9	0,5	-	-	0,2	-	0,3

Struktura instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2018 roku została przedstawiona w tabeli poniżej:

Grupy / kategorie instrumentów finansowych	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2018	Wartość narażona na ryzyko 31.12.2018	WIBOR	EURIBOR	PRIME	BUBOR	Pozostałe
	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN
I. Aktywa finansowe	4 857,9	457,1	248,2	121,9	28,2	56,0	2,7
1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	19,6	-	-	-	-	-	-
2. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 800,5	286,3	243,6	15,9	-	24,9	1,8
3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	61,9	-	-	-	-	-	-
4. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	89,5	31,4	-	3,2	28,2	-	-
5. Pożyczki i należności	2 886,4	139,4	4,6	102,8	-	31,1	0,9
<i>Pożyczki udzielone jednostkom powiązanim</i>	19,7	9,3	-	7,4	-	1,9	-
<i>Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom *)</i>	123,7	97,6	4,6	93,0	-	-	-
<i>Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych</i>	6,3	0,1	-	-	-	-	0,1
<i>Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek **)</i>	2 736,7	32,4	-	2,4	-	29,2	0,8
II. Zobowiązania finansowe	3 000,2	226,0	65,6	51,2	97,8	-	11,4
1. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez zysk lub stratę	363,6	-	-	-	-	-	-
2. Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	1 658,7	224,0	65,6	51,2	97,8	-	9,4
<i>Kredyty odnawialne</i>	46,4	23,8	0,4	7,7	6,8	-	8,9
<i>Dłużne papiery wartościowe:</i>	641,9	-	-	-	-	-	-
<i>Kredyty</i>	970,4	200,2	65,2	43,5	91,0	-	0,5
<i>Pożyczki udzielone podmiotom pozostałym i powiązanim</i>	5,8	2,2	2,1	-	-	-	0,1
3. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:	977,9	2,0	-	-	-	-	2,0
<i>Transakcje z jednostkami powiązanymi</i>	2,2	1,9	-	-	-	-	1,9
<i>Transakcje z pozostałymi jednostkami</i>	975,7	0,1	-	-	-	-	0,1

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza wrażliwości wyniku finansowego na zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2019 roku:

Stopa procentowa	Założone odchylenia (w punktach procentowych)		Wartość narażona na ryzyko 31 grudnia 2019	Wpływ na wynik finansowy 31 grudnia 2019	
	31 grudnia 2019		mIn PLN	mIn PLN	mIn PLN
WIBOR	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	114,8	1,15	(1,15)
EURIBOR	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	1,2	0,01	(0,01)
LIBOR USD	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	(2,9)	(0,03)	0,03
PRIME	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	(129,5)	(1,30)	1,30
Pozostałe	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	10,2	0,10	(0,10)
Razem			(6,2)	(0,06)	0,06

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza wrażliwości wyniku finansowego na zmiany stóp procentowych na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Stopa procentowa	Założone odchylenia (w punktach procentowych)		Wartość narażona na ryzyko 31 grudnia 2018 mln PLN	Wpływ na wynik finansowy 31 grudnia 2018 mln PLN	
	31 grudnia 2018			31 grudnia 2018	
WIBOR	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	180,5	1,81	(1,81)
EURIBOR	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	70,7	0,71	(0,71)
LIBOR USD	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	(10,5)	(0,11)	0,11
BUBOR	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	56,0	0,56	(0,56)
PRIME	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	(69,6)	(0,70)	0,70
Pozostałe	+ 1.0 p.p.	- 1.0 p.p.	2,2	0,02	(0,02)
Razem			229,3	2,29	(2,29)

Analiza wrażliwości została przeprowadzona na bazie stanu instrumentów posiadanych przez Grupę Asseco na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku. Wpływ zmian stóp procentowych zaprezentowano w skali rocznej. Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych została ustalona jako iloczyn salda pozycji narażonych na ryzyko oraz adekwatnego odchylenia stóp procentowych przyjętego do kalkulacji.

8.3. Ryzyko kredytowe

Grupa identyfikuje ryzyko kredytowe związane z tym, że druga strona transakcji nie wywiąże się ze swoich zobowiązań względem spółki z Grupy i w ten sposób narazi Grupę na poniesienie strat finansowych. Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie została przedstawiona w notce 6.9 dotyczącej należności długookrotkowych.

Całkowita ekspozycja Grupy na ryzyko kredytowe wynika z faktu posiadania należności (nota 6.9) oraz pozostałych aktywów finansowych (nota 6.11).

8.4. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z różnych źródeł finansowania.

Tabele poniżej przedstawiają wymagalność zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Wymagalność zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2019	Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	Razem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania z wyceny kontraktów IT	998,1	42,4	2,6	-	1 043,1
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe*	71,4	636,9	1 171,5	323,8	2 203,6
Zobowiązania z tytułu leasingu*	31,9	194,8	370,4	262,9	860,0
Zobowiązania z tytułu dywidend dla akcjonariuszy (mniejszościowych) Grupy	20,1	-	-	-	20,1
Zobowiązania z tytułu dywidend dla poprzednich akcjonariuszy przejętych podmiotów	-	2,2	-	-	2,2
Zobowiązania z tytułu nieopłaconych akcji/udziałów	23,0	26,5	14,3	-	63,8
Zobowiązania z tytułu zapłaty warunkowej rozpoznanej w związku z nabyciem jednostek gospodarczych	-	11,6	69,4	-	81,0
Zobowiązania wynikające z opcji put przyznanej udziałowcom niekontrolującym	-	181,4	155,1	4,3	340,8
Kontrakty typu forward/futures	-	0,1	3,8	-	3,9
Razem	1 144,5	1 095,9	1 787,1	591,0	4 618,5

*Wiekowana wartość uwzględnia tylko umowne przepływy niezdyktowane, w przeciwieństwie do wartości prezentowanej w bilansie

Wymagalność zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2018	Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	Razem
	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	948,8	21,6	7,5	-	977,9
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe*	242,1	328,4	866,3	230,6	1 667,4
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (MSR 17)*	7,6	23,5	33,4	-	64,5
Zobowiązania z tytułu dywidend dla akcjonariuszy (mniejszościowych) Grupy	-	14,0	-	-	14,0
Zobowiązania z tytułu dywidend dla poprzednich akcjonariuszy przejętych podmiotów (przekształcone)	0,3	1,3	-	-	1,6
Zobowiązania z tytułu nieopłaconych akcji/udziałów	17,1	2,2	7,4	-	26,7
Zobowiązania z tytułu zapłaty warunkowej rozpoznanej w związku z nabyciem jednostek gospodarczych (przekształcone)	-	8,5	14,8	-	23,3
Zobowiązania wynikające z opcji put przyznanej udziałowcom niekontrolującym	0,6	154,2	153,5	4,3	312,6
Kontrakty typu forward/futures	0,8	0,3	0,3	-	1,4
Razem	1 217,3	554,4	1 083,2	234,9	3 089,8

*Wiekowana wartość uwzględnia tylko umowne przepływy niezdyktowane, w przeciwieństwie do wartości prezentowanej w bilansie

8.5. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na pozycje bilansowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na odpowiadające im pozycje bilansowe:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny	Pozostałe	Razem
Za 12 miesięcy do 31 grudnia 2019	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa finansowe					
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	5,4	-	5,4
Walutowe kontrakty typu forward	-	-	6,5	-	6,5
Pozostałe aktywa finansowe ujemowane w wartości godziwej	-	-	(1,1)	-	(1,1)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9,1	-	-	-	9,1
Inwestycje w instrumenty dłużne oraz kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-
Inwestycje w instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0,3	-	-	-	0,3
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-
Pozostałe instrumenty dłużne i weksle	0,3	-	-	-	0,3
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	6,1	(9,7)	-	-	(3,7)
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanim	-	-	-	-	-
Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom	4,7	0,2	-	-	4,9
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	1,4	(9,9)	-	-	(8,5)
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(7,7)	(5,6)	(13,2)
Zobowiązania z tytułu dywidend	-	-	-	(5,6)	(5,6)
Kontrakty typu forward/futures	-	-	(2,8)	-	(2,8)
Zobowiązania z tytułu opcji put	-	-	(2,8)	-	(2,8)
Zobowiązania z tytułu zapłaty warunkowej	-	-	(2,1)	-	(2,1)
Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	(52,1)	-	-	-	(52,1)
Kredyty	(27,7)	-	-	-	(27,7)
Dłużne papiery wartościowe	(21,6)	-	-	-	(21,6)
Oprocentowane pożyczki	(2,8)	-	-	-	(2,8)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(26,3)	-	-	-	(26,3)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(3,1)	-	-	-	(3,1)
Razem	(66,0)	(9,7)	(2,3)	(5,6)	(83,6)

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała następujące pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na odpowiadające im pozycje bilansowe:

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu realizacji i wyceny	Pozostałe	Razem
Za 12 miesięcy do 31 grudnia 2018	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN	mln PLN
Aktywa finansowe					
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	0,4	-	9,4	-	9,8
Walutowe kontrakty typu forward	-	-	8,2	-	8,2
Pozostałe aktywa finansowe ujmowane w wartości godziwej	0,4	-	1,2	-	1,6
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7,1	(7,9)	-	-	(0,8)
Inwestycje w instrumenty dłużne oraz kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite	1,0	-	-	-	1,0
Dłużne papiery wartościowe	1,0	-	-	-	1,0
Inwestycje w instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie	0,9	-	-	-	0,9
Dłużne papiery wartościowe	0,5	-	-	-	0,5
Pozostałe instrumenty dłużne i weksle	0,4	-	-	-	0,4
Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	6,0	(5,1)	-	-	0,9
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	-	(0,3)	-	-	(0,3)
Pożyczki udzielone pozostałym jednostkom	5,1	-	-	-	5,1
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	0,9	(4,8)	-	-	(3,9)
Zobowiązania finansowe					
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	(26,9)	-	(26,9)
Kontrakty typu forward/futures	-	-	(12,3)	-	(12,3)
Zobowiązania z tytułu opcji put	-	-	(7,9)	-	(7,9)
Zobowiązania z tytułu zapłaty warunkowej	-	-	(6,7)	-	(6,7)
Kredyty bankowe, pożyczki, emisje papierów wartościowych	(50,6)	-	-	-	(50,6)
Kredyty	(21,9)	-	-	-	(21,9)
Dłużne papiery wartościowe	(19,5)	-	-	-	(19,5)
Oprocentowane pożyczki	(5,1)	-	-	-	(5,1)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(4,1)	-	-	-	(4,1)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(1,1)	-	-	-	(1,1)
Razem	(36,3)	(13,0)	(17,5)	-	(66,8)

9. Pozostałe noty objaśniające

9.1. Zobowiązania pozabilansowe

Wybrane zasady rachunkowości

Zobowiązania pozabilansowe to przede wszystkim zobowiązania warunkowe, przez które Grupa rozumie: możliwy obowiązek, który powstanie na skutek przeszłych zdarzeń, którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub braku wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy, lub obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu ponieważ: (i) nie jest prawdopodobnie, aby wypełnienie obowiązku spowodowało konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne, bądź (ii) kwoty obowiązku (zobowiązania) nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie.

Zobowiązania warunkowe nie są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jednakże ujawnia się informację o zobowiązaniu warunkowym, chyba, że prawdopodobieństwo wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne jest znikome.

Leasing operacyjny (MSR 17) jest to umowa leasingowa, która nie spełnia kryteriów umożliwiających uznanie jej za umowę leasingu finansowego zgodnie z MSSF. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane były do końca 2018 roku jako zobowiązania pozabilansowe. Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowywał zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane były do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane były, jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu. Warunkowe opłaty leasingowe były ujmowane jako koszt w okresie, w którym stawały się należne.

Umowy leasingu podlegające zwolnieniom - uproszczenia dotyczące umów krótkoterminowych i aktywów o niskiej wartości wynikające z zapisów MSSF 16

Grupa stosuje dopuszczony w MSSF 16 wyjątek praktyczny dotyczący umów najmu oraz umów o podobnym charakterze zawartych na okres krótszy niż 12 miesięcy od daty rozpoczęcia leasingu.

Wyjątek dotyczący wynajmu aktywów o niskiej wartości jest natomiast w Grupie stosowany dla wynajmu głównie sprzętu IT i pozostałego wyposażenia o niskiej wartości początkowej. Zgodnie z wytycznymi Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości za przedmioty o niskiej wartości uznać można przedmioty, których wartość nie przekracza 5 tys. USD.

Płatności leasingowe w przypadku obu wymienionych wyjątków rozpoznawane są w kosztach operacyjnych okresu, którego dotyczą, co do zasady metodą liniową. Ani aktywo z tytułu prawa do użytkowania ani odpowiadające mu zobowiązanie finansowe nie są w tym przypadku rozpoznawane.

Zobowiązania warunkowe na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały przedstawione w poniższej tabeli:

Zobowiązania warunkowe	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
	mln PLN	mln PLN
Zobowiązania z tytułu gwarancji dobrego wykonania		
Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	14,7	15,7
Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	56,4	60,2
Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	117,0	79,6
Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	21,4	12,1
Razem	209,5	167,6
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych		
Zobowiązania wymagalne do 3 miesięcy	0,3	0,1
Zobowiązania wymagalne od 3 do 12 miesięcy	1,4	2,9
Zobowiązania wymagalne od 1 roku do 5 lat	2,8	1,7
Zobowiązania wymagalne powyżej 5 lat	-	-
Razem	4,5	4,7
Pozostałe zobowiązania warunkowe	1,6	0,7

W ocenie Zarządu prawdopodobieństwo realizacji zobowiązań wynikających z przedstawionych w tabeli powyżej gwarancji dobrego wykonania jest znikome, jednak ze względu na wartość kwoty postanowiono o sporządzeniu stosownego ujawnienia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Asseco.

Żadne z opisanych wyżej zobowiązań gwarancyjnych nie spełniają definicji gwarancji finansowej zgodnie z MSSF 9, wskutek czego nie są one ujęte w zobowiązaniach bilansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Znaczące gwarancje i poręczenia udzielone w Grupie Asseco na dzień 31 grudnia 2019 i w okresie porównawczym:

- w dniu 13 listopada 2017 roku Asseco Poland zobowiązała się do udzielenia poręczenia dla spółki Asseco Lietuava na rzecz SG Equipment Leasing Polska Sp. z o.o. na kwotę 6,2 mln PLN tytułem zabezpieczenia umowy pożyczki. Odpowiedzialność Asseco Poland S.A. z tytułu niniejszego poręczenia wygaśnie w momencie spłaty przez Asseco Lietuava wszelkich zobowiązań wynikających z umowy pożyczki nie później jednak niż dnia 31 grudnia 2020 roku. Na dzień 31 grudnia 2019 roku suma poręczenia wynosiła 2,1 mln PLN;
- Na dzień 31 grudnia 2019 roku Asseco Central Europe, a.s. (segment Asseco International) udzieliła gwarancji spółce Prosoft Kosice, a.s. (spółka jest wspólnym przedsięwzięciem Grupy ACE) na kwotę 1,5 mln EUR (6,4 mln PLN) tytułem zabezpieczenia zobowiązania spółki Prosoft wobec banku na Słowacji.

W poniższej tabeli zaprezentowano saldo zobowiązań pozabilansowych z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku. Dane na dzień 31 grudnia 2018 ujęte zostały zgodnie z zapisami MSR 17 (jak to zostało opisane w punkcie 2.5 do niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) i reprezentują zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku natomiast zobowiązania leasingowe pozabilansowe obejmują zobowiązania pozabilansowe wynikające z umów leasingu podlegających zwolnieniom zgodnie z MSSF 16 ze względu na niską wartość przedmiotu leasingu lub krótki okres umowy.

	31 grudnia 2019 roku MSSF 16 mln PLN	31 grudnia 2018 roku MSR 17 mln PLN
Zobowiązania z tytułu najmu powierzchni		
W okresie do 1 roku	2,0	110,0
W okresie od 1 roku do 5 lat	0,4	208,5
Powyżej 5 lat	-	24,8
	2,4	343,3
Zobowiązania z tytułu innych umów leasingu		
W okresie do 1 roku	5,0	51,5
W okresie od 1 roku do 5 lat	1,0	49,8
Powyżej 5 lat	-	-
	6,0	101,3

Spory sądowe nierozstrzygnięte na datę bilansową

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Jednostce Dominującej w toku były dwa sporne postępowania sądowe wszczęte przez tego samego powoda, w których wartość przedmiotu sporu wynosiła łącznie ok. 13,3 mln PLN. Zarząd Jednostki Dominującej dokonał oceny zasadności roszczeń będących przedmiotem wskazanych postępowań spornych i uznał je za bezzasadne oceniając, że ryzyko wypływu korzyści ekonomicznych z Jednostki Dominującej jest na tyle znikome, że nie zaistniała potrzeba utworzenia żadnej rezerwy. W opisywanych sporach roszczenia dotyczą nieuzasadnionych żądań przeniesienia autorskich praw majątkowych do oprogramowania Jednostki Dominującej na powoda oraz rozszerzenia udzielonych licencji.

Ponadto, w Jednostce Dominującej w trakcie roku 2019 pojawił się nowy spór sądowy, w którym powód wniósł roszczenie o zapłatę kwoty 17,1 mln PLN. Zarząd Spółki ocenił roszczenie i uznał, że żądania przedstawione

w pozwie są całkowicie nieuzasadnione. Tym samym stwierdził, że nie ma podstaw do tworzenia jakichkolwiek rezerw.

W okresie sprawozdawczym w spółce Asseco Data Systems S.A. toczyło się postępowanie skarbowe. W dniu 18 września 2017 roku rozpoczęła się w tej spółce kontrola w zakresie podatku VAT w transakcji wewnątrzspółnotowej dostawy towarów z kontrahentem z Niemiec. W dniu 30 stycznia 2019 roku Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku (dalej US), przedstawił nieprzychylny dla Spółki protokół z kontroli. W protokole tym zakwestionowano poprawność ujęcia transakcji objętych kontrolą w rozliczeniu podatku VAT. Zdaniem Zarządu Asseco Data Systems S.A. (ADS) jednak spółka została wykorzystana w mechanizmie wyłudzenia VAT przez zewnętrzne podmioty. Spółka ADS wniosła swoje zastrzeżenia do protokołu, ale w odpowiedzi urząd podtrzymał swoje stanowisko. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym trwała dalsza wymiana argumentów oraz prowadzone były czynności kontrolne, które zakończyły się otrzymaniem protokołu końcowego w dniu 30 sierpnia 2019 roku. Biorąc pod uwagę przeprowadzoną przez spółkę analizę prawno-podatkową popartą opinią zewnętrznych ekspertów, zarząd Asseco Poland S.A., bazując na podstawie osądu zarządu Asseco Data Systems S.A. uważa nadal, że Asseco Data Systems S.A. dołożyło należytej staranności przy zawieraniu kontrolowanej transakcji. W trzecim kwartale 2019 roku, po otrzymaniu finalnego protokołu z kontroli, podtrzymując swój pogląd o dochowaniu należytej staranności oraz pozostając w przekonaniu o poprawności swoich rozliczeń podatkowych, spółka Asseco Data Systems S.A. postanowiła jednak dokonać korekty deklaracji podatkowej oraz zapłaty pełnej kwoty wskazanej przez US w protokole końcowym jako zaległości podatkowej wraz z naliczonymi odsetkami w wysokości 8,9 mln PLN (w tym 6,5 mln PLN to pierwotna kwota podatku, a 2,4 mln to kwota odsetek). Decyzję tę podjęto w celu zmniejszenia ekspozycji spółki na ryzyko oraz w celu uniknięcia narastania odsetek ustawowych naliczanych od wskazanej przez US kwoty.

W okresie sprawozdawczym w grupie ASEE (segment Asseco International) toczyły się dwie sprawy sądowe na łączną kwotę 6,6 mln PLN. W drugim kwartale 2019 roku zawarto ugodę w pierwszym z postępowań, w którym wartość przedmiotu sporu wynosiła 1,3 mln PLN. Wskutek ugody Grupa ASEE zapłaciła tytułem odszkodowania kwotę 0,4 mln PLN. Drugi spór tj. trwające od 2016 roku postępowanie sądowe wytoczone przez Romsys S.R.L. przeciwko ASEE Rumunia o zapłatę odszkodowania w wysokości 1,2 mln EUR (5,1 mln PLN) w celu zrekompensowania strat poniesionych do tej pory z tytułu rzekomo nieuczciwej konkurencji zostało zakończone pomyślnie dla ASEE Rumunia w 2019 roku. Romsys S.R.L. nie zaskarżyła orzeczenia Sądu II instancji do sądu kasacyjnego, co oznacza, że decyzja Sądu pierwszej instancji z dnia 28 lutego 2018 roku oddalająca powództwo Romsys S.R.L. stała się ostateczna.

W okresie sprawozdawczym w grupie ACE (segment Asseco International) toczył się spór dotyczący opóźnienia w dostawie systemu informatycznego dla klienta na Słowacji. Grupa utworzyła rezerwę na poczet potencjalnej kary umownej w wysokości 5,9 mln PLN. Poza tym w Grupie ACE w 2019 roku toczył się jeszcze tylko jeden istotny spór, który wszedł na etap postępowania sądowego. Kwota pozwu opiewa na 4,6 mln EUR (19,6 mln PLN) i dotyczy roszczenia o zapłatę kar umownych. Zarząd Grupy ACE uważa roszczenie powoda za bezzasadne i w związku z tym wniósł kontrpozew opiewający na kwotę 4,1 mln EUR (17,4 mln PLN) tytułem zadośćuczynienia za utracony kontrakt.

W okresie sprawozdawczym w grupie Matrix IT (segment Formula Systems) toczyły się postępowania sądowe na łączną kwotę 23,6 mln NIS (25,5 mln PLN). W ocenie zarządu Grupy Matrix oraz Grupy Asseco, w oparciu o ocenę prawną doradców Grupy, rezerwy dotyczące toczących się spraw sądowych ujęte w niniejszym sprawozdaniu są utworzone w odpowiedniej wysokości, by pokryć ewentualne ryzyka wynikające z toczonych sporów.

W okresie sprawozdawczym w grupie Magic (segment Formula Systems) toczyło się jedno istotne postępowanie sądowe na łączną kwotę ok. 36 mln PLN. Poza tym, miały miejsce inne nieistotne spory wynikające z bieżącego prowadzenia działalności. W ocenie Grupy rezerwy dotyczące toczących się spraw sądowych są utworzone w odpowiedniej wysokości.

Poza opisanymi powyżej, w prezentowanym okresie sprawozdawczym przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej nie toczyły się istotne postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności spółek z Grupy Asseco.

9.2. Sezonowość i cykliczność

Rozkład przychodów ze sprzedaży Grupy w poszczególnych kwartałach roku podlega niewielkiej sezonowości. Przychody w czwartym kwartale są zwykle nieznacznie wyższe niż w pozostałych kwartałach, ponieważ duża ich część generowana jest przez sprzedaż usług IT dla dużych przedsiębiorstw i instytucji państwowych. Podmioty te w ostatnich miesiącach roku dokonują często większych zakupów inwestycyjnych sprzętu i licencji.

9.3. Zatrudnienie

Liczba osób zatrudnionych w spółkach Grupy na dzień	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Zarząd Jednostki Dominującej	10	10
Zarządy jednostek z Grupy	172	142
Działy produkcyjne	23 370	21 047
Działy handlowe	1 369	1 288
Działy administracyjne	1 922	1 815
Razem	26 843	24 302

Liczba osób zatrudnionych w spółkach Grupy na dzień:	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Segment Asseco Poland	3 521	3 421
Asseco Poland S.A.	2 324	2 374
Asseco Data Systems S.A.	891	816
DahliaMatic Sp. z o.o.	52	51
ZUI Novum Sp. z o.o.	74	70
SKG S.A.	37	35
Park Wodny Sopot Sp. z o.o.	58	52
Podkarpacki Fundusz Nieruchomości Sp.z o.o.	1	-
Gdyński Klub Koszykówki "Arka" S.A.	7	7
Asseco Resovia S.A.	7	4
GSTN Consulting Sp. z o.o.	4	3
Eversoft sp. z o.o.	59	9
ComCERT S.A.	7	-
Segment Asseco International	6 862	6 398
Grupa Asseco Central Europe *	3 232	3 052
Grupa Asseco South Eastern Europe	2 675	1 655
Asseco International, a.s.	4	6
Grupa Asseco Western Europe	142	964
Tecsis	40	-
Asseco Danmark A/S	29	33
Peak Consulting ApS	50	39
Grupa Asseco PST Holding SGPS S.A. (dawniej: Exictos)	443	423
Sintagma UAB	176	148
Asseco Georgia LLC	47	49
Asseco Kazachstan LLP	-	8
Asseco Software Nigeria Ltd.	17	21
Asseco Central Asia	7	-
Segment Formula Systems	16 460	14 483
Grupa Formula Systems	16 460	14 483
Razem	26 843	24 302

* zatrudnienie w Grupie Asseco Business Solutions ujmowane jest w ramach zatrudnienia w Grupie Asseco Central Europe.

9.4. Informacje o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Spółki: Ernst & Young Audyt Polska Sp. z o.o. sp.k., wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku i dnia 31 grudnia 2018 roku w podziale na rodzaje usług:

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1,2	1,2
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego jednostek wchodzących w skład Grupy	0,2	0,2
Inne usługi poświadczające	-	-
Usługi doradztwa transakcyjnego	-	-
Razem	1,4	1,4

Ponadto inne firmy z sieci EY wykonują również badania rocznych i przeglądy śródrocznych sprawozdań finansowych oraz inne usługi poświadczające na rzecz spółek z Grupy Asseco w innych niż Polska krajach. Suma wynagrodzenia za te usługi wynosiła w 2019 roku 6,7 mln PLN i dotyczyła badania sprawozdań w spółkach z Grupy Formula oraz spółkach z Grupy AI. Analogiczna kwota za rok poprzedni wynosiła 6,8 mln PLN.

Firmy z sieci EY świadczyły na rzecz jednostek wchodzących w skład Grupy usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych. Suma wynagrodzenia za rok 2019 za usługi nieaudytowe wyniosła 9,7 mln PLN, w tym usługi audytu i pokrewne to 8,4 mln PLN, doradztwo podatkowe 0,9 mln PLN (świadczone wyłącznie dla spółek z siedzibą poza Unią Europejską) i inne usługi 0,4 mln PLN. Analogiczna kwota za rok 2018 wynosiła 4,1 mln PLN, w tym doradztwo finansowe to 0,9 mln PLN, doradztwo podatkowe 1,1 mln PLN (świadczone wyłącznie dla spółek z siedzibą poza Unią Europejską) i inne usługi 2,1 mln.

Dokładny opis usług wykonywanych przez firmy z sieci EY został przedstawiony w Sprawozdaniu ze stosowania ładu korporacyjnego będącego elementem Sprawozdania z Działalności Zarządu Asseco Poland S.A. i Grupy Asseco.

9.5. Wynagrodzenie Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

W poniższej tabeli zaprezentowano wynagrodzenie kluczowego personelu kierowniczego Jednostki Dominującej oraz podmiotów powiązanych w za rok 2019 i 2018.

Wynagrodzenie za sprawowanie funkcji w Asseco Poland S.A.	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Zarząd		
Adam Góral	2,0	1,9
Andrzej Dopierała	0,5	0,4
Tadeusz Dyriga*	0,5	1,6
Krzysztof Grodecki	1,0	0,8
Rafał Kozłowski	0,8	0,7
Marek Panek	0,8	0,7
Paweł Piwowar	0,9	1,4
Zbigniew Pomianek	3,5	3,5
Sławomir Szmytkowski **	0,3	-
Artur Wiza	1,0	0,8
Gabriela Żukowicz	1,0	1,1
Razem	12,3	12,9
Rada Nadzorcza		
Izabela Albrycht	0,12	0,12
Jacek Duch	0,23	0,23

Piotr Augustyniak	0,15	0,15
Dariusz Brzeski	0,12	0,12
Artur Kucharski	0,15	0,15
Adam Noga	0,16	0,15
Razem	0,93	0,92

* Od dnia 1 lipca 2019 Pan Tadeusz Dyrga nie jest już członkiem zarządu Asseco Poland S.A.

** Od dnia 1 lipca 2019 roku Pan Sławomir Szmytkowski jest członkiem zarządu Asseco Poland S.A., wynagrodzenie za sprawowanie funkcji członka zarządu

Wynagrodzenie za sprawowanie funkcji w spółkach z Grupy	12 miesięcy do 31 grudnia 2019	12 miesięcy do 31 grudnia 2018
	mln PLN	mln PLN
Zarząd		
Adam Góral	0,1	0,2
Andrzej Dopierała	1,5	1,5
Tadeusz Dyrga*	-	-
Krzysztof Groyecki	-	-
Rafał Kozłowski	1,2	1,1
Marek Panek	1,1	1,0
Paweł Piwowar	0,2	-
Zbigniew Pomianek	0,2	0,1
Sławomir Szmytkowski (od dnia 1 lipca 2019 roku)	-	-
Artur Wiza	0,4	0,4
Gabriela Żukowicz	0,4	0,4
Razem	5,1	4,7
Rada Nadzorcza		
Izabela Albrycht	0,1	0,1
Jacek Duch	-	-
Adam Noga	-	-
Dariusz Brzeski	-	-
Artur Kucharski	0,1	0,1
Piotr Augustyniak	0,1	0,1
Razem	0,3	0,3

* Od dnia 1 lipca 2019 Pan Tadeusz Dyrga nie jest już członkiem zarządu Asseco Poland S.A.

Wynagrodzenie członków Zarządu z tytułu pełnienia funkcji w radach nadzorczych i zarządach Asseco Poland S.A. i spółek zależnych Grupy ujawnione zostało w podziale na część stałą i zmienną w Sprawozdaniu Zarządu z Działalności Grupy Asseco i Asseco Poland S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

9.6. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie wiarygodności kredytowej i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w odpowiedzi na zmiany warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić politykę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w roku poprzednim nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu leasingu pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej.

Zarządzanie kapitałem	Nota	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
		mln PLN	mln PLN
Kredyty bankowe, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	<u>6.16</u>	2 055,6	1 664,5
Zobowiązania z tytułu leasingu	<u>6.17</u>	689,0	61,0
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	<u>6.13</u>	(2 153,5)	(1 800,5)
Zadłużenie netto		591,1	(75,0)
Kapitał własny		5 762,4	5 717,7
Kapitał i zadłużenie netto		6 353,5	5 642,7
Wskaźnik dźwigni		9,3%	(1,3%)

Zmiana wskaźników dźwigni w roku 2019 w stosunku do roku poprzedniego wynika ze wzrostu zobowiązań z tytułu leasingu spowodowanego implementacją w Grupie MSSF 16. Poza tym na wzrost wskaźnika miało wpływ dodatkowe zadłużenie zaciągnięte w 2019 roku w segmencie Formula Systems. Mimo wzrostu wskaźnik dźwigni mieści się celach wyznaczonych przez Zarząd Grupy.

9.7. Znaczące zdarzenia po dniu bilansowym

- **Nabycie przez Grupę ASEE udziałów spółki Bassilichi CEE LLC z siedzibą w Banja Luce**

W dniu 20 stycznia 2020 roku spółka z Grupy Asseco South Eastern Europe - Payten d.o.o. (Sarajewo) nabyła 100% udziałów w spółce Bassilichi CEE LLC z siedzibą w Banja Luce.

- **Utworzenie nowej spółki Payten Egypt w Grupie ASEE**

W dniu 26 stycznia 2020 roku zostało zarejestrowane założenie spółki Payten Egypt, z siedzibą w Gizie. 80% udziałów w tej spółce objął Payten Sp. z o.o. sp.k. – spółka z Grupy Asseco South Eastern Europe.

- **Zaciągnięcie długu w Grupie Matrix IT**

W marcu 2020 roku spółka Matrix IT podpisała z bankiem umowę na nowe zadłużenie opiewające w sumie na kwotę 200,0 mln NIS (216,3 mln PLN). Okres kredytowania wynosić będzie 5 lat, a oprocentowanie będzie stałe w wysokości 2% rocznie. Finansowanie będzie w znacznej mierze przeznaczone na działalność akwizycyjną.

- **Nabycie spółki przez Formula Systems (1985) Ltd**

W dniu 12 marca 2020 roku spółka Formula Systems (1985) Ltd podpisała umowę nabycia 80% akcji w kapitale zakładowym spółki Ofek Aerial Photography Ltd. Spółka zatrudnia ok. 100 pracowników i specjalizuje się w dziedzinie map lotniczych i satelitarnych, gromadzeniu i przetwarzaniu danych geograficznych w wielu aplikacjach. Cena nabycia wyniosła 27,7 mln ILS (30,4 mln PLN).

- **Podpisanie planu połączenia pomiędzy Asseco Poland S.A. a SKG S.A.**

W dniu 16 marca 2020 roku został uzgodniony i podpisany Plan połączenia spółki Asseco Poland S.A. ze spółką SKG S.A. Połączenie obu spółek nastąpi na podstawie art. 492 § 1 pkt 1 KSH (połączenie przez przejęcie), przez przeniesienie całego majątku SKG na Asseco („Połączenie”). W wyniku połączenia spółka SKG zostanie rozwiązana bez przeprowadzenia likwidacji. W związku z tym, że Spółka Przejmująca posiada wszystkie akcje Spółki Przejmowanej, Połączenie zostanie przeprowadzone bez podwyższenia kapitału zakładowego Spółki Przejmowanej oraz bez wymiany akcji SKG jako Spółki Przejmowanej na akcje w kapitale zakładowym Asseco jako Spółki Przejmowanej. Statut Spółki Przejmowanej nie będzie zmieniony w związku z Połączeniem spółek. Połączenie spółek nie będzie miało wpływu na skonsolidowany bilans Grupy, ponieważ spółka Asseco Poland S.A. posiada 100% udziałów w SKG S. A. i SKG S.A. jest konsolidowana metodą pełną.

- **Założenie nowej Spółki Asseco Services Sp. z o.o.**

W dniu 18 marca 2020 roku nastąpiła rejestracja nowo utworzonej spółki Asseco Services Sp. z o.o. Nowo powstała spółka jest w 100% zależna od Asseco Poland S.A.

▪ **Wpływ koronawirusa COVID-19 na działalność Grupy**

W związku z zaleceniem przesłanym przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego w dniu 12 marca 2020 roku Grupa informuje, iż na dzień przekazania niniejszego sprawozdania do publikacji nie zakończyła analizy i kwantyfikacji wpływu, jaki koronawirus COVID-19 może mieć na przyszłą sytuację finansową i osiągnięte w przyszłości wyniki finansowe Grupy Asseco. Wpływ ten będzie zależny od rozwoju sytuacji epidemiologicznej w Polsce i na świecie, a także od działań jakie podejmą rządy krajów, w których działa Grupa i rozwiązań legislacyjnych, które docelowo wprowadzą. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Grupa odnotowała w ograniczonym stopniu bezpośredni wpływ wirusa na jej działalność biznesową, sytuację finansową i wyniki ekonomiczne. W następstwie wejścia w życie w Polsce Ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374) i analogicznych regulacji w krajach, w których działają spółki z Grupy, a także wskutek działań podejmowanych przez władze w Polsce i na świecie, w tym zwłaszcza w Izraelu oraz Stanach Zjednoczonych, Jednostka Dominująca i jej spółki zależne podjęły wysiłki umożliwiające świadczenie tzw. pracy zdalnej przez większość pracowników Grupy w celu zapewnienia ciągłości działania i kontynuacji świadczenia usług informatycznych dla klientów. Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Zarząd ocenia, że sytuacja związana z koronawirusem może spowodować pewne opóźnienie w realizacji tych części projektów informatycznych, których fazy inicjacyjne miały się zacząć w pierwszym i drugim kwartale 2020 roku. Poza Parkiem Wodnym Sopot, którego działalność leży poza kluczowym obszarem działalności Grupy, jakim są usługi informatyczne, wszystkie pozostałe spółki z Grupy funkcjonują w trybie pracy bieżącej i realizują swoje zobowiązania kontraktowe w terminach określonych w umowach. Grupa posiada wystarczające środki finansowe pozwalające na kontynuowanie swojej działalności, w tym regulowanie swoich bieżących zobowiązań. Zarządy spółek z Grupy precyzyjnie analizują dynamicznie rozwijającą się sytuację, ale na dzień publikacji niniejszego sprawozdania, nie widzą fundamentalnych problemów z kontynuacją świadczenia usług w przyszłości. Asseco posiada stabilną sytuację finansową, umożliwiającą zrównoważone podejście do wyzwań związanych z obecnym kryzysem i będzie stale monitorować rozwój wydarzeń dostosowując swoje działania do zmieniających się warunków rynkowych. Niemniej, w wypadku przedłużającego się występowania pandemii i jej negatywnego wpływu na gospodarkę światową, sytuacja ta może mieć negatywny wpływ na aspekt organizacyjny jak i finansowy funkcjonowania Grupy.

W okresie od dnia 31 grudnia 2019 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne istotne zdarzenia, których ujawnienie mogłoby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji kadrowej, majątkowej oraz finansowej Grupy Asseco.

9.8. Znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku, nie wystąpiły zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które nie zostały, a powinny być ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zatwierdzenie do publikacji przez Zarząd

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Asseco za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Asseco Poland S.A. w dniu 23 marca 2020 roku.

Zarząd:

Prezes Zarządu

Adam Góral

Wiceprezes Zarządu

Andrzej Dopierala

Wiceprezes Zarządu

Krzysztof Groyecki

Wiceprezes Zarządu

Rafał Kozłowski

Wiceprezes Zarządu

Marek Panek

Wiceprezes Zarządu

Paweł Piwowar

Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Pomianek

Wiceprezes Zarządu

Sławomir Szmytkowski

Wiceprezes Zarządu

Artur Wiza

Wiceprezes Zarządu

Gabriela Żukowicz

Osoba odpowiedzialna za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Dyrektor Działu Sprawozdawczości

Karolina Rzońca-Bajorek

Solutions for demanding business.

[Asseco Poland S.A.](#)

ul. Olchowa 14, 35-322 Rzeszów

Tel.: +48 17 888 55 55

Fax: +48 17 888 55 50

Email: info@asseco.pl

inwestor.asseco.pl